

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1877. MÁJUS HÓ 1., 2., 3., 4-ik NAPJAIN

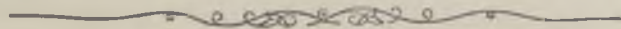
MISKOLCON TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

EGYHÁZKERÜLETI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1877.

**A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1877. évi május hó 1., 2., 3., 4-ik napjain
Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének**

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1877-ik évi május hó 1., 2., 3., 4-ik napjain tartotta meg Miskolcon tavaszi közgyűlését, **Kun Bertalan** szuperintendens egyházi és elébb idősb báró **Vay Miklós** világi főgondnok, később ifjabb báró **Vay Miklós** alsózempléni egyházmegyei segédgondnok urak elnöklete alatt, az egyházmegyék s tanintézetek képviselői s nagyszámu egyházi és világi férfiak jelenlétében s közreműködése mellett.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Fodor Pál*, esperes; *Komáromy László*, segédgondnok; *Batta József*, *Veress Sámuel*, papi; *Teleky Péter*, világi tanácsbírák; *Mészáros József*, egyházmegyei főjegyző; *Idrányi Ferenc*, dékán.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Prágay Lajos*, esperes; *Szathmáry Király Pál*, segédgondnok; *Vattay Sándor*, *Fekete Károly*, *Bornemisza József*, papi; báró *Vay Béla*, *Mocsáry Lajos*, *Bódog Albert*, világi tanácsbírák.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Körössy István*, esperes; ifj. báró *Vay Miklós*, *Soós József*, *Zitás István*, papi; *Bódogh Károly* és dr. *Lengyel Endre*, világi tanácsbírák; *Terhes Barna*, egyházmegyei főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor*, esperes; *Ragályi György*, segédgondnok; *Bodnár András*, *Tóth Menyhért*, papi; *Fekete József* és *Gombos György*, világi tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Payzos János*, segédgondnok; *Bálint József*, papi tanácsbíró; *Böszörményi Károly*, egyházmegyei főjegyző; *Fejes István*, sátoralja-ujhelyi lelkész.

A gömöri egyházmegyéből: *Török József*, esperes; *Nagy Pál*, *Tóth Sámuel*, papi; *Ragályi Gyula*, *Farkas Ábrahám*, világi tanácsbírák; *Terhes Pál*, egyházmegyei aljegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Lovass Sámuel*, esperes; *Lükő Géza*, segédgondnok; *Vajányi Lajos*, papi; *Farkas József*, világi tanácsbírák; *Kapossy György*, egyházmegyei főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó András*, esperes; *Makkay Dániel*, papi; *Kovács Károly*, *Gulácsy Károly*, világi tanácsbírák; *Orémus Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: *Orbán József*, köz-, *Szivos Mihály*, gimnáziumi igazgatók; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Hegedüs László*, főiskolai világi aligazgató; *Németh László*, jogigazgató.

A miskolci főgimnázium részéről: Az összes tanári kar.

Az egyházkerületi nőnevelde részéről: *Tóth Pál*, vezértanár.

Jegyzők: *Bálint József*, egyházkerületi fő-, *Mitrovics Gyula*, al- és *Debreczeni Bertalan*, világi jegyzők s számos hallgatók.

1. Elnök szuperintendens ur buzgó imát emelvén mindenekelőtt az egek urához s kérvén gyámolító segedelmét köztanácskozásunkra,
a gyűlést megnyitottnak nyilvánította. Majd ezután:

2. Tisztelt világi főgondnokunk emelt szót s érzékeny szavakban nyilvánítja, hogy bár hajlott korával együtt járó testi gyengélkedései miatt, nem érzi magát többé azon helyzetben, hogy életét s idejét azon mérvben szentelje közügyeinknek, melyben azt továbbra is tenni, szívének egyedüli ohajtása lenne; s ennek meggondolása már-már azon elhatározásra bírta, hogy főgondnoki hivatalát, melyet egyházkerületünk általános bizalmától késztetve eddigelé viselt, leteszi s nyugalomba vonul vissza: azonban mélyen érez szívében másrésről egy kötelezettséget, mely addig, míg hanyatlott ereje azt, bár kisebb mérvben, engedi is teljesíthetni, nem engedi teljesen visszavonulni közügyeink vezetésétől, míg abban naponként gyengülő ereje végkép meg nem akadályozza. Ezen reményben s azon tudatban, hogy e téren továbbra is egyházkerületünk közbizalma kisérendi, eddig folytatott főgondnoki hivatalát továbbra is megtartja s annak hátralevő életét s munkaerejét szíves készséggel oda áldozza.

Hálás örömmel fogadta egyházkerületünk tisztelt főgondnokunknak e mindnyájunkat mélyen lekötelező s általános meghatottságot keltett nemes nyilatkozatát, melyért is, midőn elnök szuperintendens ur meleg köszönetét nyilvánítja a tisztelt főgondnok ur irányában, ez által egyszersmind egyetemes hálaérezelmünknek s közörömünknek adott kifejezést, azon buzgó óhajtásunktól kísértetve, hogy főgondnokunkat egyházi ügyeink élén, hol ő nagyméltóságát több mint félszázados egyházi pályáján, az összes hazai protestántizmus mint mindig, ugy most is örömmel üdvözli, az isteni gondviselés az emberi élet lehető legmesszebb határáig éltesse.

3. Elnök szuperintendens ur, a mult egyházi év lefolyása alatt, halasztást nem szenvedhető s időközben fölmerült ügyeknek általa történt elintézéséről, valamint egyházi és iskolai életünk főbb mozzanatairól, közérdekeltséggel fogadott elnöki jelentését felolvasta.

Köztudomásul vétel mellett, az időközi elnöki intézkedések jóváhagyatván, a jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vezetetni határozatott. A mint következik:

Főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés!

Mielőtt évi jelentésemet megtenném, melynek föladata egy év lefolyása alatt, általam, az egyházi közigazgatás terén teljesített dolgokról s az egyházkerületben fölmerült főbb mozzanatokról számot adni: engedje meg a főtiszteletü egyházkerület tisztelt közönsége, hogy mutassak rá némely szembetünő hiányokra, melyeket egyházi közigazgatásunk terén, mindnyáján naponként érzünk, de melyeket különösen éreznek azok, kik a közigazgatás élén állva, az egyházi közélet mindennapi kérdéseinek s ügyeinek elintézésével foglalkoznak, s gyakran találkoznak oly kérdésekkel, tárgyakkal, melyeknek megoldásánál, elintézésüknél, sem törvény, sem időközi határozatok, sem utasítások nem adnak nekik biztos irányt, hanem részint az egyéni meggyőződés, felfogás, gyakorlat; részint magának az intézménynek szelleme mutatnak utat, melyet az elintézendő tárgyak körül kövessenek. Ilyen nagy hiánynak találom én s azt hiszem: mindnyáján, kik az egyház ügyei-

vel foglalkozunk, azt először is, mit már a mult évben is jeleztem, de melynek megszüntetése iránt intézkedés nem történt, hogy nincsenek positiv egyházi törvényeink, rendszabályaink, sem a kormányzatban, sem a közigazgatási, sem a törvénykezési eljárásra nézve.

Mindnyájan tudjuk, hogy régibb kánonaink elavultak, túléltek magukat, az újabb idők s ezeknek követelményei rájuk nyomták azokra a használhatatlanság bélyegét nagy részben. A melyeket azok közül, ugy a közigazgatás, mint a törvénykezés s fegyelmi eljárás irányadóul fön-tartottunk s jelenleg is használunk, határozatlanok; inkább csak általánosságban adnak ezek is irányt, a részletekre nézve semmi utasítást nem foglalnak magukban. Így gyakran megtörténik, az egyházi hatóság, kormányzat tekintélyének lerontására, a közügyek hatályos vezetésének megbénítására, hogy midőn az ily általánosságban szóló törvényeket, azoknak szelleméből indulva ki, az elintézendő s elítélendő ügyeknél, a részletekre alkalmazzuk: a törvény megöelő betűit követelik tőlünk azok, kik nem értik azt, vagy érteni nem akarják, hogy a protestantismus s ennek ölen táplálkozó egyház, egy erkölcsi testület s oly erkölcsi hatalom, mely szabályzó törvényeit, eljárás-módját leginkább önmagából, szelleméből meríti és így magát bensőleg, a kebelében szállásoló erkölcsi erők által kellene kormányozni. E miatt találkozunk a közigazgatás s törvénykezés terén sokszor ugy egyházak, mint egyesek ellenszegülésével, dacolásával, közhatározataink megvetésével s azoknak az ily dacolók ellen érvényt szerezni nem tudunk; mert arra sem birunk positiv törvényekkel, hogy a *jus assistentiae*-hez mikor folyamodhatunk jogosan és sikeresen; sőt sokszor ahonnan oltalmat, támogatást kellene várnunk, épen ezen törvény biztosította jogunk alapján, onnan sujtanak bennünket illetéktelen beavatkozással, jogaink csorbitásával. Ily körülmények közt, positiv rendszabályokra van szükségünk, mind közigazgatási, mind törvénykezési téren, ha az eddigi zavaros és bizonytalan állapotban maradni nem akarunk. Valóban, csodálkozni lehet azon, hogy a magyarországi ref. egyház, ily rendezetlen viszonyok közt, eddig fön-tarthatta magát. Ezt alig lehet másnak köszönni, mint a protestantismus intensiv erejének, mely képes hiányos institutioi által okozott sebeit is kiforrni, beheggeszteni.

A másik hiány, mire mutatnom kell: az *egyházi hatóságok hiányos szervezete* s jogköreik szabályzatlansága. Kánonaink elavulása s az újabbaknak meg nem erősítése s így positiv törvényeink nem léte miatt, bizonytalan állapotban vannak a legfőbb kérdéseink. Mi jogkörben foroghat a lelkész, tanító, gondnok, presbytérium, egyházi közgyűlés, tractus, szuperintendentia? Meddig terjed egyik, másik hatásköre? Mik a teendőik, hogy egyik a másik jogkörébe ne vágjon? Mind erről nincs positiv szabályzó törvény. Ezeket leginkább az egyházkerületenként, sőt megyénként bevett szokás, gyakorlat s az esetenként fölmerülő kérdéseknél alakuló többség véleménye s esetleges belátása határozza el. Ez nem szabályozott állapot. Itt nyílik fel a számtalan bajok, rendtelenségek s egymással ellentétbe jövő határozatok kutforrása. E miatt lesz sokszor kicsi bajból, melyet a maga körében, a lelkész, gondnok vagy presbytérium, a positiv törvényre való egyszerű újmutatással elvégezhetne, de a melyhez mostani szabályozatlan állapotunkban, mint határozottan jogköréhez nem tartozóhoz nyulni egyik sem mer, oly baj, lárma, melyet sokszor az egyház-hatóságok köztekintélyének csorbitásával, s a közrend nagy kárával lehet, az ambíciók legyezgetése mellett, hiányosan elintéznünk.

Mindezek méltán komoly aggodalomba ejthetnek bennünket és sok, a közügyet különben szíven viselő embert visszarettentenek, az abban való részvételtől. Positiv törvények s szabályok alapján ezért mielőbb szervezni kell az egyház közigazgatási s igazságszolgáltatási köröket, szaba-

tosan és határozottan meg kell állapítani, hogy mely dolgok tartoznak, egyik vagy másik körébe; a közigazgatási dolgokkal foglalkozó képviselői közgyűlés ne legyen egyszersmind bíraskodó törvényszék is.

Mindezek hangosan kiáltják, követelik a mielőbb szervezkedő s törvényhozó zsinat tartását. Azonban tudjuk, hogy ettől még távol állunk. Sok más okok közt az egyházkerületeknek eltérő nézetei, sok függő kérdésre nézve, maga elegendő ok arra, hogy a zsinat tartását közelkutatásba ne helyezzük.

Más módon kell azért addig ügyeink rendezéséről gondoskodnunk. Mindenik egyházkerületet, mint autonóm testületet, megilleti a szervezkedési jog. Igyekezzenek azért mindenik, a kebelében fennálló szabályok, szokás és gyakorlat figyelembe vétele, javítása által ügyeit rendezni; állapotát, közigazgatását, törvénykezését türethetőbbé tenni; szedje össze életben levő szabályait, egyházkerületi kötelező határozatait; szabályozza az egymás mellett álló köröket, azok hatáskörét, teendőit s mindezeket összefoglalva adja át a közéletnek, hogy ezeket ismerje minden egyháztag, ki ismerni akarja s legyen hol sarkát megvetni lelkésznek, gondnoknak, presbiteriumnak sat. s ne legyen szégyenköre állítva egyik körvezetője sem, midőn tőle törvényt kérnek s írott törvény helyett vagy régi elavult kánonra vagy annak nyomán gyökeret vert szokásra, gyakorlatra kell mutatnia, melyet nem hisznek, melyet kigúnyolnak a kevélyek, pedig arra szabályosan, törvényesen volt rámutatva s hivatkozva.

Alázatos kérelmem s indítványom azért a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez, hogy ezen gyűlésből méltóztassék egy bizottságot kiküldeni, a végett, hogy úgy közigazgatási, mint törvénykezési szabályainkat összeszedje, hol kell, javítsa, a hatósági köröket körvonalozza, az eljárási módokat megállapítsa; egyszóval oly szervezetet hozzon létre, mely megmentse az egyházkormányzatot, az egyházi igazságszolgáltatást azon zavaroktól, bizonytalan tapogatódzásoktól, melyekkel most gyakran küzdenünk kell. Nem értem én ezalatt jelen szervezetünk fölforgatását; ebben jelenleg is le vannak rakva az alapok, a főbb elvek, hanem ezeknek cél- és időszerű alkalmazását határozzuk meg; hadd tudja minden kör, hatóság, teljes positivitással, a maga törvény-szabta körét s teendőit.

Egy ily gonddal összeállítandott munkálat, alapjául szolgálhat jövődö zsinathoz való készületünknek is.

Ehez járul, végre, azon kérelmem, hogy anyagi ügyeink rendezése éraekében is, mint az egyik egyházmegyénk által indítványozva is van, gondoskodjunk mielőbb *házi pénztárról*. Ezen dolgokat látom mielőbb szükségeseknek, sőt halaszthatatlanoknak: positiv törvények alkotását s ezekkel összefüggő határozott szervezetét s házi pénztárt. Ezen dolgok emelhetnek ki bennünket jelen zavart helyzetünkből.

Ezek után áttérek évi jelentésemre s főbb vonalokban eléadom, úgy az általam elintéztet ügyeket, mint az egy év lefolyása alatt tapasztalt s az egyházmegyékből jelzett főbb mozzanatokot.

A saját hivatalos körömbé tartozó ügyek ez évben is számosak voltak; lehet mondanom, hogy sok tekintetben rendezetlen állapotunkkal együtt évről-évre nőnek bajaink kútforrásai is.

A lefolyt egyházi évben 1640 számra menő, részint egyházi, részint köznevelési ügy vette igénybe hivatalos működésemet. Ezek között egyházi volt 842; iskolai 754; katonai 44. Miniszteri leiratott vettem 274-et. Ezek között egyházi katonai ügyekre vonatkozót 82; iskolai

ügyekre 172; házasságokra vonatkozót 20; s ez utóbbi leiratok alapján tiltott vérségi, sógorsági esetekben 20-at; házassági engedély adatott meg 5 dijnélkül, 15 megszabott díj mellett; mely díjak, általam, azon egyházközségek iskoláira adattak ki, melyekben az illető jegyesek laktak. Nevezetesen: a *gelejire* 15 frt., a *fonyira* 10 frt., *szentjakabira* 10 frt., *ptrügyire* 10 frt., *zsarnóira* 10 frt., alsóborsodban a *nagy-mihályira* 15 frt., *jánosiira* 15 frt., *pethő-szinyeire* 10 frt., *görgőire* két dispensatióval 25 frt., *martonyiira* 15 frt., *damakira* 20 frt., *szirmaira* 10 frt., *láczaire* 10 frt. Összesen 190 frt.

A közérdekű tárgyakat, miniszteri leiratokat, időnkint a közgyűlések elébe terjesztettem s a köröztetendőket annak idejében közlöttem. A reám jegyzőkönyvileg kelt határozatoknak is, mint eljárásomról a gyűléseken beszámoltam, igyekeztem pontosan eleget tenni. A legközelebbi gyűlésben kelt megbízatásaimról jelen gyűlésben fogok számot adni; ezeknek alapján fogom előterjeszteni főtárgyul a báró Baldácsy Antal ő méltósága alapítványi ügyét, az erre vonatkozó okiratokkal; a főiskolai egyházi algonodokra, első szavazáskor beadott szavazatok felbontásának eredményét, énekügyünk javítására hozzám érkezett válaszaikat némely egyházkerületeknek.

Ez évben lelkészi vizsgát tettek: *második* vagy is *lelkészképeségi vizsgát* 16-an *kitűnő*, 6-an *első* osztályu eredménnyel. *Első* vagy *kebelezési vizsgát* júniusban 16-an, januárban 5-en, összesen 21-en. Ezek közül 6-an *kitűnő*, 13-an *első* osztályu eredménnyel, 1 javított *első* osztályzattal; 2 némely tudományokból *ismétlésre* utasított.

A 21 vizsgázott egyénekből kibocsátottam a lelkészi hivatalra csak 12-őt, a többiek hihetőleg más egyházkerületekben kerestek alkalmazást. Már egyszer volt szerencsém fölhipni a főtiszteletű egyházkerület figyelmét arra, hogy valamely módról kellene gondoskodnunk az iránt, hogy a főiskola pártfogása s jótéteményeinek segélyezése mellett, pályájukat megfutott theologus ifjak első sorban s amennyiben rájuk szükség van, egyházkerületünkben köteleztessenek szolgálatra; mert oda jutunk s talán már némely egyházmegyékben oda is fejlődtek a körülmények, hogy legszükségesebb helyekre sem jutnak káplánok s e tekintetben szükségét szenvedünk. Most ujlag fölhipom erre a főtiszteletű egyházkerület becses figyelmét; talán kimondhatnánk erre vonatkozólag annyit, hogy egyházkerületünkben csak azok távozhatnak el, kik első vagy kápláni vizsgájuk után, félév alatt nem alkalmaztatnak segédlelkészi állomásokra.

Az elnökletem alatt, a főtiszteletű egyházkerület pénzügyeivel foglalkozó bizottság ez évben is megtette a maga kötelességét; örködött az egyházkerület pénzügyei felett; valahányszor a körülmények kivánták összeült s intézkedett a kölcsönök kiadása ügyében szabályosan; a hol szükség volt, a bepereltetéseket elrendelte, a peres ügyeket siettette s eljárásának kedvező eredménye is volt, a kamatok befolyására nézve.

Az egyházkerületi, valamint a főiskolai számvevőszékek is teljesítették kötelességeiket. Mindkettőnek jegyzőkönyve elő fog terjesztetni a számadások eredményének s pénztárak állásának pontos fölmutatásával; valamint szükséges határozatok hozatalára is fölhipatik a főtiszteletű egyházkerület figyelme.

A *gömör-szkárosi* s *halászi* egyházak részére országszerte könyöradomány gyűjtésre engedélyt eszközlöttem.

Közvetitésem folytán, ő császári kir. Felsége, a *tardonai* egyház részére 300, királyné ő Felsége 100 frtot, a beretkei iskolára 100 frtot, a tiszaladányi egyház részére 200 frtot, a kenézlői egyház részére 100 frtot adományozni legkegyelmesebben méltóztattak.

Örömmel jelenthetem, hogy Szoboszlay József, volt tomori szerencsétlen lelkésztársunkat is sikerült már az országos tébolydába bevétetni.

A lelkész s tanítói változásokat, tanácskozás közben, a maguk helyén fogom előterjeszteni. Nem lehet azonban, hogy a mi a változásoknak egyrészen alapul szolgált, ez évben történt halálozási esetekről meg ne emlékezzem.

Az *abauji* egyházmegyét nagy csapás érte, 17 és fél évig valódi vallásos buzgósággal s odaadással hivataloskodott segédgondnoka, méltóságos *Bárczay Albert* ur, ki egyszersmind Abauj-Torna megyék és Kassa városának főispánja volt, folyó év január 17-én jobblétre szenderült. Valamint nagy csapás érte a tornai egyházmegyét is, midőn annak 26 éven át szinte vallásos buzgóságáról, páratlan ügyszeretetéről s egyháziasságáról ismert s mindnyájunk által méltán tisztelt segédgondnoka, Tornamegyének sok éven át közelismeréssel szolgált alispánja s egykor országgyűlési képviselője, Lovász Miklós ur, mult 1876. október 6-án elhunyt. Mely halálozásokról majdan az illető egyházmegyékből tett jegyzőkönyvi jelentések is előterjesztetnek.

Méltó, hogy mindkét jeles férfiúnak, mint egyházkerületünk sok érdemet szerzett tanácsos férfiainak, mint a humanitás példányképeinek becses emlékezetét, jegyzőkönyvünkben örökítsük meg. Béke áldott hamvaikra.

A lelkészek és tanítók közül elhunytak:

Az *abauji egyházmegyéből*: *Süthő Sámuel*, szászfai lelkész, a papi bölcsesség és tiszta jellem példányképe és Fejes János, fonyi tanító.

A *felsőborsodi egyházmegyéből*: *Terhes Károly*, a szendrői egyháznak végfogytig közbecsülésben élt s egyháza javát szíven viselt lelkésze és *Kerekes István*, nyekései agg lelkész.

Az *alsóborsodi egyházmegyéből*: *Andó Lajos*, tiszta-keszű lelkész.

Az *ungi egyházmegyéből*: *Nagy Menyhért*, tarnóci és *Kövér Ferenc*, k.-h.-helmei lelkészek.

A *gömöri egyházmegyéből*: *Csúzy János*, volt hamvai lelkész, az országos tébolydában s eltemetett Hamván. *Székely János*, bejei lelkész, ki mindvégig buzgó erélylyel hivatalának élt. *Szabó Lajos*, szuhafői; *Kiss József*, hubói. *Terhes Lajos*, rimaszombati kitünő képzettségű tanító s avatott tanférfi.

A *tornai egyházmegyéből*: *Sassi Szabó Abrahám* varbói, *Vattay Miksa*, teresztenei tanítók.

Az egyházakban, mint az esperesi jelentésekből örömmel értesültem — kevés egyház kivételével — a béke, egyetértés virágozik, a valláserkölcsiség gyarapodásnak örvend. Az anyagi szükség azonban mindinkább érezhető egyházaink körül. Terhesnek tartják egyházaink a tüzkár-biztosítási kiadásokat, azonban belátva ennek hasznos voltát, áldozattal is készek ehez járulni; egy pár egyházat mindamellert egyházkerületileg kell e célnál gyámolitanunk. Másként áll a dolog az országos tanítói nyugdíjintézetre való fizetéssel; ez újabb teher ellen több oldalról emelnek panaszt. Az abauji egyházmegye kéri ennek az egyházak érdekében leendő megszüntetésének eszközölését. Másutt, mint Alsózemplénben, az e célra való fizetésekre nézve alig történt valami, leginkább a fizetés miként s kik által leendő teljesítése iránti tájékoztatatlanság miatt. Ezen tapasztalatok is a házi pénztár mielőbbi megalapítására utalnak bennünket.

Egyébaránt, dacára a mostoha időeknek és hazai viszonyoknak, hitsorsosaink, a mint az egyházmegyékből beadott jelentések mutatják, nem fáradnak el anyagi szegénységünkön becses adakozásaikkal segíteni.

Az abauji egyházmegyéből.

a) Adakozások:

A pányoki leányegyháznak, római katolikus vallásu báró *Melczér Melánia* urhölgy és testvére, egy értékes urasztali teritőt ajándékoztak. *A regmeci* egyháznak, nagyságos *Komáromy László*, megyei alispán ur, 6 vékás szántóföldet és utána járuló erdőrészt adott. *Demecsernek*, özv. *Csoma Sámuel*nő ő nagysága, egy piros selyem, kettős aranycipke szegélylyel ékitett, 100 frt. értékű, nagyon diszes urasztali teritőt; *Csoma József* ur pedig urasztali használatra egy 50 frt. értékű arannyal futtatott ezüst tányért adott s az aranyozott ezüst kehelyt a maga költségén kijavíttatta. *A f.-mérái* iskola építésére, kassai ágostai hitv. polgár, *Eliser Károly* ur, 200 o. é. forintot adott. *Az a.-mérái* leányegyház részére, *Ortó János*, gondnok, 160 frt. értékű harangot öntetett a maga költségén. *Szemerén*, id. *Bucsi Józsefné*, az urasztalához egy bádogtányért ajándékozott. *Komorócon*, özv. *Balla Jánosné*, napszámosnő, az urasztalára egy kendőt és az egyház részére 2 frtot adományozott. *Szepsinek*, több egyháztagok, kisebb-nagyobb összegben, 250 frt. 23 krt. adományoztak; *Dobza Sámuel*, gondnok, 25 frtért diszes urasztalát készíttetett. *Pédernek*, tekintetes *Varanay Antalnő* szül. *Gelley Zsuzsánna* asszony, 21 frtos urasztali kendőt adott. *Szurdokon* a hivek közös munkatétellel 21 frtot kerestek az egyháznak. *Vécsén*, két magát megnevezni nem akaró egyén, 1 frt. 65 krt adott. *A migléci* egyháztagok 11 frtot raktak össze iskolai célokra. *A nagyidai* hivek Isten dicsőségére 6 frtot adományoztak. *A pányi* leányegyház iskolája részére, ifj. *Komjáthi József* 17 darab fali olvasó-táblát vett. *A g.-ruszkai* egyháznak tekintetes *Kraynik László*, római kath. vallásu ur által végrendeletileg hagyományozott 110 frtot, az illető örökösök átszolgáltatták. *Korlátan*, a hivek buzgóságából, a szószék felé 150 frt. értékű diszes korona készíttetett; ifj. *Incédi Bertalan* ur, néhai nagyatyja, tekintetes *Téglássy Sándor* ur emlékére 100 frt. alapítványt tett. *A szántai* egyháznak özv. *Megyasszai Istvánné* 3 frtot adott. *Sz.-I.-Baksán*, *Nyilas János*, tanító, egy tehetetlen árva gyermek sorsát felfogta; *Vizi István*, a szőlőmunkáltatás költségeire 100 frt. alapítványt tett. *Selyeben*, egyházi szükségekre, nagyságos *Péchy István* ur 10 frtot adott. *Ongán*, egyházi szükségekre, *Nagy Juliánna* 45 frtot; a dalárda 10 frtot; *Vincze Józsefné* 5 frtot; *Kardos János* 5 frtot; *Jakó Sámuel* 5 frtot; *Váradi Sámuel* 1 frtot; *Váradi Jánosné* 1 frtot; *Szabó Mihályné* 1 frtot; nagyságos *Darvas Imre*, orsz. képviselő ur, 10 frtot; *Papp György* 1 frtot; *Hódi Józsefné* 1 frtot; *Jónás János* 2 frtot; *Kerekgyártó József* 5 frtot = 91 forintot adtak. *Csobádon*, néhai *Kiss János* végrendeletileg 50 frtot; *Kázmárkon*, néhai *Apostol Sámuel* 20 frtot hagyományozott. *A detki* leányegyház urasztalára, ág. hitv. *Fábián Andrásnő*, egy diszes teritéket; *a h.-zsadányi* egyháznak, ugyan ilyen célból, tekintetes *Kormos Erzsébet* asszony, egy értékes és csinos teritőt; *a felső-csáji* iskola építésére, nagyságos *Komáromy László*, megyei alispán ur, 25 frtot; *Mester Antal*, megyei főmérnök ur, 5 frtot adtak. *A beszteri* hivek, Isten dicsőségére, 32 frtot raktak össze. *A kassai* egyháznak, tekintetes *Mesko Sándor*, főgondnok ur, 600 frt. segélyt gyűjtött; *Török Sámuel* örökösei, közcélokra, 400 frtot; néhai *Puky Albertina* urhölgy hagyatékából, annak vagyongazdálkodója 100 frtot adott. *Bárcán*, a *Bárczay* család a templom belsejét kicsinosította, a székeket megfestette, a regale jövedelemből 60 frtot, a szószékre és urasztalára sötét zöld posztó-teritéket adott.

b) Építkezések, javítások sat. következő helyeken történtek:

Telkibánya temploma tetejét kijavította. *Fügöd* új tantermet készített, fazsindelytetővel. *Demecser* cserépfedéllel ellátott új istállót épített. *Szend* 164 kilogramm sulyu, 224 frt. 70 kr. értékű harangot öntetett, 52 frt. értékű sertésólat készített. *Szemere* az iskolaház udvarán egy egészen új istállót épített. *Szeszta* 200 frt. adósságát kifizette, a templomkerítés kőfalát bevakoltatta, a paplak körül 8 öl hosszúságú deszkakerítést csináltatott. *A komáromiak* a szesztai tanítói lak udvarán lévő csúrt ujonnan fedték. *H.-Németi* templomát és tornyát nagyrészen új zsindelyfedéllel látta el. *Nagyida* a lelkész csűrivel tette ugyanezt. *Cséc*s iskolaházát ujonnan fedette, adósságából 450 frtot lefizetett, templomában új karzatot emeltetett, annak belterét kideszkáztatta, melyhez az ott lakó ág. hitv. követők 64 darab fenyődeszkával és 35 frt. készpénzzel járultak. *Vilmány* a lelkész lakszobára egy egészen új ajtófél bélelést, az udvaron pedig egy szekérszint készített. *Fony* a parochia udvaron levő csúrt egészen bezsindelyeztette. *Korlát* a templom kerítésére 170 frtot költött. *Cécén*, némely egyháztagok buzgóságából, a paplak két szobája 60 frt. költséggel kideszkáztatott. *Szentandrás*on a paplak egész belseje kijavított, új kémény huzatott, cselédház és pitvar kiburkoltatott s egy szobába új kőszékálya tétetett. *Berencs* iskolául használt épületét 200 frt. költséggel átalakította. *A.-Vadász*, egy káplánlakot és egy magtárt alapjától ujonnan épített, a lelkészlakot 700 frt. költséggel igen diszessé tette. *Onga* templomát kicsinosította, a kart téglával kirakatta s új feljárt épített a tanítói laknál 39 ölnyi deszkakerítést tétetett, a lelkészlakoni istálló kidölt falát ujonnan építette, s abba mestergerendát huzatott. *Aszalón* a leánytanítói lakon oldalszoba, kamara, istálló épített, a rektorialis pince ujonnan padlásoltatott, zsindelyeztetett, a paplakon üvegajtó készített, új kályha vétetett s több rendbeli javítások tétettek. *Csobád* a lelkészlak kidölt nyugoti oldalát ujonnan építette. *Bakta* a lelkész istállójának nyugoti oldalát és a délit újból építette s az egész épületet kicsinosította. *Bööd* temploma pléhfedelét ujonnan befestette. *Vajkóc* iskoláját kipadoztatta. *Kassa* az épületeken 400 frtnyi javítást tétetett.

c) M a g t á r.

Van az abauji ref. egyházmegyében 24 helyen, u. m. Abaujvár, Regmec, Novaj, Szala, Szend, F.-Kércs, Litka, Csenéthe, Szeszta, Komárom, Szepsi, Reste, F.-Lánc, A.-Lánc, Migléc, Nagyida, Kér, Vitány, Vizsoly, Céce, K.-Kinizs, Szentandrás, A.-Vadász, Aszaló: összesen mintegy 1728 köböl gabona és 1916 frt. tőkepénzalappal.

A gömöri egyházmegyéből.

a) A d a k o z á s o k.

Feleden, az ujonnan épült templom építéséhez, *Lenkey János*, feledi ref. iskolatanító, 80 frttal járult; *Pólos Mihály*, családja részéről, 50 frttal. *Jánosiban*, a földbirtokos urak, az iskola előtti tért testgyakordának felajánlották. *Balogon*, a néhai *Kovács János* és néhai *Bandi Pál András* által harangvételre hagyományozott 80 frtot, a szekeres gazdák 200 frtra kipótolták s ezen egy harang vétetett. *Tamásiban*, néhai *Bán Istvánné*, *Benedek Erzsébet*, az egyháznak 100 frtot hagyo-

mányozott. *U.-Panyiton*, *Demeter Mihály*, 24 véka életet ajánlott a magtári alaphoz. *Runyában*, az egyház hivei, 500 frtot ajánlottak fel évenként, három évi kötelezettség mellett, hogy az így begyülemdő 1500 frt. majdan toronyépítésre fordíthatassék. *Kövecsesen*, tekintetes *Dancs Lajos* ur, az iskola szükségeinek fedezésére, 10 frtot adományozott. *Recskén*, a hivek önkéntes ajánlatából 37 véka gabona és 32 véka zab gyűlt, magtári alapúl; *Blaha Mihály*, ágostai hitvallású volt recskei lakos, egyházi célokra 3 frtot; a *recskei közbirtokosság*, az iskolaépítésre, 50 frtot adott. *S.-Kesziben*, a paplak építésére, tekintetes *Szentmiklósi István* ur, római kath., 50 frtot; *Komjáthy István*, lelkész, 50 frtot ajánlott; *Nagy Pál*, tornallyai lelkész, 5 frtot adott. *Tornallyán* a város 75 frt. adósságot engedett el az egyháznak; néhai *Becze István*, ügyvéd, a tornallyai egyháznak 50 frtot hagyott; ebből 42 frt. az egyház pénztárába befolyt. *G.-Szkároson*, az áldozatkészsgű nép, Isten dicsőségére, összesen 50 frtot adományozott. *Pelsűcön*, a mult évben 150 frt. kegyadomány gyűlt orgonára; e célra már más években összesen 600 frt.; tekintetes *Máriássy Kálmán*, képviselő ur, a pelsűci kisdedóvó-intézetre 25 frtot adott. *Szalócon*, néhai *Ambrus János*, 100 frtot hagyott az egyháznak. A *szalóci szekeres gazdák* 30 frtot; ifjabb *Sziklai Ede* 10 frtot és *Bartók László* 4 frtot tettek le az ur oltárára. *Vigtelkén*, a templomhoz vezető diszes csigalépcsőzethez szükséges kömennyiséget, tekintetes *Máriássi Mór* ur ajándékozta. *Berzétén*, a temető körülkerítésére, tekintetes *Máriássy Kálmán*, főgondnok ur, a szükséges fákat megajánlotta. *Beretkén*, az új iskolaépítéséhez, ő Felsége, a király, magánpénztárából, 100 forintot adományozott. *Héthben*, az egyháztanács tagjai, az uri szent vacsorához kenyeret adni teljes készséggel ajánlkoznak. *Putnokon*, *Putnoki Ottilia* és *Erzsébet* kisasszonyok, a templomi szószékre egy sötétkék posztó-terítőt ajándékoztak. *Kelemérben*, tekintetes *Diószeghy Zsigmond*, főgondnok s egyházmegyei tanácsbíró ur, az ujonnan építendő iskolára 200 frtot adományozott és annyi épületfát, mennyit az építkezés igényelni fog. *Zádorfalván*, *Nagy Sándor*, zádorfalusi közbirtokos és egyháztanácsos, 20 □ ölnyi földet; *Dapsy Dániel*, alsó-szuhai közbirtokos és neje *Hubay Katalin* 40 □ ölnyi területet ajándékoztak a zádorfalvi egyháznak, örök tulajdonúl; *Hegyi Mihály*, zádorfalvi születésű, jelenleg pesti lakos, kovácmester, ez időszerint is 10 frtot adott az egyház javára. *U.-Panyiton* magtár alakult 94 véka búza, 79 véka gabona, 118 frt. 45 kr.; *Tamásiban* 61 véka buza, 47 véka gabona és 76 frt. 40 kr. tartalommal, a hivek buzgó hozzájárulásával. *Simoniban*, özvegy *Kószik Katalin* és leánya, a szószék és a papszék behuzására bársonyszövetet; *Rimaszombatban*, *Szabó Jánosné* született *Erdélyi Sára*, két fehér kendőt az urasztalára; *Recskén*, *Szabó Eszter*, *Nagy Józsefné*, selyem kendőt az ur asztalára; *Tornallyán*, *Koncz Zsuzsánna*, *Kövér András* özvegye, selyem kendőt az urasztalára ajándékoztak. *Majomban*, *Szerző Miklósné*, *Juhász Mária* kendőt adott az urasztalára.

b) Építkezések.

Rimaszombatban a toronymelletti bérház ujonnan átalakított; a toronyra zsaluk készítették, 700 frt. költséggel. *Feleden* templom, torony csaknem egészen újból építettett; a templom belje ujonnan diszítettett. Az építkezés körül legtöbbet fáradoztak *Torma József*, gondnok és *Polos Mihály*. *Jánosiban* a testgyakordának ajánlott tér diszesen bekerítettett. *Pokorágyon* az iskolaépület, a törvény kívánalmainak megfelelőleg, átalakított. *Serkében* a tanterem 140 □ lábbal nagyobbított, 331 frt. költséggel. *Harmacon*, a lelkész használatára, nagy részben újból, csűr építettett. *Balogon* két tanterem kideszkáztatott. *Rimaszécsben* a mult nyári zivatar által meg-

rongált templomtető 250 frt. költséggel kijavítottatott. *Iványi* tornyának s templomának hiányait javította ki. *Jenében* a melléképületek felépítették s a magtár újból átalakítottatott s rendeztetett. *Csitzben* az új templomépitéshez szükséges anyagok beszerzésére 902 frt. 83 kr. fordítottatott. *Runyában* 60 méter hosszású kerítés állítottatott elő a paplak és iskola körül. *Naprágyban* az egyházi épületek javítottak. *Recskén* a lelkészi lak épületei kijavítottak. *S.-Kesziben* a paplak újonnan építettetett. *Bejében* az iskola s tanítói lak kipadimentomoztatott s vaskályhával szereltetett fel. A paplakon új csűr építettetett. *Mihályfalván* a templom-torony újonnan kijavítottatott. *Nasztrajban* a templom új fedélzet alá vétetett. *Harkán* a templom újból zsindelezetett s kimezeltetett. *Pelsúcön* a leányok iskolájába, új hordozható székek készítették; tiz változatu orgonát készítettetett a templomba a hivek áldozatkészsége. *Szalócon* a lelkészlak elején szép folyosó készült, 135 frt. költséggel; az iskolaépület külső s belső ablakokkal láttatott el. *Vigtelke* diszes csigalépcsőt készítettetett a templomhoz. *Beretkén* új s a célnak megfelelő diszes iskola épült. *Kelemér* roskadozó iskoláját újból építi. *Trizsben* az iskola célszerűen átalakítottatott; az egyház a tantermet alkalmas ülőpadokkal, célnak megfelelőleg, berendezte; a tanítói lakot kényelmesebbé tette; mind az iskolába, mind a tanítói lakba diszes új kályhát állított.

Az alsóborsodi egyházmegyéből.

a) Adakozások.

Miskolcon, az egyház részére, jótékony adományokkal járultak: néhai *Csády Józsefné*, az új templom toronyóra-alapra, 35 frt. 85 krt; az egyházi kórház javára, néhai *Lesko Sománé* 20 frtot; néhai *Szűcs István* 181 frtot; az iskolára *Szűcs István* ur 907 frt. 41 krt. *Zsolcán*, *Báró Vay Anna* és *Mariska* baronessék, férjhez menetelők alkalmával, az előbbi baroness az urasztalához egy kenyérosszó ezüstdányért, az utóbbi pedig egy ezüstpoharat voltak kegyesek ajándékozni. *Harsányban*, néhai tiszt. *Tóth Sámuelné* szül. *Szegő Éva* asszony 10 frt. kegyadományyal növelé az egyház pénztárát. *Mező-Keresztesen*, néhai *Magyar István*, az egyház-pénztár gyarapítására, végrendeletileg 100 frtot hanyományozott, mely összeg az ajándékozó elhunytja után be is fizettetett rendeltetési helyére. *Egerlövön*, az újból épült lelkészlak felépítésére, boldogemlékü néhai *Soós Jánosné* ő nagysága 500 frttal; ugyancsak ezen célra méltóságos *Szathmáry Király Pál* ur, mint helybeli földbirtokos, szinte 500 forinttal volt kegyes járulni. *T.-Kesziben*, néhai tekintetes *Karácsondy Zsigmond* ur 400 forint kegyes alapítványt tett, oly meghagyással, hogy ez összeg kamatai az egyház közszükségleteire fordítatván, a tőke érintetlen hagyassék. *Átányon*, nagyságos *Papszász Györgyné* szül. *Péchi Katalin* urhölgy, egy diszes selyem szószéki szőnyeggel volt kegyes megajándékozni az egyházat. *Aranyoson* a buzgó hivek egy 43 frt. értékű ezüst, belől aranyos kehelylyel ajándékozták meg az egyházat.

b) Építkezések.

Aranyoson a régi elavult paplak helyett új, a célnak megfelelő lak építettetett. *Ládházán*, a ládházai és nyéki kegyes hivek buzgósága folytán, új paplak épült, célszerű beosztással. *T.-Darócon*, a ker. hivek buzgósága s tiszt. *Édes Ábrahám* lelkész ur ügybuzgalma folytán, a templom és iskola teljesen fedél alatt áll. *Kis-Győrben* a templom és torony kijavítottak és diszit-

tettek. *Harsányban*, az egyháztanács vallásos buzgóságának következtében, a parochia kőfallal körülvéttetett, ugyszintén ahhoz tartozó melléképületek is készítették. *F.-Ábrányban* a templomtető újból bezindelyezett. *Noszvajon* a rozszant toronytető célszerű s izléses kijavitása folyamatban van. *Makláron* az iskola új székekkel látatott el. *Egerlövön* az új paplak már fedél alatt áll, célirányosan, izletesen berendezve, a kor kivánalmainak megfelelőleg. *Átányon* ujonnan öntetett három harang készült, a kegyes és buzgó hivek áldozatkészségéből.

c) Magtárak állása.

Emőd 40 köböl; Aranyos 52 k.; Csaba 278 k.; Máji 25 k.; Ládháza 156 k., 2 véka gabona; 40 k., 3 v. árpa; Kis-Tokaj 140 k.; Szirma 110 k.; Diósgyőr 370 k.; A.-Zsolca 131 k.; N.-Bikk 56 k.; Szederkény 43 k.; Heőpapi 274 v. gabona, 62 v. árpa; Böcs 45 k.; T.-Tarján 93 k., 2 v.; Kis-Győr 100 k.; Geszt 180 k.; Harsány 180 k.; F.-Ábrány 74 k.; Cserépfalu 312 k.; Zsérc 200 k.; Maklár 33 k.; Valk 31 k., 3 v.; Egerlövő 118 k.; Nagymihály, 180 k. gabona, 125 k. árpa; T.-Keszi 52 k.; Heves 103 k.; Átány 113 k. T.-Nána 107 k. tiszta buza, 96 k. árpa.

Az alsózempléni egyházmegyéből.

Adakozások és építkezések.

Erdőbényén, a papi s tanítói fizetések javítására, az 1151 frt. 32 krt tevő Ferency alapítvány nevelésére *Huszin András* 100 frtot; *Szentmiklósi Gáspárné Kenézleli Lidia* asszony 100 frtot és *Danyi József* napszámos ember 36 frtot adományoztak. Ezen felül *Huszin András* az egyháznak egy hold szántóföldet is adott. Van itt szegény egyháztagnok segélyezéseül letett alap 600 frt. *Liszkán*, özvegy *Vályi Gáborné, Süttő Sára* asszony, 142 frt. értékű arany bojtot, bársony takarót vett a szószékre; *Bihari Istvánné, Lusinszki Zsuzsánna* asszony 100 frtot adott urasztalára. *Mádon*, özvegy *Veres Istvánné* szül. *Kis Juliánna* asszony 76 frt. 68 krt adott az egyház pénztárába, a templom tetőzetének kijavitására. *Takta-Kenézén* néhai *Gyarmati József* 150 frtot hagyományozott az egyháznak, oly célból, hogy az elhasadt harang helyébe új öntessék. Meg is lett kevés pótlással. *Bájon*, *Weinberger Adolf*, izraelita haszonbérő, az iskola javára 20 forintot adott. *Csobajon*, *Czegény Andrásné*, az egyház folyó szükségeire, egy házat, kerttel és kenderfölddel együtt, hagyományozott, mely birtok 350 forintért el is adatott. *Tarcalon*, a már készen levő orgonára ujabban adakoztak: *Sárossy József* főgondnok 25 frtot, *Horváth György* 20 frtot, *Takács Gábor* 20 frtot, *Szabó Sámuelné* szül. *Nagy Rebeka* asszony 20 frtot, *Dafko József* 7 frtot, ör. *Cziba István* 5 frtot, *Tarcsali Józsefné* 4 frtot, *Tóth András* 4 frtot, *Szabó Mihályné* 30 frtot, *Tóth János* postamester 10 frtot, id. *Gombos István* 5 frtot, *Bagossy Józsefné* 5 frtot, *Papp Károly* 3 frtot, özv. *Tóth Jánosné* 10 frtot és még többen 1—2 forintjával 32 forint; összesen 200 frtot. Ugyanitt *Andrássy Dániel*, orgona fentartási alapul, 100 frtot adott, *Andrássy-Papp*-alapítvány cím alatt; özv. *Komáromy Sámuelné* a templom előtti lépcsőzet kijavitására 20 frtot, özv. *Kovács Istvánné* a torony csillagára 100 frtot adott. *Szerencsen* egy táncvigalom jövedelme, 40 frt., az iskolára adatott; továbbá *Göboly Teréz* 50 frtot ez egyháznak adott; *Csuka Miklós*, városi jegyző, 30 frtot. *Horváth Lajos*, római katolikus bíró, 10 frtot; összesen 40 frt. alapítványt tettek a tanító fizetésének javítására. Néhai *Bús Istvánné* szül. *Belák Borbála* egy házat, egy szőlőt hagyományozott az egyháznak, oly fel-

tétel alatt, hogy a szőlő eladassék s a ház az egyház birtokában maradjon s haszonbérét az egyház folyó szükségeire fordítsa. *Golopon*, a paplaknak új tetővel, új padlóval ellátására s a megromlott falak kijavítására, nagyméltóságú *B. Vay Miklós* ő exceleniája, főgondnokunk, 1000 frtot adományozott, melyből 16 frt. 9 kr. maradt fenn az egyház javára. *Tállyán* is szép alapítványok tétettek az egyház javára, de még most nem használhatók. Itt az egyháztagok önkéntes elhatározásukból 150 napszámot erőfeszítést fordítottak a temető kerítésének rendbehozására. *Tisza-Ladányban* a hívek egy egészen új iskola építésére s a tanítói laknak új zsindeletet alátételére 1236 frt. 13 krt adakoztak; ugyancsak az iskola építéséhez *király ő Felsége* 200 frtot adományozott. *Monokon*, *Pazar Miklós*, ágostai hitvallású tisztartó, 10 frtot adott az egyház javára. *Bereckiben*, 209 frt. költséggel, egy elég célszerű magtárt építtetett az egyház. *Nagy-Kövesden* az egyháztagok 160 frtot kerestek közmunkával az egyház javára. *Örösben* a paplak egészen új zsindeletfedél alá vétetett. *Pácinban* csúrt építtetett az egyház, az előkönyörgő használatára. *Karoson*, új magtár építtetett. *Lukán*, néhai *Lukács András* 1 1/2 vécás földet hagyományozott az egyháznak, mely 40 frtért eladatott. *Sárában*, özvegy *Kecskeméti Józsefné* az urasztalára 8 frt. értékű takarót vett. *Perbenyikben*, *Sápos György* 30 frtot adott az egyház szükségeire; ugyanott *Pócsik András* a templom talaját négyzetű kövekkel rakatta ki saját költségén.

A felsőzempléni egyházmegyéből.

a) Építkezések.

A nagy-ráskai egyház paplakot építtetett. *Deregyő*, az iskolaházat gazdasági melléképületekkel látta el. *Lasztomér* templomát, tornya tetejét s a falakat kijavította. *Morva* a tantermet kideszkáztatta. *Málca* a toronytetőt bádofedél alá vette s a templomfalakat kijavíttatta. *Szerdahely* a toronytetőt új fedél alá tette, a templomot kijavíttatta.

b) Adományozások.

Néhai *Kazinczy András* a bánóci egyháznak végrendeletében ezer forintot hagyományozott. *Sátoralja-Ujhelyben* az egyház vagyoni állása a tagosítás által gyarapodott; *Hlavathy János* gondnok erélyessége, rétet és földet gyűjtött, részint az egyház, részint a lelkész és tanító részére. Nagyobb mérvű építkezés is történt: a templom körfala kijavíttatott, az iskolai épületek külsőleg kijavíttatottak s a két tanító részére ujjalag berendeztetek; a lelkészlak is kijavíttatván, mintegy 400 frtnyi összeget költének az elősorolt építkezésekre. A segédlelkész fizetése is felemeltetett, rendszeresített. *Gálszécsben*, *Némethy Józsefné* született *Szabó Ida* urnő, egy gazdag értékű urasztali terítéket adományozott az egyháznak.

A felsőborsodi egyházmegyéből.

a) Építkezések.

Új iskolák épültek a múlt évben *Ecsegen*, *Felső-Barcikán*, *Szalonnán*, *Velezdén*, *Damakon*, *Hegymegen*, *Tardonán*, *Szendrőben* (egy még nincs egészen kiépítve); ujjalag berendeztetett, kipa-doztatott *F.-Nyáradon*. Az 1875-ik évben leégett *tardonai* templom és paplak, melléképületeivel, díszesen felépült. Új torony épült *Nyomáron* és *Varbón*; *Ziliz* templomát új fedéllel látta el.

b) Adakozások.

Egyházi és iskolai célokra s Isten dicsőségére, ez évben is megnyitá a könyörületesség a maga kezeit. Nevezetesen: *Hegymegen* a lelkész adott 7 frtot. *Bódván*, *Kiss József* ur egy önnedvesítő bélyegzőt. *Vámoson*, özvegy *Komáromi Jánosné* 20 frtot; *Lakatos András* 5 frtot. *F.-Barcikán*, a *b. Radvánszky család*, iskolaépítéshez 3000 darab téglát; a lelkész 9 frt. 60 krt; államsegélyt a főtiszteletű egyházkerülettől kapott az egyház 100 frtot; ifjabb *Réthy Jánosné* az urasztalára egy abroszt; *Géczi Péterné* és özvegy *Vatai Jánosné* egy-egy kendőt; *Szabó Sámuel* szegény gyermekek tankönyveire 5 frtot. *Berentén*, tek. *Szepesy Gyula* ur dispensatiójából, kapott az egyház 50 frtot. *Alacsán*, tek. *Miklós Gyula* ur adott 2 frt. 50 krt. *Bábonyon*, a templom s torony építéséhez, *Király János* 60 frt. áru meszet; *Kós József* a templom földje kiteglázásához szükséges téglát adományozták. *Szentpéteren*, tek. id. *Losonczy Károly* ur, a templomsindelyezésre 50 frtot; *Czakó Sámuel* 5 frtot. *Radistyánban* a lelkész 13 frtot; özvegy *Szobonya Istvánné* 10 frtot; *Kós János*, községbirája 8 frt. 50 krt. *Kápolnán*, *Ábrány Pálné* 15 frtot. *Velezden*, iskolaépítésre, az éneklőkar 100 frtot. *Bánhorváton*, *Jobbágy Eszter* egy értékes selyem asztalteritőt az urasztalára. *Tardonán*, a leégett egyházi épületek felépítésére, a Felséges királyi pár 400 frtot; *Latinák Márton* ur 5 frt. 31 krt; a főtiszteletű egyházkerület, az államsegélyből, 100 frtot; *Pál Mihály* és *János*, egyháztagok, mészkö alakjában 130 frt. étéket; *Katona Dénes*, tanító, 25 frtot; a hivek 644 frt. 4 krt; *Matós Gábor*, szikszói asztalos, egy 15 frt. értékű asztalt; *Edelényben*, a paplak kifestésére, *Demeter Pál* 2 frtot; a lelkész 3 frtot. *Borsodon* büntetéspénzekből 22 frt. adattott át. *Balajton* nagyságos özvegy *Ragályi Ábrahámné* asszony a szószékre egy diszes teritőt. *Sz.-Ládon*, főtisztelendő *Kun Bertalan*, szuperintendens ur, 15 frtot; tek. *Gombos György* ur 2200 darab cserépszindelyt. *Szendrőben*, gróf *Csáky László* ur 1000 db. téglát. *Rudabányán*, *Pap János* egy szórszövetű asztalteritőt; *Ször Borbála*, *Silye István* özvegye, egy fehér kendőt; *Szabon Mihályné*, *Vince Juliánna* egy színes rojtos kendőt ajándékoztak az urasztalára. *F.-Kelecsényben*, tek. *Ragályi Gyula* ur, a tanítói lakszobát, saját költségén, ajtóval, padozattal ellátta. Tiszt. *Palcsó Károly*, lelkész, az előző évben az iskola vezetéséért őt illető földek jövedelmét az egyház javára általadta, mely jövedelem mintegy 160 frtot tesz.

Az ungi egyházmegyéből.

a) Építkezések.

A *salamoni* egyház, a tagok költségén, templomát kijavíttatta, 400 frt. értékben, erre fordítván a *Horváth Mária* alapból az egyházmegyétől nyert 100 frtot is. A *záhonyi* egyház templomát deszkakerítéssel körülvette, melyhez az oszlop- és gerendafákat a Görzben lakó prot. *záhonyi* uraság, báró *Ritter*, adományozta. A *csapi* egyház a paplakot léces kerítéssel körítette, a lelkész és tanítólakon a melléképületeket zindelylyel fedette. Az *eszényi* egyházban egy diszes iskolaház épülőfélben van, kettős tanteremmel, egy rendes és egy segédtanító lakszobáival, mely a hivekre kivetett pénzből épült s eddigelé már mintegy 2000 frtba került. Adakoztak reá: szabolcsmegyei, *Eszenyben* birtokos urak közül tek. *Jármy József* ur 100 frtot, gróf *Forgách Kálmán* 10 darab oszlopfát, *Szalánczy János* 10 frtot, *Szabó László* 10 frtot, *Somlyódy Balázs* küszöbnek való fát,

a leleszi prépostság 2 tő fát és *Szabó József* lelkész 20 frtot. A kettős tanterem 21 méter hosszú, 8 méter és 43 centiméter széles; a tanítólak 19 méter és 13 centiméter hosszú, 6 méter és 69 centiméter széles. Továbbá az egyház a lelkészlak tetőzetét kijavította, faiskoláját, mint a tanítólakot is, jó sövénykerítéssel körülvette. Az *ágteleki* egyház a lelkészlakot átalakította — kijavította — a templomot stahéttelvel körítette, a *Horváth Mária* alapból nyert 50 frtot ezekre fordítván. A *kis-dobronyi* egyház a lelkészlakon a csürt nagyobbra kijavította, zsindeyszegélyzettel fedte. A *nagy-dobronyi* egyház temploma vasfedélzetét befestette s új csatornával ellátta. A *csomonyai* egyház a sárospataki képezdéből hozott tanítóját 10 havi fogadott kosztal látta el s eddigi 20 kr. tandiját 40 krra emelte, személyéhez kötve ezen chártális változást; a paplakon egy istálló építtetett, zsindeletetővel. A *ptruksai* leányegyház tanítólakát és tantermét egészen felépíttette. A *szelmenci* egyház, rozszant paplaka helyett, egy nagyobb szabásu, 4 szoba, pince és magtárból álló, 10 öl hosszú, 5 öl széles kőalapra, tégl- és vályogból, egy új paplak építését megkezdette, falait és tetőzetét felállította; erre fordítván a *Horváth Mária* alapból nyert 200 frtot, valamint a *Szondy-Kenessey* alapítványból nyert 133 frtot. A *palágyi* egyház templomát bezsindeleyeztette. A *tarnóci* egyház templomát és tornyát csinosan kiigazította; a torony tetőjét, vaspléhhel, nagyszágos *Bernáth Dezső* ur, saját költségén, izletesen készítteté. A *bajánházai* egyház, az imaház egyszerű deszkatornyát újból építtette s befestette, a templom fedélzetét kijavította; az építkezés 265 frtba került, melyet az egyház hivei, az egyházmegyei 100 frt. segélyen felül, Isten dicsősége címe alatt, adakozás és önmegadóztatás útján fedeztek; az urasztalára új ezüsből egy 6 literes kannát és 2 és $\frac{1}{2}$ literes poharat 80 frtig egy pesti üzletben megrendelt; az árt a hivek fedezik. A *szereivai* egyház a templom fedélzetét egészen kijavította, kertjét csinos palánkkal körítette. A *lucskai* egyház a lelkész részére csürt építtet.

b) Adakozások.

A *csomonyai* egyházban, néhai *Kálnoky Anna* római kath. nő végrendelete folytán, testvére, *Kálnoky Mária*, néhai *Kálmán György* özvegye, az urasztalára egy fekete földü, lilaszin virágu selyem kendőt ajándékozott. A *ptruksai* egyházban özvegy *Kató Katalin*, ki az egyháznak, szegénységéhez mérten, már több izben tetemesen adományozott, sőt halála utánra is az egyház javára intézkedett: az urasztalára egy 25 frt. értékü ezüst poharat ajándékozott. A *botfalvai* leányegyházban az egyháztagnok, az iskola felépítéséhez 225 frtot ajánlottak. A *helmei* egyház részére *Jeso Andrásné*, szerednyei lakos, 3 frtot és az urasztalára egy félselyem, kék alapszinü, vörös csikos kendőt ajándékozott. A *nagy-geőci* egyházban, néhai *Vig Erzsébet*, *Kanyuk János* szegény özvegye, a mije volt, 48 frtot, az egyháznak hagyományozta. *Varga Péterné* pedig az urasztalára egy sárga-tarka pamut kendőt adott. Minajban a lelkész, *Szöllösy Gyula*, a parochia körülkerítésére 20 frtot adományozott. A *kaposi* egyháznak, néhai *Timko Ferencné* szül. *Ócsvai Mária* végrendeletileg 20 frtot hagyott. A *nagy-szereivai* egyháznak tek. *Naményi Antal* ur, hrabói lakos, 10 frtot, egyesek szintén 10 frtot adományoztak. A *pályini* egyháznak, néhai *Palotai Borbála* hagyományozott 60 frtot; *Egri Borbála*, *Balog Lászlóné* ajándékozott 20 frtot; egyesek adtak 17 frtot. A *gálocsi* egyháznak *Demjén Juliánna*, *Tárczi Lajosné* egy 40 frt. értékü üveg keresztelő poharat adott. Több egyházak számadási könyvéből, Isten dicsősége címe alatt, adakozások mutatkoztak.

A tornai egyházmegyében.

Adakozások és építkezések.

A *méhetszi* leányegyházban nagyságos *Jamniczky Lipót*, római katolikus, ismét adott az egyháznak 12 frtot. A *szilasi* egyház tagjai iskola építésére fölkölcsonözött 600 frtot, egymás közt felosztván, kifizették áldozatkészséggel. A *komjátí* egyház kevés számu tagjai a paplakot magok adakozásukból uj fedél alá vették. A *szilicei* egyház iskolaházát s melléképületeit uj zsendyfedélzet alá vette, körülbelöl 400 frt. erejéig. A *zsarnói* egyház leégett iskolaházát újból felépítette, faiskolakertjét deszkával körülkerítette.

Áttérek az iskolai ügyekre: népiskoláink fölvirágzása tagadhatlanul sok akadályokkal küzd, a szegénység s ebből folyólag, a nép egy részének idegenkedése, gyermekeik iskoláztatásától, az iskoláztatásnak, a nyári munkák miatt sok helyen szünetelése s más okok miatt csak halk léptekkel haladhat elő népnevelésünk ügye. Mindamellert az elfogulatlan észlelő, szembeötölő javulást vesz észre, időröl-időre, népnevelésünk ügyében. Örvendetes jelenségek erre nézve azon értesítések, melyeket az egyházmegyékből vettem.

Az *abajui* egyházmegyében van összesen 89 népiskola, 14 kitünő: mint *Baksa*, *Dopsza*, *Pányok*, *Tomor*, *G.-Bogdány*, a *gönci* leányiskola, *Vilmány*, *Vizsoly*, *Rásony*, *vadászi* fiiskola, *Beszter*, *Bööd*, *Nagy-Szalánc*. Dicséretes van 38, kielégítő 35, gyenge 2. *Iskolaköteles*, 6—12 évesekig: fi 1834, nő 1698, összesen 3532. Iskolába jár: 6—12 évesekig, fi 1609, nő 1374, összesen 2983. Nem jár tehát összesen 549. iskolaköteles. Ismétlő iskolaköteles: fi 651, nő 636, összesen 1287. Ismétlő iskolába jár: fi 254, nő 250, összesen 504. Nem jár: 780.

A *felsőborsodi* egyházmegyéből azon értesítést vettem, hogy úgy a lelkész, mint tanító urak, hivatalos körükben, mindent elkövettek, hogy a nevelés ügyét előmozdítsák; a gyermekek közt dühöngött járvány ugyan, sok részben hátráltatta az iskoláztatást; de panasz nem lehet a tanítók ellen; igyekeztek a mulasztottakat kipótolni. Az egész évben csupán két tanító ellen emeltetett a hanyagság miatt panasz. Hogy itt az iskolaügy valóban halad, azt bizonyítja azon körülmény is, mit föllebb említettem, hogy itt több uj iskola épült.

A *felsőborsodi* egyházmegyében van 54 iskola; 1328 fi és 1253 nő, iskolaköteles növendékekkel, de a kik közül csak 1229 fi és 1113 növendék jár iskolába s így iskolát nem látogat 239. Ismétlő iskolaköteles van 789, jár iskolába 281.

Az *alsözempléni* egyházmegyében van 76 népiskola. Iskolaköteles gyermek van 2421 fi, 2233 leány, összesen 4654. Jár pedig iskolába 1848 fi, 1565 leány, összesen 3413. Ismétlő iskolakötelezett van 974 fi, 1025 leány, összesen 1999. Jár: fiu 137, leány 153. Ez aránylag igen kevés. A *felsőzempléni* egyházmegyében van 34 iskola; 710 iskolaköteles fi, 583 leány. Járnak iskolába: fiuk 659-en, leányok 546-an s így kevés az iskolába nem járók száma.

A *tornai* egyházmegyében van 26 iskola, 5 kitünő, 2 kielégítő, a többi dicséretes. Iskolaköteles 983. Iskolába jár 947, az arány itt is kedvező. Ismétlő iskolás 264. Iskolába jár 235. A *göryői* iskola, példányiskola, teljesen föl van szerelve.

Az *ungi* egyházmegyében van 39 iskola. Iskolaköteles fiu van 1273, leány 1032. Iskolába jár 965 fi, 729 leány.

A gömöri egyházmegyében van 67 iskola. Kitünő 21, dicséretes 32, kielégítő 13, gyenge 1. Iskolaköteles, 6—12 évesig, 1652 fi, 1620 nő, összesen 3272. Iskolába jár 1650 fi, 1595 nő, összesen 3245. Nem jár 2 fi, 25 nő. Nyolc egyházmegyénk közt tehát, itt áll legjobban a népnevelés s iskoláztatás ügye. Ismétlő iskolaköteles összesen 926, ebből jár összesen 798. Ismétlő iskolába jár 103 fi, 25 nő. Ez is legkedvezőbb arány.

Az alsóborsodi egyházmegyében van 66 népiskola: 15 kitünő, 32 dicséretes s 19 kielégítő. Példányiskolák: az *átányi* nagyobb fiiskola, *Gecse István* és az *árokltői* vegyes iskola, *Fogarassy Jenő* vezetésök alatt. Iskolaköteles 4560. Iskolába jár 4370. Iskolát nélkülöz 490.

A felsőbb tudományos intézetekről is meg kell röviden emlékezni: sárospataki felsőbb tanintézetünk, mind három ágában, t. i. a bölcsészeti, hittani és jogi szakban, 15 tanár vezetése alatt, oktatást nyerne 148-an: a bölcsészet, hittani szakban 84-en, jogi szakban nyilvánosan 58-an, mint magántanulók, miniszteri engedély mellett, 6-an. Az iskolai év elején, felsőbb tanintézetünknek, egy jeles tanerőt nyertünk, *Ballagi Aladár* urban, ki mint rendkívüli tanár, főiskolánk iránti szives hajlandóságából, díj nélkül ajánkozott a magyar műveltség történetének s a heraldikának előadására, kinek is, a főiskolai igazgatóság ajánló fölterjesztése folytán és a főtiszteletű egyházkerületnek jóváhagyása reményében, rendkívüli tanári állásának elfoglalására engedélyt adtam. Ez által a tudománynak egy ága műveltetik főiskolánkban, mely eddigelé hiányzott.

A gimnáziumban, 13 rendes tanár vezetése mellett és a progimnáziumban, egy végzett theológus felügyelete alatt, 556 tanuló nyer képeztetést. A gimnázium 1-ső osztályában van 106, 2-ik osztályban 82, 3-ik osztályban 72, 4-ik osztályban 68, 5-ik osztályban 56, 6-ik osztályban 51, 7-ik osztályban 41, 8-ik osztályban 46, a progimnáziumban 34 tanuló.

Ugy a felsőbb tanintézetben a colloquiumi, mint a gimnáziumban, a téli félévi vizsgák, kellő szigorúsággal megtartattak s a növendékek előmeneteléről tanuskodnak. A tanulók magukviselete, erkölcsi tekintetben is kifogástalan. Semmi súlyosabb fegyelmi eljárást igénylő kihágási eset nem történt.

A főiskola körében, a főiskolai év elején életbe léptetett új intézmények: a tanügyi bizottság és számvevőszék s gazdasági választmány, megkezdték működésüket, azoknak életrevalóságukról a gyakorlat s idő fognak tanubizonyságot tenni.

A számvevőszék, a főiskola múlt évi számadásait megvizsgálta, a szükségeseknek vélt intézkedéseket, a kamatok pontos behajtására nézve, megtette. Jegyzőkönyve, némely javaslatok megerősítése végett, befog terjesztetni, valamint a költségvetés is. A számadások eredményéről méltóztatnak meggyőződni.

A gazdasági választmány, egyetértve a jogigazgatóval, fáradhatlan szorgalommal munkálkodnak a főiskola pénzügyeinek rendbeszedésén. Nem tagadhatni azonban, hogy sok nehézségekbe ütközik; részint a perlekedés lassúsága, részint pedig az általános pénztelenség, a kamathátralékok behajtását, szerfelett nehezítik. Mindamellet is, a gazdasági választmány buzgó eljárása, eredményét tekintve is, elismerést érdemel.

A főiskolai építkezés oly stadiumon áll, hogy az egy pár hónap alatt, teljesen befejezéshez jutand, ha az arra szükséges költségek hiánya nem fog hátráltatni bennünket. A főtiszteletű egyházkerület által elhatározott kölcsönügyben tett kísérletek, eddigelé célhoz nem vezettek.

A többi tanintézetekről is örömmel jelenthetem, hogy azokban a főtiszteletű egyházkerület által megállapított tanrendszer kellő figyelemben tartása mellett, akár az intézetek létszámát, akár a növendékek előmenetelét tekintve, a növendékek előmenetele dicséretes.

A miskolci lyceumban 8 rendes s 4 rendkívüli tanár vezetése alatt van 399 növendék.

A rimaszombati egyesült protestans 6 osztályu gimnáziumban, 6 rendes és több rendkívüli tanár közreműködésével, 208 növendék részesül vallásos s tudományos oktatásban; a tápintézetben 56 növendék nyer élelmezést.

Az egyházkerületi főleánynövelde, mely most fennállásának 18-ik évét tölté be, Tóth Pál vezértanár ur vezetése alatt, 7 más tanító egyén közreműködése mellett, 81 növendékkal, nemesen megfelel rendeltetésének. Vallásukra nézve: 34 helvét hitű, 21 ágostai hitvallásu, 18 római kath., 6 Mózes vallásu s 1 görög-katholikus növendék részesül célszerű oktatásban. Az intézetben más vallásu növendékek oktatásáról is van gondoskodva. A legnagyobb szám Borsod- és Szepes-megyékből van.

Ezekben foglaltam össze évi jelentésemet, részint saját tapasztalatom után szerzett, részint az esperesi hivatalok által beadott adatok nyomán. Melyeknek tiszteletteljes előterjesztése után, magamat a főtiszteletű egyházkerület kegyességébe ajánlom.

4. A képviselők megbízó-levelei

igazolttaknak tekintettek.

5. Az elnökség, valamint az illető egyházmegyék által is Lovász Miklós tornai s Bárczay Albert abauji segédgondnokok halála jelentetvén:

A fájdalom, mely egyházkerületünk két kitűnő kormányférfiának, ily váratlan elvesztése fölött, a vallás, egyház és tudomány minden igaz barátjának szívért átnyilalja, sokkal mélyebben hat egyházkerületünkre is, minthogy annak a közsajnálattal e megható perciben érdemleges kifejezést adni képes lenne. Tudni azt, hogy egyházunk jeleseinek száma, ismét két ily kiváló egyéniséggel kevesbedett, kiknek szivők, lelkök, az egyház és vallás oltárán oly szent hévvel függött; tudni azt, hogy a két lelkes férfiú, kikben a tiszta humanitás, az egyéni szivjósággal s fenkölt lélekkel párosulva, dicsekvései, sőt büszkeségei voltak úgy egyházmegyéiknek, mint egyházkerületünknél, nincsenek többé az élők közt: oly fájdalma egyházkerületünknél, mely fájdalmát nem a jelen rövid tűnő perce, de hosszabb idők folyama sem enyészetheti el egyhamar. Ezért is elhunyt Lovász Miklós, mint a tornai s Bárczay Albert, mint az abauji egyházmegyék, éveken át tisztelet és osztatlan bizalom által környezett segédgondnokainak az egyház és vallás szent ügyei körül szerzett magas érdemeiket kegyelettel örökíti meg egyházkerületünk jelen jegyzőkönyvében s leteszi sirjaikra a méltó elismerés szerény koszoruját, fájdalommal telt szivünk azon buzgó ohajtásával, hogy vajha az ég protestans egyházunknak, az idők hosszú folyamán át, több hozzájuk hasonló oszlopembereket adna. Nyugodjanak ők a haza, vallás és egyház ügyei körül szerzett gazdag érdembabéiraikon s éljenek egy szebb jövőjü ivadék hálás emlékezetében! Ennek kapcsában

6. A tornai egyházmegye halál által ekként megürült segédgondnoki hivatalára Lükő Géza, valamint az abauji egyházmegye ily módon megürült segédgondnoki hivatalára Komáromi László urak megválasztását jegyzőkönyvileg jelentik.

Az elválasztott férfiak, segédgondnoki hivatalukra, hivatalos esküjüket jelen gyűlésünkön, ünnepélyesen letévén, székeiket tanácsasztalunknál, a közgyűlés szives üdvnyilvánításai között, elfoglalták.

7. Egyházkerületünk, mult évi szeptember hó 24., 25., 26-ik napjain, Sajó-Szentpéteren tartott őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 19-ik számú határozatában, kifejezvéen abbéli óhaját, hogy amennyire szerény anyagi helyzete megengedi, szivesen vesz részt a presbyterian egyházak, folyó évi julius havában, *Edinburgban* tervezett főgyűlésén s gondoskodik arról, hogy a protestáns egyházi szervezkedést oly közelről érdeklő mozgalomban magát képviseltesse.

Ebbeli határozatát oly módon kívánja, ez alkalommal érvényesíteni, melyszerint egyházi és világi főgondnokát bizza meg azzal, hogy amennyiben biztos tudomása van arról, hogy jelenleg kedvezőbb helyzetben levő, testvéregyházkerületünk valamelyike, az említett mozgalom érdekében megtartandó közgyűlésre, mindenesetre fog küldeni követeket, gondoskodjanak arról, hogy a kinevezendő küldöttségi tagok, megbízás folytán, egyházkerületünket is képviseljék; szives készséggel kijelentvén azt, hogy az oda és visszautazás költségeinek arányos fedezéséhez, egyházkerületünk is hozzá járuland; csak is azt ajánlván a követeket küldendő egyházkerület figyelmébe, hogy a mint ezt magyarországi presbyterian egyházszervezeti rendszerünk is hozza magával, a küldöttség egyházi és világi tagokból álljon.

8. Ugyanazon közgyűlésben, 20. szám alatt hozott határozatával, elnökeink kéretvén fel a báró *Baldácsy Antal* ur ő méltósága által tett alapítvány ügyében, egyházkerületünk képviselőiül, szuperintendens ur beterjeszti azon örök alapítványi szerződést, mely a kegyes alapító s a magyar korona területén levő protestáns egyházkerületek képviselői között, Budapesten, 1876. október 19-én, kötött.

Ezen ajándékozási szerződés, illetőleg alapítvány-levél értelmében, a fennebb tisztelt kegyes alapító, báró *Baldácsy Antal* ur ő nagysága, a magyar korona területén levő protestáns hitfelekezetek nyomasztó anyagi körülményeit, a lelkészek özvegyei s árvái inséges állapotát szíven viselve, az egyházkerületek főpapjainak előkelő állásukkal arányban nem álló csekély díjazását látva, ezen itt jelzett s az alapítványi szerződés VIII. szakaszában kifejezett következő célokra: u. m.

a) a pusztuló egyházak megmentése, inséges egyházak segélyezése és az építkező egyházak gyámolítására;

b) szuperintendens urak illő díjazása, a csekélyebb fizetésű lelkészek javadalmazása;

c) a lelkészek özvegyei és árvái inséges sorsának némi enyhítése, jó szive sugallatából, önként át-, illetőleg ajándékba adta, a magyar korona területén levő protestáns, jelesen helvét és ágostai hitvallású, valamint az unitárius egyetemes egyháznak, illetőleg ezek egyházkerületeinek Fegyverneken, Köteleken, Tisza-Roff-Gyendán, Nagy-Kürün, Szentiványon, Mező-Turon és Dévaványán, illetőleg ezek határaiban fekvő s a szerződésben telekkönyvi számok szerint megjelölt ingatlan birtokait, ezekhez tartozó minden jogokkal s javadalmakkal, úgy, hogy mindezen birtokok, a kedvezményezett egyházkerületeknek, már most, telekkönyvi tulajdonába átmennek, azok használata pedig a kegyes alapító halála után fog az említett célokra fordíttatni.

Ezen szerződéssel kapcsolatosan, olvastatott ezen alapítványi ügy elintézésére és legombolyítására, a meghatalmazottak által választott s teljhatalommal felruházott bizottság jelentése, melyből tudomást szerzett egyházkerületünk a felől, hogy ezen alapítványi birtokok már telekkönyvileg az egyházkerületek tulajdonául bekebelezettek, s azok bíróság átadattak s tartozékaik leltározattak, mely bírósági leltárnak a jelentéshez mellékelt kivonatából kiderült, hogy ezen magasztos célra, melyet a kegyes alapító maga elé tűzött, a magyarországi egyetemes protestáns egyház több mint 10 ezer katasztrális hold ingatlan birtokot nyert, a nemesszivő alapító kegyéből.

Tudomást szerzett továbbá ezen jelentésből és az ehez mellékelt újabb szerződésből egyházkerületünk, hogy báró Baldácsy Antal ur újolag kegyes volt nagyszerű alapítványát még Dévaványa határában 1027 kataster hold ingatlan birtokkal szaporítani.

Egyházkerületünk, midőn szuperintendens ur és az alapítvány elintézésére meghatalmazott bizottság tapintatos eljárását helyesli és örvendő veszi tudomásul; a legmélyebb hálára érzi magát kötelezettnek, a nemes lelkű alapító, br. Baldácsy Antal ur ő nagysága iránt és midőn ezen hálájának, forró köszönetének kifejezést ad, az érdemet elismerésnél egyebbel nem jutalmazhatván: br. Baldácsy Antal ur nevét és jótétének emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg.

Báró Baldácsy Antal ur, ezen szép és nagyszerű tétével, fényes jelét adta annak, hogy a humanismus, az emberszeretet és könyörületesség, jellemének fényvonásai; megmutatta, hogy az özvegyek és árvák, különösen a vallás, az emberi mivelődés szolgálatában kifáradt munkások özvegyeinek s árváinak segélykiáltása keblében viszhangra talált; hogy magasztos hivatásának tekintti, segíteni ott, hol a szükség nagy; megmutatta, midőn jótéteményében a protestans felekezetek minden árnyalatát részesíté, hogy szivét krisztusi szeretet lángja lobogtatja, az egyetértésnek, testvéri szeretetnek lelke tölti be. Báró Baldácsy Antal méltó arra, hogy nemcsak az egyetemes protestans hitfelekezet, hanem a magyar haza kitünőségei közé számítsa, ő méltó arra, hogy egyházkerületünk, emlékét kegyelettel őrizvén, számos jelesei között az elsők közé sorozza.

Ezen elismerését s forró köszönetét közgyűlésünk egy jelen jegyzőkönyv alapján szerkesztendő külön iratban kívánja a nemes alapítónak tudomására juttatni.

- 9). E tárggyal kapcsolatosan, olvastatott a Baldácsy alapítványi bizottságnak, a fennebb érintett jelentés kapcsában megküldött jegyzőkönyve, melynek értelmében a Baldácsy alapítvány átvétele körüli eljárás költségei megvizsgáltván, azok eddig 1882 frt. 54 krajcár-ra rugnak. Mint-hogy azonban erre eddig az egyházkerületek által csak 1100 frt. előlegeztetett: a még hátralevő 782 frt. 54 kr. s a további költségek fedezésére újabb előlegek szükségesek, melyek fedezésére a bizottság, az egyes egyházkerületeket 100—100 frtnak újabban leendő beküldéséért kéri fel; kijelentvén, hogy ezen összegek az alapítványnak nyújtott előlegek gyanánt tekintetnek s mihelyt lehetséges, 6% kamataikkal együtt az alapítvány által vissza fognak térítettni.

Elnök püspök ur jelenti, hogy az eddig szükségelt 200 frtot az államsegélyből fedezte.

A bizottság jelentése tudomásul vétetvén, szuperintendens ur azon eljárása, hogy a szükséges összeget az államsegélyből fedezte, helyeseltetik és jövőre nézve is megengedtetik, ha még előállana az előlegezés szüksége, hogy ezen kiadást a rendelkezés alatt álló valamely alapból fedezhesse.

- 10.** Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve pontjára vonatkozólag, biztos tudomást akarván szerezni egyházkerületünk a felől, hogy Dr. *Soltész János* és *Soltész Ferenc*, nyugalmazott főiskolai tanárok, mily föltételek mellett kapták nyugdíjukat s illetőleg, valjon nyug- vagy kegydíj címen lett-e az, részükre folyóvá téve? ennek megvizsgálása végett, ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 22. pontjában, egy küldöttséget bizott meg, mely küldöttség jelenti, hogy, mint az, az egyházkerület 1872. évi nyári közgyűlésének jegyzőkönyvi határozatából kitűnik, Dr. *Soltész Jánost*, az egyházkerület, „neje és gyermekei részére,“ a főiskola pénztárából, élte fogytáig fizetendő 700 frt. évi kegydíj mellett helyezte nyugalomba, s így bár a szóban forgó 700 frt. *kegydíjnek* van is nevezve, az, az említett jegyzőkönyvi körülírás mellett, csakugyan *nyugdíjnek* tekintendő. *Soltész Ferencnek*, 500 frtnyi összeg pedig, határozatlan *nyugdíj* címen adományoztatott.

Küldöttségnek e tárgyban tett jelentése tudomásul vétetik.

- 11.** Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyv e) pontja alatt, a főiskolai akadémiában, a létszámnak évről évre mutatkozó kevesbedése okát, főiskolai igazgatóság, a kedvezőtlen viszonyokon kívül, abban látván leginkább, hogy ifjaink, katonai kötelezettségöknek, Sárospatakon eleget nem tehetnek s ezért azon javaslatára: hogy e szempontból célszerű volna Sárospatakon, legalább egy század gyalogságnak beszállásolása, amennyiben védköteles ifjainknak ez által alkalom és mód nyújtatnék fegyvergyakorlati kötelezettségöknek, iskolai pályájuk hátránya nélkül, a helyben fekvő katonaság mellett, eleget tenni; utasítva levén a főiskolai előljáróság, hogy magát a városi előljárósággal érintkezésbe téve, a lehető megállapodást, a további intézkedés szempontjából, mielőbb tudassa egyházkerületünk elnökségével; ennek kapcsában s erre vonatkozólag

Olvastatott Sárospatak városa előljáróságának azon nyilatkozata, hogy a kérdéses ügyben, a kölcsönös értekezésre, kebléből már küldöttséget is nevezett ki, oda utasítván azt, hogy kérné a főiskolától e célra, a birtokában lévő régi kórházi helyiségnek, a város birtokába leendő átbocsátását, hogy azt laktanyává kiépítvén, abba a katonaságot, a kívánt célból, beszállásolhassa.

Az egyházkerület, a főiskola birtokában levő régi katonai kórház helyiségének értékesítése szempontjából, mindenkor hajlandó azt Patakvárosának birtokába bármi célra is átbocsátani s annak elárusítása iránt, méltányos alku útján, a várossal egyezkedni, mely körülmény, az ez ügyben már megbizott főiskolai gazdasági választmánynak szintén figyelmébe ajánlatik s a netalán szükségessé válendő kölcsönös értekeződésre ujjolag megbizatik.

- 12.** Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve, 64-ik száma alatt, a megelőzött tavaszi közgyűlés jegyzőkönyve 48. és 99-ik szám alatti határozatával, megbiztatván pénzügyi választmány, hogy az egyházkerület lelkészei részére javaslatba hozott nyugdíjintézet alakítására vonatkozó s egyházkerületünkhöz beadott tervezeteket bírálja meg s e megbiztatásában nevezett pénzügyi

választmány eljárván, majd az általa egy ily nyug- és gyámintézet alakítása ügyében beterjesztett indítvány, egyházkerületünk által véleményezés végett, az egyházmegyék s lelkészeknek kiadatván: jelenti elnökség, hogy az egyházmegyékből a vélemények beadattak. De ezen vélemények, az indítvány szellemében ajánlott módtól nagy részben eltérőknek nyilvánultak s kitünt, hogy az indítvány, az egyházmegyék többsége által elvben sem fogadtatik el.

Egyházkerületünk ez okból, bár el ismeri elvben az indítvány nagy fontosságát s figyelemreméltó voltát; de nem látván most az időt s a viszonyokat alkalmasoknak arra, hogy egy ily nyug- és gyámintézetet nagy akadályok erőfeszítő leküzdése nélkül, létesíthessen és mert ez ügy különben is, a már kilátásba helyezett országos zsinat egyik legfontosabb tárgyát fogja képezhetni: ennek kivitelét kedvezőbb időkre elhalasztja.

13. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve, 66-ik pontjára vonatkozólag, olvastatott a *legyes-bényei* adóügyi zavarok mikénti állásának megvizsgálása és lehető elintézése végett megbízott küldöttség jelentése, melyben előadatik, hogy mint az, a helyszínén történt, hiteles kimutatás utján, kitünt, az egyháznak összes adóhátraléka, körülbelől 808 frt. 46 krt tesz, a lelkész pedig, a tanítóval együtt. 14 hold földet bir olyat, mely még a régen megtörtént tagosítás előtt is, haszonélvezetét képezte; 20 holdat pedig olyat, mely a tagosítás által nyert újabb dotacionak mondható; s minthogy az egyház és lelkész-tanító közt, a kellemetlen adóügyet, barátságos egyezkedés utján, megoldani nem sikerült, küldöttség, a már régebben szentesített szuperintendenciális adóügyi törvény értelmében, oly módon határozott, hogy, miután a lelkész és tanító által haszonélvezett, tagosítás előtti földek, egyharmadát képezik, az összes egyházi papi földeknek s kétharmada esik a tagosítás általi dotaciona, ennél fogva, ugy a multa, mint jövőre nézve, az összes terhek egyharmadát az egyház, kétharmadát pedig a lelkész s tanító tartoznak viselni. A mi pedig a megbízatás azon részét képezi, mely szerint járna utána küldöttség annak, mi célra fordította a legyes-bényei egyház, a neki már régebben adományozott 300 frtnyi szuperintendenciális segélyt? küldöttség jelenti, hogy a nevezett összegből 150 frt. egyenesen adótörlesztésre fordított, 150 pedig, miután azt az egyház egyenesen ily célra kapta, halaszthatatlan egyházi építkezésekre tartatott fenn.

A küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, határozata e helyen is megerősítetik; annyival is inkább, mert, mint tudomásunk van róla, a rendezetlen legyes-bényei ügyek, ez alapon, már ugysis békés kiegyenlítésük felé indultak el.

14. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve, 69-ik száma alatt, az egyházunk különféle hivatalnokai fölvatása s beiktatása alkalmainál, ez ideig használt esküminták, kor- és célszerűbbé módosítására, egyházkerületi jegyzői kar s az ekként módosított minták átvizsgálására, szuperintendensünk elnöklete alatt, egy választmány lévén megbizva:

Amennyiben ezen esküminták még eddig át nem vizsgáltattak, kinevezett választmány ujlag figyelmeztetik, hogy megbízatásában eljárván, jelentését legközelebbi közgyűlésünkre terjeszse be, addig pedig a régi esküminták maradnak érvényben.

15. A vallás- és közoktatási minisztérium, Budapesten, folyó évi szeptember hó 15-én, 21544. szám alatt kelt intézményében, *Lähne Frigyesnek* Sopronban fentartott magánjelegű középtanodáját,

- a reáliskolai osztályokra nézve, az 1875. évi szeptember hó 1-ről, 17813. szám alatt kelt rendeleténél fogva, ideiglenesen, a nyilvánossági joggal ruházván föl: ezen jogot folyó évi ápril 20-ról, 8670. sz. a. kelt rendeletével, annak gimnáziumi osztályaira is történt kiterjesztését tudatja.
- 16.** Ugyanazon minisztérium, mult évi november hó 21-én, 1459. szám alatt kelt intézvényében, értesíti püspöki hivatalunkat, hogy a külföldön székelő osztrák-magyar követségek s ügynökségekhez intézett levelek mindenkor kellően bérmentve küldendők.
- 17.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, mult évi október 19-én, 24077. szám alatt kelt intézvényében, arról értesít, hogy a magyar állampolgárok által, külföldön kötni szándékolt házasságoknak honunkban érvényessége iránt, egyedül a vallás- és közoktatásügyi miniszter van hivatva, kétes esetekben, az illető egyházi főhatóságnak s esetleg az igazságügyi minisztériumnak is meghallgatásával, jogerejü bizonylat kiállítására.
- 18.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, mult 1876-ik évi szeptember 26-ikáról, 21364. szám alatt kelt átiratában, a Felső-Ábrányban létesíteni célzott ref. elemi népiskola érdekében, a borsodmegyei kir. tanfelügyelőhöz egyidejűleg intézett rendeletének másolatát, tudomás és további intézkedhetés végett, szuperintendensi hivatalunkkal másolatban közli.
- 19.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, folyó évi február hó 13-ikáról, 2752-ik szám alatt, a *középiskolai módszeres tanácskozásokra s jegyzőkönyvekre* nézve követendő eljárás iránt, az általa, mult évi július 22-én, 12,787. szám alatt kelt /. alatti rendeletével kiadott *középiskolai rendtartás* 26-ik szakasza kapcsolatában megállapított *Utasítási szabályzatot*, püspöki hivatalunkkal tudomás végett közli.
- 20.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, 1877-ik évi március hó 24-én, 5164-ik szám alatt kelt intézvényében, a népiskolai hatóságokról szóló, 1876-ik évi XXVIII. t. c. alapján újból szervezett és üresedésbe jött trencsénmegyei segédtanfelügyelői állomásra, *Petracsevics Endre*, sármegyei tolnoknak ideiglenes minőségben történt kineveztetése iránt értesít. Valamint ezzel kapcsolatban
- 21.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, mult évi szeptember hó 11-én, 21315-ik szám alatt kelt intézvényében, szintén közli a népiskola hatóságokról szóló törvénycikk alapján újból szervezett megyei tanfelügyelői s tolnoki állomások betöltésére vonatkozó határozatát.
- 22.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, mult 1876-ik évi november hó 30-án, 28387. szám alatt, az iránt értesíti szuperintendensi hivatalunkat, hogy az ő Felsége személye körüli miniszternek, folyó év november hó 26-án, 9335. szám alatt kelt átirata szerint, ő császári és apostoli királyi Felsége, a tardonai helv. hitü egyházközségnek segélyeztetése alkalmából benyújtott hála-fölriratát tudomásul venni s egyuttal megengedni méltóztatott, hogy nevezett község, ujonnan öntendő templomharangját ő Felségeik neveikkel ékesithesse.
- 23.** Ugyanazon minisztérium, Budapesten, folyó évi március hó 16-án, 7192-ik szám alatt kelt átiratában, értesítvén szuperintendensi hivatalunkat az iránt, hogy *Görög István*, kereskedő,

- a fővárosban egy tanszerraktárt állított föl; fölkeri ehez képest, hogy a hatósága alatti népiskolák s egyéb tanintézetek igazgatóságainak, nevezett kereskedő tanszerraktárát ajánlaná, amennyiben kellő intézkedéseket tett arra is, hogy ott a szükséges taneszközök célszerűk és jutányos áron megszerezhetők legyenek.
24. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, folyó évi március 20-án, 5131. szám alatt kelt intézkedvényében, utasítást közöl az iránt, hogy a tartalékos és huzamosb időre szabadságolt katonák s honvédek, időközben történt nősüléseknek, az ellenőrzési szemle alkalmával leendő igazolásául, az esketési bizonyítványok kiadása miként történjék? úgy t. i., hogy a szabadságolt és tartalékos katonák részére, amint megeskettettek, az erről szóló bizonyítványok azonnal kiállítandók és az ellenőrzési szemle idejéig leendő megőrzés végett, az illetőknek átadandók; a honvédségre nézve pedig megengedtetik, hogy a nősülési esetek, az esketési bizonyítvány kiadása helyett, az esketés ténye alkalmával, a lelkészek által, az illető honvéd-igazolványi könyvbe, szabályszerűen iktattassék be.
25. Ugyanazon minisztérium, Budapesten, múlt évi július hó 29-én, 16412. szám alatt, értesíti szuperintendens hivatalunkat, az iránt, hogy a vádlott gönci római kath. lelkész, egyházi előljárósága útján, egyidejűleg utasított, hogy Hajdu András, római kath. gönci lakos, Szilágyi Juliánna ref. vallásu nejével s általa illetéktelenül megkeresztelt leánygyermekének anyakönyvi kivonatát, az illetékes helvét hitvallásu gönci lelkésznek szolgáltatassa át.
26. Ugyanazon minisztérium, 240. számú leiratában, az országos statisztikai hivatal által kiadott „Statisztikai évkönyvet,” mint a mely munka, az összes statisztikai anyagnak rendszeres forrás-művét képezi s a mely ezentul többé nem hivatalból, hanem csak előfizetés útján küldetik meg, ajánlja megrendelésre.
27. Ugyanazon minisztérium, 16,812. számú leiratában, a közegészségügy rendezéséről szóló törvény értelmében, az egész országra nézve kötelező halottkémlésnek részletes szabályozása iránt, a belügyminisztérium rendeletének egy példányát küldi meg, további intézkedés végett.
28. Ugyanazon minisztérium, 20,213. számú leiratában tudatja, hogy a polgári lelkészek által, a katonaság körül teljesítendő kiegészítő papi szolgálatok tárgyalása, a közös hadügyminisztérium által, újabban is fölvetetvén, nevezett minisztérium elé, a fenforgó kérdés legkielégítőbb megoldási módja gyanánt, azt ajánlja, hogy a polgári lelkészek, a katonaság átmeneteinél, vagy rövidebb tartozkodásainál és így csak esetlegesen előforduló kiegészítő lelkészi szolgálatokat, a hadsereghez tartozó közlegénység körül, díj nélkül tartozzanak teljesíteni; a katonaság állandó vagy huzamosabb egy helyben való tartozkodása esetében pedig, méltányos tiszteltdíjban részesíttessenek.
29. Ugyanazon minisztérium, 31,504. számú leiratához mellékelve, mihez tartás végett megküldi a magyar királyi honvédminisztérium által, a hadköteles egyének nősülhetése tekintetében kiadott rendeletének másolatát.

30. Ugyanazon minisztérium, 26907. és 20693. számú leiratában tudatja, hogy a belügyminisztérium a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyébe kebeleztet tiszta-halászi h. h. egyházközségnek, Borsod-Heves és Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyék területére, háromhavi időtartamra terjedő; a Borsod-vármegyébe kebeleztet tardonai helvét hit. egyházközségnek pedig, szintén háromhavi időtartamra szóló könyöradomány-gyűjtési engedélyt adott.
31. Ugyanazon minisztérium, 1558 számú leiratához mellékelve, a hittani és jogtani intézetek számára való használat végett, megküldi a közoktatás állapotáról, az országgyűlés elé terjesztett ötödik általános jelentésnek s a budapesti m. kir. tudomány-egyetem 186⁷/₈—187⁴/₅ évi állapotáról szóló jelentésének példányait.
32. Ugyanazon minisztérium figyelmeztet arra, hogy a megyeszói ref. egyházba tanítóul alkalmazott Fejérvári Kálmán, a sárospataki tanítóképezde növendéke, a tanítóságra képesítő vizsgát mindez ideig sem tette le; utasíttatni kívánja azért nevezettet, hogy ezen vizsgát 1877. év nyarán okvetlenül tegye le, ellenesetben állomásáról elmozdittatik.
- Nevezett tanító, már szuperintendens ur által, a vizsgának folyó évbenei letételére utasíttatván, ezen miniszteri leirat tudomásul vétetik.
33. Ugyanazon minisztérium, 2062. számú leiratához csatolva, intézkedés végett, megküldi az állami tanítóképezdekben ezután a valláserkölcsstanból is nyilvánosan tartandó tanítóképesítési vizsgálatokra nézve kiadott rendeletének másolatát.
34. Ugyanazon minisztérium, 29722. számú leiratában mihez tartás végett, közli a pénzügyminisztériumnak a családi értesítők bélyegilletősége tárgyában kibocsátott, tájékoztató utasításait.
35. Ugyanazon minisztérium, 20311. számú leiratához mellékelve, megküldi a polgári községek számára, a népiskolai közoktatást rendező, 1868-iki XXXVIII-ik és 1876-iki XXVIII-ik törvény-cikk végrehajtására vonatkozó utasítás egy példányát; fölhíván az abban előírt intézkedések hathatós keresztülvitelére és figyelembe vételére.
36. Ugyanazon minisztérium, 6540. számú leiratában, felhívja az anyakönyvvezető lelkészeket, az országos honvédségélyző-egylet elnökének, a belügyminisztérium által is helyben hagyott, abbeli rendelkezésére, hogy az egyházak kebelében elhunyt és segélyezésben részesült 184⁸/₉-iki honvédek haláleseteit, azon adóhivatalnál, mely az illetők nyugdíját vagy nyugzsoldját fizette, 30 nap alatt jelentsék be.
37. Az igazságügyminisztérium, szám alatt kelt leiratában, Batta Mihály zsiپی lelkésznek, a váci fegyintézet papjává lett kineveztetéséről értesít.
38. Vallás- és közoktatási minisztérium tudatja, hogy a borsodmegyei tanfelügyelőségre Szabó Károly, vas megyei segédtanfelügyelő; ez utóbbi állomásra pedig Zágróczky Gyula, tanfelügyelői tollnok neveztetett ki.

Tudomásul vétetik.

39. A magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium, 1506. számú leiratában arról értesíti szuperintendensi hivatalunkat, hogy az üresedésbe jött, mosony-, sopronmegyei segédtanfelügyelői állomásra, *Kolbai János*, gömörmegyei tanfelügyelői tollnokot nevezte ki, ideiglenes minőségben.

40. Ugyanazon minisztérium, 21008. szám alatt, a honvédelmi minisztérium figyelmeztetése folytán, utasítani kívánja a lelkészeket, hogy anyakönyvekben elő nem forduló halálozási eseteket bizonyítani nem lévén jogosultak, ily bizonyítványok kiadásától óvakodjanak.

Mindezen miniszteri leiratok, szuperintendens ur által már előbb körözve lévén, tudomásul vétetnek.

41. Ugyanazon minisztérium, 1238. szám alatt, a nép-, illetőleg iskolai könyvtárak felállítását ajánlja.

Tudomásul vétetik s ily könyvtárak felállítása az egyházaknak melegen ajánltatik.

42. A nagym. m. kir. belügyminisztérium, 57697 számú leiratában tudatja, hogy *Szoboszlai József*, tomori ref. lelkésznek, a budapesti országos tébolydába, közkölségen leendő fölvételét engedélyezte s a nevezett egyénnek, az említett tébolydába történendő átszállíttatása iránt, Abauj megye közönségét, egyidejűleg utasította.

A nagyméltóságú minisztériumnak, a szenvedő emberiség ügyében tett e szives gondoskodása, hálás köszönettel tudomásul vétetik.

43. A vallás- és közoktatási minisztérium, 22,310; továbbá 10,411.; 14,721. és 22,712. számú leiratában tudatja, hogy ő császári és apostoli királyi Felsege, a tardonai egyházközségnek, templom, iskola és lelkészlak felépítésére, 300 forintot; a tiszta-ladányi hitközségnek, iskolája helyreállítására, 200 frtot; a beretkei egyháznak, ugyanily célra, 100 frtot; a Szabolcsmegyében kebeleztetett kenézlői egyháznak, temploma kiujítására, 100 frtot; császárné és királyné ő Felsege pedig, a tardonai egyháznak, egyházi építésekre, külön, 100 frt, segélyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Hálás köszönetünket fejezzük ki e legmagasabb adományokért.

44. Olvastatott a tiszántúli református egyházkerület, folyó évi ápril havában, *Debrecenben* tartott közgyűlésének, 18. számú jegyzőkönyvi átirata, a melyben, részletesen előadtván, a nevezett egyházkerületnek, a lehető legközelebbi időben megejtendő zsinat megtartására vonatkozó intézkedései, s az említett egyházkerülethez tartozó egyházmegyéknek a zsinat megtartásának szüksége mellett szóló indokai: arra hivatik fel egyházkerületünk, hogy nyilatkoznék és munkálna is közre, egy alkotmányozó zsinatnak, mielőbbi megtartására s e célból, tisztán ezen fontos ügyben, *Debrecenben*, „ad hoc“ tartandó, érvényes határozatok hozatolára jogosított, egyetemes értekezletre, az 1873. évi értekezleten javaslatba hozott arány szerint, intézkednék a képviselők megválasztásáról.

Egyházkerületünk, meg lévén győződve a zsinatnak, immár tovább nem halasztható voltáról, készséggel csatlakozik, a tiszántúli testvéregyházkerület által, annak megtartása érdekében megindított mozgalomhoz s elfogadja maga részéről, az annak megtarthatása végett, *Debrecenbe* indítványozott „ad hoc“ tartandó, érvényes hatá-

rozatok hozatalára jogosított egyetemes értekezletet is; (annyival is inkább, mert hiszen a tiszántúli egyházkerület, e tárgyban tett javaslatában, határozott és félre- ismerhetlen közeledést lát azon állásponthoz és felfogáshoz, a melyet egyházkerületünk, e tekintetben már régebben elfoglalt és magának vallott) későbbi félreértések kikerülése végett azonban, már ez alkalommal megjegyezni kívánja, hogy a célba vett zsinatot, maga részéről, csakis *alkotmányozó zsinatnak* óhajtja, s hogy az indítványba tett egyetemes értekezletet, csakis az óhajtott zsinatot előkészítő eszközül tekinti s annak, egyetemesen kötelező határozati jogot, kizárólag a zsinattartás alaki kérdéseiben, a minők: a zsinattartás ideje, helye, a képviseltetés aránya, hajlandó megadni; minden más, a tulajdonképeni zsinatra közelebből tartozó tárgyak és elvekre nézve, fentartván abbeli jogát, hogy azokat előbb az egyes egyházme- gyék útján egybegyűjtván, majdan közös tanácskozás által megállapítsa s elvi hatá- rozatait a zsinatra küldendő képviselőinek figyelmébe ajánlja.

Egyházkerületünknek a fentebbiekben eléadott elvi határozata egyébiránt az egyes egyházmegyékkel, tudomásvétel végett, közöltetik; a tervezett ideiglenes conventre küldendő tagok, sőt a zsinati előmunkálatokhoz okvetlenül nélkülözhetlen adatok egybegyűjtése végett szükséges szűkebbkörű bizottság megválasztása pedig, holnapi közgyűlésünkre tüzetik ki.

45. Olvastatott ugyancsak a tiszántúli egyházkerület, folyó évi április hó 19. napján *Debrecenben* tartott közgyűlésének 24. számu s szuperintendensi hivatalunkhoz, közgyűlésünk folyama alatt érkezett, abbeli határozata, melyszerint kérdés intéztetik a testvéregyházkerületekhez, az iránt, hogy miképen vélik a magyarhoni református egyház egyetemes képviseltetését, az isméretes presbyteriánus szövetezés edinburgi nagygyűlésén megejthetőnek; hány tagból álló küldött- ség menne e nemes tiszt teljesítésére s ha költsönösen megtudnának állapodni, a küldendő tagokra nézve, határoznák meg, hogy mely arányban hajlandók a küldendő követek költsé- geit hordozni?

Minthogy egyházkerületünk, épen ez ügyben, a fentebbi határozatában kellő megállapodásra jutott s ott kimondott elveit továbbra is fentartja, e tekintetben újabb intézkedés szüksége nem forog fenn.

46. Dr. Pauler Tivadar, mint a *Jettin* alapítvány főigazgatója, ezen állásra lett elválasztatását és fensőbb helyen történt megerősítettését, azon kérés mellett tudatja, hogy erről az egy- házkerületünkben levő középtanodák igazgatóságai értesíttessenek.

Tudomásul vétetett és a kívánt igazgatóságokkal már eddig is közöltetett.

47. Az alsóborsodi egyházmegye, folyó évi április 17., 18-ik napjain, Átányon tartott közgyűlése jegyzőkönyve 2-ik száma alatt jelenti, tisztelt segédgondnokának, *Szathmáry Király Pál* urnak, hivataláról történt végleges lemondását, melyet az egyházmegye egyetemes kérelmére sem volt hajlandó visszavonni; okául adván gyakori gyengélkedését, mely által az egyházmegye közügyei vezetésében magát akadályozva érzi. Egyszersmind jelentetik az is, hogy a köztisz- teletben álló férfit, ezen hivataláról lemondása alkalmából, közügyeink iránt mindenkor tanusított nemes részvéte s buzgósa fényes tanujelül, a papi és tanítói özvegy-árvatár javára 500 frtot oly kötelezettséggel ajánlott föl, hogy annak 6⁰/₁₀ kamatját, mostantól fogja fizetni.

Mély sajnálattal veszi egyházkerületünk, a tisztelt segédgondnok urnak hivataláról történt végleges lemondását; meg van azonban győződve arról, hogy buzgó munkás részvétét, egyházi ügyeinkben, melynek 40 éves hivataloskodása ideje alatt oly fényes bizonyosságát adta, közügyeinktől továbbra sem vonandja meg, annyival is inkább, mert fennálló rendszabályaink értelmében, hivatalaikról lemondott buzgó férfiainkat mindig úgy tekintjük továbbra is, mint kik az egyházkerületi kormányzók kiegészítő részét képezik. Ezért tisztelettel fölkéretett, a hivataláról lemondott tisztelt segédgondnok ur is, hogy habár nem mint tényleg működő segédgondnoki minőségben is, de azért eddig viselt hivatalának tiszteletbeli címét s közbizalmi állását mindenkorra megtartva, székét tanácsasztalunknál elfoglalni sziveskedjék. Mire, a kiérdemült segédgondnok ur, a közbizalom fölhívásának engedve, magát készséggel följánlván, székét tanácsasztalunknál, a közgyűlés szívélyes üdvözlése közt, azonnal el is foglalta.

A tisztelt segédgondnok ur, egyházkerületi papi és tanítói özvegy-árvatárunk javára tett nemes áldozata pedig, mely kétségkívül egyik legszebb emlékét képezni, egyházi közügyeink szolgálatában nemesen letöltött hivatalos pályájának, ezennel jelen jegyzőkönyvünkben kegyeletesen megörökítettén, az a hálás utókor számára emlékezetben hagyatik.

48. Olvastatott ugyancsak az *alsóborsodi* egyházmegye folyó évi április hó 17—18. napjain tartott közgyűlésének 22. szám alatt kelt s a következő eset alkalmából hozott jegyzőkönyvi felterjesztése: *Bató István*, miskolci lakos és a miskolci ref. egyház presbyteriumának egyik tagja, az egyháztanácsosi álláshoz egyáltalában nem illő magaviselete miatt, az említett egyház presbyteriuma által, egyháztanácsosi közmegállapodás és erre alapított végzés után, egyháztanácsosi állásától megfosztatott és a presbyteriumból kirekesztetett. Nevezett *Bató István*, az egyházi törvényes hatóságoknak mellőzésével, a királyi legfőbb felügyeleti jognak, általa inkább csak névleg, mint lényegében és tulajdonképeni hatáskörében ismért fogalmából és helytelen felfogásából indulva ki, az ellenében, magaviselete miatt hozott egyháztanácsosi végzés ellen, egy ő Felségéhez intézett folyamodvány által keresett orvoslátot, mely folyamodvány, midőn az ő Felsége személye körüli minisztérium által, illetékes intézkedés végett, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz tétetett át, ez utóbbi minisztérium, 30,093. számú megkeresésében, hivatkozván a szóban forgó eset elvi fontosságára s azt adván indokul, hogy csakis az államnak, illetőleg ő Felségének, a mindkét felekezeti protestánsok egyházi ügyei feletti legfőbb felügyeleti jogát illető formális kérdések tisztázása lebeg szeméi előtt, némely kérdéseket intézett szuperintendensi hivatalunkhoz; aminők mindenekelőtt: hogy valjon az egyháztanács jogkörébe tartozik-e, hogy a közgyűlésben történt botrány felett rosztalását fejezze ki? továbbá, valjon jogában áll-e az egyháztanácsnak, hogy saját kebeléből, egy vagy más tagot kizárjon; akkor, mikor az egyes tagok, az egyházköztség választásából nyerik megbizatusukat? s végre, valjon, akkor, mikor *Bató István*, az egyháztanácsnak kizáró végzése ellen, az egyház közgyűléséhez való felebbezését kijelentette, az egyháztanács pedig őt, mint e tekintetben illetékes bírósághoz, az egyházmegyei consistoriumhoz utasította, nem az lett volna-e inkább kötelessége, hogy a benyújtott felebbezési kérvényeket, a saját maga által

kijelölt felebbezési székhez, az egyházmegyei közgyűléshez fölterjeszse? Szuperintendensi hivatalunk, ugy régibb és újabb canonaink e tekintetben való intézkedéseire, szellemére, mint folytonos gyakorlat szentesítette szokásainkra hivatkozva, oly értelemben válaszolt a miniszteri megkeresésben feltett kérdésekre, melyek teljesen szabályszerűnek és törvényesnek tüntették fel, a miskolci egyháztanácsnak *Bató István* ellenében hozott végzését és eljárását, mely válaszra viszont, a nagym. vallás- és közoktatási minisztérium, folyó évi 2190. számú leiratában, olynemű cáfolatokba és fejtegetésekbe ereszkedik, a melyek, midőn egyrésztől egyházalkotmányunk, különösen egyházkerületünkben fennálló határozatok, szabályrendeletek s százados gyakorlat félreismerését látszanak mutatni, másrésztől, annak célzatai, modora, sőt bizonyos tekintetben kifejezett neheztelése, közelről érdeklík egyházi önkormányzatunkat s érzékenyen sértik ebbeli jogainkat. A miért is, az alsóborsodi egyházmegye, említett számú jegyzőkönyvi felterjesztésében, kéri egyházkerületünket, hogy a lefolyásában így ismértetett ügyet, magáévá tevén, az annak alkalmából, a kettős miniszteri leiratban, önkormányzati jogaink ellen intézett sérelmek ellen, tegye meg erélyes óvását.

Egyházkerületünk, hivatásánál fogva, felelősséget vállalt öre lévén legszebb és, dicsekvéssel mondhatjuk: drága áldozatok árán fentartott, önkormányzati jogunknak, percre sem habozik, sőt egyenes kötelességének isméri az alsóborsodi egyházmegye által felterjesztett ügyet magáévá tenni s az illető magas minisztérium, ez ügyben tanusított eljárása s különösen ez eljárás által önkormányzati jogainknak megsértése ellen, tiszteletteljesen, de ünnepélyes komolysággal, óvást emelni. Egyházkerületünk fájdalommal látja ugyanis ez ügynél constatálva azon tényt, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztérium, egyházunk egy tagjának, hibás és fel nem világosult felfogásából folyó téves lépését, a nélkül, hogy illetőt a maga panaszos ügyével, törvényes térre utasította, vagy csak figyelmeztette volna is: alkalmat vett magának arra, hogy a királyi legfőbb felügyeleti jognak szerintünk téves értelmezést adva, szuperintendensi hivatalunkat szabályellenesen utasította arra, hogy ez ügyet a maga forumain tárgyalassa és így beleavatkozzék egy oly ügy elintézésébe, mely félreismerhetlenül és kizárólag, protestáns önkormányzatunk körébe tartozik és így mint annak házi ügye, önkörében s önhatóságai s ezek által törvényeseknek ismert formák közt, minden más befolyások nélkül kell vala letárgyalatni. Szentesítést nyert egyházalkotmányunkban, ott, a hol a királyi, általunk mindenkor hódoló tisztelettel elismért, legfőbb felügyeleti jogról van szó, nyilván körvonalozva van, hogy e jognak hatásköre, természeténél fogva, csak is arra terjedhet ki, hogy egyrésztől a protestáns felekezetek tagjai az államhatóságokkal, másrésztől, viszont, az állampolgárok, a protestáns egyházi hatóságokkal szemben, nétalán előforduló törvényellenes eljárások ellen, e felügyeleti jognál fogva, de mindig az egyházban érvényben álló törvényes formák s gyakorlat sértése nélkül, erélyesen megvédessenek; a miért is egyházkerületünk nem ismérheti el helyesnek, sőt egyházkormányzatunk életgyökerére mért egyenes csapásnak kénytelen kinyilatkoztatni, a magas minisztériumnak, elsőbb számú leiratában, a főfelügyeleti jognak oly alakban való fogalmazását, mintha az, végeredményében és lényegében, a külön-

féle protestáns hatóságoknak, saját hatáskörükben való megmaradását ellenőrizné, annyival is inkább, mert hiszen, ez elmélet szerint aztán, tulajdonképen, minden intézkedéseink felelősségi fórumává lenne a felügyeleti jog gyakorlója s ez pedig végképen megsemmisítené mostani protestáns önkormányzatunkat. Épen ezen szentesítést nyert jogelveinkből folyólag, kénytelenek vagyunk a magas minisztérium előtt kijelenteni, melyszerint ohajtottuk volna, hogy a kérdéses felségfolyamodási eset, mindjárt felterjesztése után, a nélkül, hogy ez ügyben befelelendő elvi kérdések intéztettek volna szuperintendensi hivatalunkhoz, s magára az ügy érdemleges tárgyalására hivatalosan utasítva lett volna, hatáskörünbe leendő elintézés végett, egyenesen és feltétel nélkül küldetett volna, a maga rendes útján, hozzánk; annyival is inkább, mert bizonyos elvi kérdések iránt nézetkülömbőség forogván fenn, a nagyméltóságú minisztérium és szuperintendensi hivatalunk közt; ezeket megoldani egyházkerületünk volt hivatva. Így a maga rendes útján folyt volna le ezen ügy, nem szolgáltatván okot arra, hogy szuperintendensi hivatalunknak ez ügyben, egyházi szabályaink s törvényes gyakorlatunkra alapított nyilatkozata, autonomiánk sérülésével visszautasítottassék.

Miért is kénytelenek vagyunk végre kinyilatkoztatni azt is, hogy miután szuperintendensi hivatalunk által, egyházalkotmányunk és önkormányzatunk igaz és törvényes mivolta felett adott magyarázat, a magas minisztérium által, „elégge meg nem győzőnek“ van kifejezve, egyházkerületünk, az elnöksége által adott értelmezést és feleletet, igenis, önkormányzatunk *természetének megfelelő* s autonomiánk *egyedül helyes értelmezésének* tartja, s azért egyházi elnökségünknek minden, ez ügyben tett eljárását helyesli és törvényszerűnek nyilatkoztatja.

49. Ugyanazon egyházmegye legközelebbi közgyűléséből jelenti, hogy a Sárospatakon tartandó nyári egyházkerületi gyűlésre, az elnökség mellé, egyházi részről: *Vattai Sándor, Édes Ábrahám, Futó Sámuel*; világi részről: *b. Vay Béla, Bódogh Albert, Lengyel Sámuel* tanácsbírák küldetnek egyházmegyei képviselőül.

Tudomásul vették.

50. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének 39. számú jegyzőkönyvi fölterjesztésében, föl-
említvén, hogy, jólehet, tudomása szerint, a sárospataki főiskolai könyvtár rendezésének munkája évek óta foly; de miután semmi tudomása sincs arról, hogy ezen rendezési munkálat ez ideig mennyire haladt, kéri az egyházkerületet, intézkednék arról, hogy a rendezési munkálat mibenlétéről, a könyvtárnok által évenként jelentés tétessék.

Bár a könyvtár feletti felügyelet s így annak kezelése felől való tudomásvétel is, legközelebbi intézkedéseink szerint, a tanügyi bizottság hatáskörébe tartozik első sorban; minthogy azonban közművelődésünk e drága kincse iránt, szélesebb körben is, méltán nagy az érdeklődés, s kiki szívesen vesz annak állásáról koronkint kimerítő tudósítást, azért *Szinyei Gerzson* könyvtárnok megbizatik, hogy legközelebbi nyári közgyűlésünkre, tegye meg a könyvtár állására, annak rendezésére vonatkozó jelentését.

51. Olvastatott ugyanazon egyházmegyének azon közgyűlésében, 18. szám alatt felvett határozata, melyben megengedi a tiszta-tarjáni egyháznak, hogy fitanitói állomását, az egyházkerületnek e tárgyra vonatkozó régibb határozata teljesítése mellett, állandósíthassa s ez állomásra a már negyedik évre megmarasztott Sztankovits Istvánt meghívhatta.

Egyházkerületünk, az előadott indokokból, helyben hagyja az alsóborsodi egyházmegye eljárását s megengedi a tiszta-tarjáni egyháznak, hogy a fitanitói állomást állandósíthassa, annak világos kijelentésével, hogy egyházkerületünk által régebben hozott határozatban megjelölt feltételt az egyház teljesítse, a melyre való felügyeletre utasítja a felterjesztő egyházmegyét.

52. Ugyanazon egyházmegye közgyűlésében, 28. szám alatt hozott határozatával, pártolólággal terjeszti fel Andó Lajos, volt tiszta-keszi lelkész özvegyének azon kérelmét, melyben előadja, hogy első férjétől, Tesényi István, volt valki lelkésztől, egy gyermeke maradt, névszerint Tesényi Gyula. Első férje halála után, Andó Lajos, tiszta-keszi lelkészhez ment nőül, ki rövid idő alatt elhalt és kinek első házasságából szintén egy fia maradt. Ily körülmények között, az iránt folyamodik, hogy a papi özvegy-árvatárból járó osztalék, Tesényi István után fiának, Tesényi Gyulának, egészben adassék ki, ő pedig, mint Andó Lajos özvegye, az Andó Lajos után eső részt nevezettnek első házasságából származott fiával egyenlő arányban kapván.

Ezen kérelem a papi özvegy-árvatár szabályaival nem ellenkezően, teljesítetteti határozatott.

53. Olvastatott a Gömörmegyében kebelezett jánosii anyaegyházhoz tartozó pálfalvai leányegyház tagjainak, ide föllebezett azon kérvénye, melyszerint hivatkozva a múlt évi s.-szentpéter-i ősi közgyűlés azon határozatára, hogy a pálfalvi leányegyház kérelmét, melyben főként az istenitizsület eddigi rendjének megváltoztatása és a pálfalvai leányegyház jogos igényeinek kielégítése volt hangsúlyozva, azon megjegyzéssel helyezte vissza az egyházkerület az egyházmegyéhez, hogy ez ügyet saját belátása s a méltányosság és osztó igazságnak megfelelőleg, intézze el. Az istenitizsület rendje ennek folytán meg is lőn állapítva; de nem a leányegyház megnyugtására, mely már most akként óhajtaná annak módosítását megállapíttatni, hogy a jánosii lelkész, minden harmadik vasárnapon reggel, a közben eső két vasárnapon pedig délután menjen oda istenitizsületet végezni. Kéri azért nevezett egyház tagjai, hogy az istenitizsület rendjét, az általuk ohajtott módon, megállapítani méltóztassék.

Ennek kapcsában olvastatott a gömöri egyházmegye folyó évi április 4., 5., napjain Ragályon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének, 14. szám alatt kelt határozata, melyszerint a jánosii anya- s pálfalvai leányegyházak között, a küldöttségileg megállapított fizetési kulcs alapján, az egyházi szolgálat rendje akként intéztetett el, hogy a papi fizetés arányához mérten, csak minden negyedik vasárnap fog Pálfalván istenitizsület tartatni, délután pedig az ő kívánságuk szerint fog az istenitizsület teljesítetteti. Mely intézkedéssel a pálfalvai leányegyház meg nem elégedését s felebbezési szándékát kijelentvén: az egyházmegye is kéri, ezen ügynek egyházkerületileg leendő eldöntését.

Egyházkerületünk a gömöri egyházmegyének a jánosii anya- és pálfalvai leányegyházak között, az istenitizsület rendjének, az általa küldöttségileg létesített egyeség alapján, határozatilag történt megállapítását helyben hagyja, annyival is inkább,

54. Ugyancsak a gömöri egyházmegye, folyó évi ápril havában, Ragályon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 44. pontjában, kiemelvén a *zsiپی* egyházban, az egyházi épületek rongált állapotát, különösen a templom hátsó részének beomlással fenyegető megrongáltatását; az egyháznak szorult anyagi helyzetét és csekély jövedelmét: ajánlólag terjeszti fel, a nevezett egyház azon folyamodványát, melyben az egyházkerületi szükösi pénztár részére fizetendő felmaradt 3 és $\frac{1}{2}$ havi lelkészi fizetést, saját egyházuk szüköseinek fedezésére átengedni kéri.
Kérelmök megadatik.

55. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése jegyzőkönyvének 46. sz. pontjában, pártólólag terjeszti fel a *tamási* adóssággal terhelt és szegénységgel küzdő leányegyház kérelmét s ajánlja azt, az államsegélyre való föl vételre.

E kérelem, a segélyosztó-választmány figyelmébe ajánltatik.

56. Ugyanazon egyházmegye, mult évi májusban tartott tavaszi közgyűlésünk 4. számú határozatára vonatkozólag, jelenti, hogy a majomi egyház és tanítója között fajzási jog élvezése fölött fölmerült vitás kérdés barátságos uton kiegyenlítettett, a faosztalékot a majomiak a tanítónak kiadták s ehez való jogát mindenkorra elismerték.

Tudomásul vétetik.

57. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi április 4-én tartott közgyűlésében, 43. szám alatti határozatában, panaszolja, hogy a lekenyei leányegyházban, az ágostai hitv. hivek, szerződésileg elvállalt kötelezettségüknek eleget tenni vonakodnak, amennyiben az elvállalt 1000 frtból még hátralevő 500 frtot sem bekebeleztetni nem akarják, sem attól, ugyszinte a bekebelezés mellett elhelyezett 500 frttól a kamatot nem fizetik.

Ennélfogva kéri, hogy vagy gondoskodják az egyházkerület arról, hogy a lekenyei ágostai vallásu hivek, kötelezettségük teljesítésére szorittassanak, vagy a szerződés és kötvények átadása mellett, bizza meg egyházkerületünk a gömöri egyházmegye ügyészét, a törvényes lépések megtételére.

Ezen kérelem folytán, szuperintendens ur megbizatik, a szüköses intézkedések megtételére; feljogosittatván arra is, hogy a késedelmeskedők ellen, szüköség esetén, a törvényes lépéseket is megtétesse.

58. Az alsözempléni egyházmegye, folyó évi április hó 4., 5-ik napjain, Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyve 34-ik száma alatt indítványozza, hogy, mivel az ujjabb időben, egyházainkban, alig történik lelkészválasztás, hogy a kisebbségben maradt fél, a választás eredményében megnyugodnék, hanem igen sokszor, a választás lefolyása vagy a választás ellen, alaptalan vádakkal terhelt folyamodvány nyujtatik be s annak megvizsgáztatása kérelmeztetik, s így hasztalan költséget okoznak az egyháznak s terhelik az egyházmegyei kormány tagjait: mondatnék ki, hogy jövöben, a választás ellen kérvényezők, bizonyos meghatározott pénzösszeget tennének le, hogyha a benyujtott vádak alaptalanoknak bizonyulnának, a kérvényezők, az okozott költségekben elmarasztaltatnának; ha pedig a meghatározandott összeg a kérvényhez nem csatoltatik, az nem lenne tárgyalandó. Nevezett egyházmegye, ez indítvány elfogadását s a pénzösszeg, mint óvadék, meghatározását kéri.

A lelkészválasztásoknál — fájdalom! — már oly ijesztő mérben mutatkozó, a valódi értelemben vett szabad választást veszélyeztető, s úgy az egyházak pártokra szakadozni szokott tagjai, mint a választás alá kijelöltek részéről tapasztalt számos visszaélések, valahára lehető meggátlása szempontjából, e figyelmet érdemlő fontos indítvány, az egyházmegyéknek véleményezés végett kiadatik; a véleménynyilatkozatok, mind magának az indítványnak elvi odalát, mind az abban érintett óvadékpénz mennyiségét illetőleg, jövő őszi közgyűlésünkre bevértván.

59. Ugyanazon egyházmegye pártolólág terjeszti fel a *zombori* vagyontalan, csekély népességű, részint régi adóhátralékokkal, részint tiszaszabályozási költségekkel terhelt egyház, állandó segélyezés iránti kérelmét.

Minthogy törvényeink értelmében, állandó segélyre egyházat nem lehet fölvenni, utasítatik az alsózempléni egyházmegye, hogy a zombori egyházat, az államsegély osztásának alkalmával, adóhátralékainak törlesztésére szükséges segélyre, ajánlja.

60. Ugyanazon egyházmegye, az egyházkerület jóváhagyását kéri a *mádi* egyház abeli intézkedésére, melyszerint az, a néhai Szepesi György és Nagy Károly végrendelkezők után kapott ház, szántóföld és szőlőbeli ingatlanokat, értékeik előnyösb gyümölcsöztetése s a költséges műveltetés elkerülése céljából, 1699 frt. 50 kr. vételáron eladta; kérvén egyszersmind nevezett egyház nevében, hogy állíttatnék ki részére, az egyházkerület által, a vevők neveire leendő áttelekkönyvezhetés végett szükséges átkebelezési engedélyt tartalmazó nyilatkozat.

Egyházkerület, az előnyösnek feltüntetett eladásba belenyugszik s szuperintendens urat felhatalmazza, hogy a kért átíratási engedélyt adja ki.

61. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlési határozatából tudatja, hogy Terhes Barna, lelkészvizsgáló-bizottsági tagnak, főiskolai tanügyi-bizottsági taggá lett megválasztatása folytán, a lelkészvizsgáló-bizottságba Soós József tanácsbirót nevezte ki.

Tudomásul vétetik.

62. Ugyanazon egyházmegye jelentést tesz, a kebelében működő tanképesítő-bizottság által, a folyó évi április 3—4. napjain megejtett vizsgálat eredményéről, melyszerint a vizsgára jelentkezett öt néptanító közül: Sélley Endre, Nagy Károly, általánosan *kitűnő*; Kun József, Bagossy Sámuel, általánosan *dicséretes*; Molnár Ferenc pedig általánosan *elégséges* osztályzattal, tankepeseknek nyilvánítottak s tanítói oklevelük kiadatni határozottatott.

Tudomásul vétetik.

63. Ugyanazon egyházmegye, ajánlólag terjeszti fel a *szentesi* egyház azon kérelmét, melyszerint az, az *eszenkei* pusztán fekvő, rétben 11 holdat, szántóföldben pedig 3 holdat tevő, kétharmadrészen a lelkész, egyharmadrészen pedig a tanító által haszonélvezett, de nagy teherrel járó műveltetése miatt alig jövedelmező földbirtokát, oly feltétel alatt ohajtaná eladni, hogy annak árából, a helység határában venne megfelelő birtokrészt.

Egyházkerület, a nevezett birtok eladását, a szentesi egyháznak megengedi; az egyházmegyét pedig megbizza, hogy szigoruan felügyeljen arra, hogy az eladási összeg, az egyház által, egyenesen a megjelölt célra fordíttassék.

64. Olvastatott ugyancsak a *szentesi* ref. egyház folyamodványa, melyben hivatkozva arra, hogy temploma annyira rongált állapotban van, hogy abban életkockázatás nélkül, helyet foglalni többé nem lehet s bármennyire ohajtaná is az egyház közönsége annak kijavítását, azt, a legközelebbi mostoha évek alatt, a nép között beállott szegénység miatt, nem teheti, különösen akkor, mikor e mellett még a tanítói lak és iskola is pusztuló félben vannak; annyira, hogy azt, a nagyszámu iskolaköteles növendékek nagy kárára, bezáratni kénytelen: azért, nevezett épületeinek rendbeszedéséhez megkívántató költségeinek fedezésére, bármely segélytárból, mintegy 400 frtnyi segélyt kér.

A szentesi egyház kérelme nem lévén egyházmegyei ajánlattal ellátva, mint a mely nélkül pedig segélyre igényt senkisémet tarthat, utasittatik, hogy az alsózempléni egyházmegyétől szükséges ajánlatot szerezze meg.

65. Olvastatott ugyanazon egyházmegyének a lúci papválasztási ügyben hozott s felebbezett ítélete, a hozzá tartozó összes nyomozati iratokkal, melyben nevezett egyházmegye mindhárom papjelöltet felmenti, az ellenük kölcsönösen emelt korteskedés s vesztegetés vádja alól és a választásnál legtöbb szavazatot nyert Rigó Lajost, a lúci egyház elválasztott rendes lelkészeül megerősíti.

A figyelemmel átvizsgált nyomozatból, egyházkerületünk annak jött nyomára, hogy a lúci lelkészválasztás alkalmával korteskedés s itatás követtetett ugyan el, a nyomozati iratokból azonban, azon körülményről nem szerezhetvén meggyőződést egyházkerületünk, vajon a korteskedésben részesek-e a lelkészül kijelöltek is, vagy az itatás egyedül a község lakosai által, amazok befolyása nélkül üzetett? Egyházkerületünk, mielőtt ezen ügy érdemében ítéletet hozna, a már teljesített nyomozat kiegészítéseül, különösen annak kipuhatólására, vajon „a lelkészjelöltek egyike vagy másika vett-e részt, közvetve vagy közvetlenül, a korteskedésben, vagy a korteskedést az egyház tagjai, a lelkész jelöltek befolyása nélkül, folytatták; továbbá ez utóbbi esetben, kiket és mily mértékben terhel a korteskedés vádja?” Prágay Lajos esperes és Ragályi György segédgondnok elnöklete alatt, egy nyomozó küldöttséget küld ki, tagjaiul báró Vay Béla, Bódogh Albert, Fejes István és Gyöngyösi Sámuel kéretvén fel, mely küldöttségnek pataki nyári közgyűlésünkre beadandó jelentése folytán, fog egyházkerületünk az alsózempléni egyházmegye neheztelt ítélete érdemében határozni.

66. Az abauji egyházmegye, folyó évi március 21—23-ik napjain, Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 4-ik száma alatt, fölterjesztvén a tanítói országos nyugdíjintézet alapszabályainak azon pontja ellen több oldalról emelt panaszokat, hogy az egyházak, minden tanítóért, évenként 12 frtot fizessenek be, az egyházakat tetemesen sújtja, amennyiben azok nagy részének, nagyon csekély, vagy épen semmi jövedelme nem lévén, annak befizetésére, a naponkint emelkedő adó, tüzkárbiztosítások s egyházi épületek föntartási költségei miatt, merőben képtelenek; kéri azért az egyházkerületi kormányt a magas minisztériumnál oda működni, hogy ezen összeg évenkénti befizetésétől az egyházak pénztárai mentessenek föl.

Ezen, az egyházakra rótt tanítói nyugdíjintézeti illeték befizetések, épen tanítóink javára s jövőjük biztosítására, országos törvényeinkben lévén megszabva,

annak megváltoztatására egyházkerületünk magát sem képesítettnek, sem jogositottnak nem érezvén: az indítványt ezennel mellőzi.

67. Ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlése jegyzőkönyve 20. száma alatt, az aszalói egyház, *kútvölgy* nevű, rosz helyen fekvő, csekély jövedelmet biztosító, $1\frac{1}{2}$ kapás szőlőjének eladhatóságát megengedvén, az eladást helybenhagyás végett fölterjeszti.

A kellően indokolt szőlőeladás — egyházkerületünknek az ily egyházi javak elidegenítésénél alkalmazott szabályok szem előtt tartása ajánlatván az egyház figyelmébe — helyben hagyatik s megengedtetik.

68. Ugyanazon egyházmegye, a kebelebeli népiskolai vizsgáló-bizottság folyó évi március 20-án tartott üléséről, jegyzőkönyvi jelentését fölterjesztvén:

a levéltárba tétetni határozzatik.

69. Ugyanazon egyházmegye, fennebb jelzett közgyűléséből, az építkezés miatt tetemes adósággal terhelt szászfai egyház részére, hogy hátralévő egyházi szükséges építkezéseit bevégezhesse, házankénti megkeresés útján eszközrendő könyöradomány gyűjtését engedélyezését kérvén:

a házankénti megkeresés útján eszközrendő segélygyűjtés, kérelmező egyház részére elrendeltetik s a hivek munkás szeretetébe ajánltatik.

70. Olvastatott ugyanazon egyházmegye, azon közgyűlésének 6-ik számu jegyzőkönyvi kivonata, melyben, vonatkozással a sajó-szentpéteri egyházkerületi közgyűlés 55-ik számu határozatának, a népiskolai könyvek elárúsítására vonatkozó *k)* pontjára, kijelenti, hogy nevezett egyházmegye tisztelettel hajlik meg ugyan, az egyházkerület határozata előtt, sajátjává teszi a Sárospatakon nyomtatott tankönyvek használatára vonatkozó eszméjét s örömmel nyújt segédkezet azon tankönyvek minél nagyobb körben való használatára s elárúsítására, de az elárúsítással együtt járó s az egyházkerület által kívánt felelősséget el nem vállalhatja.

Mínt hogy az egyházkerület, alapos és minden oldalra kiterjedő megfontolás után sem találhat jobb módot a népiskolai tankönyvek minden tekintetben kívánatos elárúsítására, mint a mit legközelebbi jegyzőkönyvi határozatában megállapított s az egyházmegyékre nézve kötelezőnek fogadott el, azért korábbi határozatához továbbra is ragaszkodik s elvárja, hogy az abauji egyházmegye, más egyházmegyék példájára, szintén meghozza áldozatát s mindent elkövetend, hogy a kívánt módon való biztosítás mellett, a népiskolai tankönyvek, körében minél nagyobb mértékben elárusítsanak; annyival is inkább, mert a kívánt felelősség terhét lényegesen könnyíti és elfogadhatóvá teszi az, hogy az elárúsítás végett kiadott példányok árát, az egyházlátogatók mindenkor beszedhetik.

71. Ugyanazon egyházmegye pártolólággal terjeszti fel a *kis-kínizsi* egyház azon kérelmét, melyszerint az, a birtokában levő, de mitsem jövedelmező zsellérházát elárusíthassa s az eladási árt a megkezdett új iskolai épület bevégzésére fordíthassa.

A nevezett zsellérház elárúsításába, ha az ugyan alapítványi természettel nem bír, a mit különben a felterjesztő egyházmegyének, már az ajánlatnál okvetlen meg

kellett vizsgálnia, egyházkerület oly feltétel alatt nyugszik bele, hogy az abból bejövő összeg egyenesen a kijelölt célra fordíttassék.

72. Az ungi egyházmegye, folyó évi február havában, Mokcsán tartott közgyűlésének 3. számú jegyzőkönyvi pontjában, eléadván a *szelmenci* egyház nagy mennyiségre szaporodott adóügyét s azt, hogy a tetemesen felszaporodott adóhátralék miatt, az ungvári m. kir. adófelügyelő kérvénye folytán, az ungvári járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság által, a nagy-szelmenci ref. templom nevén álló ingatlan birtokra, 502 frt. 51 kr. s annak 6°/_o kamatai, a magyar kincstár javára, mint adóhátralék, kebeleztetett be: tekintetbe véve azért az egyházmegye, a nagy-szelmenci egyház valóban nehéz körülményeit, arra kéri az egyházkerületet, szuperintendensi hivatalunk útján, intézne egy feliratot a m. kir. pénzügyminisztériumhoz, melyben a nevezett egyház terhére betáblázott adóhátralék elengedése kérelmeztenék.

Mínthogy az egyházkerületnek semmi reménye sem lehet ahoz, hogy az óhajtott felirat folytán, a nagyszelmenci egyház adóhátraléka elengedtesse, azért a próbát e tekintetben meg sem kíséri, hanem utasítja az ungi egyházmegyét, hogy egy e célból kinevezett küldöttség által, járjon utána annak: mennyi az, mi az adóhátralékból a lelkészt, tanítót s egyházat körülbelől külön-külön terheli? hogy így aztán, ha a teher elbirhatlannak tünnek fel, annak könnyítése majdan az államszegélyosztó-bizottság figyelmébe ajánltassék. Egyébiránt egyházkerületünk elvárja, hogy, a más egyházmegyékhez képest, eléggé kedvező helyzetben levő ungi egyházmegye, maga is meghozza e tekintetben, a segítyezésre szükséges áldozatot s utasítani fogja a nagy-szelmenci egyházat azon adóbizottsághoz is, mely mostanában, épen a felszaporodott halmaz adóhátralékok részenkinti törlesztésére adandó kedvezmények engedélyezése végett alakult.

73. Ugyanazon egyházmegye azon kérelme, hogy a détéri birtok bekövetkezhető eladása esetén, az ungi egyházmegye is képviselve legyen:

az eladás esetére fgyelembé fog vétetni.

74. Olvastatott ugyanazon egyházmegye felterjesztése, mely mellett a Horváth Simon és Mária alapítványról mult 1876. évben vezetett számadást beterjeszti. Ezen alapítvány tőkéje a folyó évben 69,382 frtot, és illetőleg, miután abból 100 frt., Varga Jánosnál, állítólag Vékey Sándor ügyvédnek, a kiköltsönözés körüli hanyagsága miatt, elveszett: 69,282 frtot tesz. Bevétele volt e pénztárnak, mult évi pénztári készlet, tőkebefizetések, haszonbér és befolyt kamatokból: 10,254 frt. 3 kr.; kiadása, a segélyül kiosztott s tőkésített összegeket is bele számítva, 7438 frt. 46 kr. és így segélyül kiosztandó pénztári készlet 2815 frt. 57 kr.

Ezzel kapcsolatban olvastatott ugyanazon egyházmegye pénzügyi választmányának jelentése, a segély mikénti kiosztásáról.

Mindkét jelentés tudomásul vétetik; mínthogy azonban a beterjesztett számadás szerint 100 frt. tőke azért állittatik elveszettnek, mivel az egyházmegye ügyvéde annak biztosítását a kikölcsönzésekör elmulasztá; hogy egyházkerületünk e dolog állásáról magának meggyőződést szerezhessen: felhivatik az ungi egyházmegye, miszerint terjeszse be azon szabályokat, melyek szerint ezen tárból a kikölcsönzés.

eszközöltetik, továbbá ezen Varga Jánosnál elveszett tőke ügyében adjon kimerítő, indokolt jelentést.

- 75.** Ugyanazon egyházmegye segélyezésre ajánlja a minaji egyházat, melyben, a becsatolt díjlevél szerint, a lelkész fizetése a díjminimumot, az egyházmegye tetemes segedelme mellett sem üti meg; azonban az egyház, helyzeténél fogva, máshoz nem csatolható, sőt annak, mint határszéli egyháznak, fenmaradása szükséges.

A minaji egyház ügye, a segélyosztó-küldöttség figyelmébe ajánlatik.

- 76.** A felsőborsodi egyházmegye, folyó évi április 5-én, Alacskán tartott gyűlése jegyzőkönyvének 25-ik száma alatt, a bánfalusi egyház azon kérelmét: hogy lelkészi pincéjének eladása, egy más, jobb pince megvehetése céljából, engedtesék meg, pártolólágg terjeszván föl:

az eladás — azon világos föltét mellett, hogy annak ára a mondott célra fog fordíttatni — megengedtetik.

- 77.** Ugyanazon egyházmegye, azon gyűlésének jegyzőkönyve 28. száma alatt, a martonyii, szendrő-ládi és bánhorváti építkező egyházak, országos könyörödományok gyűjthetésére kérvén magát ajánlatni:

szuperintendens ur, az erre szükséges engedélynek, a magas miniszteriumtól lehető kieszközlésére megkéretik.

- 78.** Ugyanazon egyházmegye, folyó évi ápril havában, Alacskán tartott közgyűlése 5. szám alatti pontjában jelenti, hogy a nyekései egyházba, Kerekes István lelkésznek, a papi év utófelében történt halála után, Rozgonyi László erősített meg; oly feltétel alatt, hogy, mint ezt törvényeink kívánják, az 1877/8. papi évi fizetés felerészben az egyházkerületi szükösi pénztárt illeti.

E megerősítés tudomásul vétetik s az egyházmegye bizatik meg, hogy a papi év pontos kiszámítására és a szükösi pénztárt illető részlet befizetésére, majdan gondja legyen.

- 79.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 37. — 38-ik számú jegyzőkönyvi pontja alatt, jelenti, hogy a Sárospatakon tartandó nyári lelkészvizsgákra képviselőkkül: Sturmman György világi és Apostol Mihály lelkészi tanácsbirákat nevezte ki; a nyári egyházkerületi közgyűlésre való képvisellel pedig, Ragályi György és Debreczeni Gábor egyházmegyei elnökökön kívül, ugyancsak Sturmman György és Apostol Mihály küldötteket bizta meg.

Tudomásul vétetik.

- 80.** Ugyanazon egyházmegye felterjeszti a Szűcs Sámuel kondói lelkész ellen, több pontban emelt vád fölött, a megtartott nyomozat folytán, folyó évi alacskai közgyűlésben, hozott s panasz-lók által felebbezett határozatát, melyben panaszlott lelkészt a vádpontok mindenike alól felmenti; azonban jövőre a papi okosságnak szem előtt tartására óva inti.

Egyházkerületi kormányzékünk, a beterjesztett nyomozatból, meggyőződven a vádak alaptalan voltáról: az egyházmegye neheztelt határozatát, indokainál fogva, annyival inkább helyben hagyja, mivel a kondói egyház és lelkésze között, ez utób-

binak 16 évi hivataloskodása alatt, a béke még soha megzavarva s a lelkész ellen legkisebb vád emelve nem volt.

Hogy ezen egyetértés újra helyreálljon, felkéri egyházkerületünk szuperintendens urat, miszerint lelkészt a papi bölcseség megtartására intse és utasítsa.

Másrészről azonban, minthogy az egyházmegye elnöksége által becsatolt okiratokból arról győződött meg közgyűlésünk, hogy nevezett egyház némely tagjai, a helyett, hogy ezen ügy törvényes felülvizsgálatának eredményét békésen bevárták volna: a felebbezett határozat meghozatala után zavargásokat s rendetlenségeket követtek el, melyért ellenük, az egyházmegye elnökségének megkeresésére, a nyomozat polgári uton megindított: egyházkerületünk helyesli az egyházmegye elnökségének ez iránybani erélyes eljárását, s továbbra is felkérni kívánja, az ez ügyben erélyesen eljáró Elek István szolgabíró urat, hogy a rend fentartása érdekében, minden lehető kövessen el s a kihágók ellen, a nyomozatot s ennek folytán netalán szükségessé váló törvényes eljárást tovább folytatni sziveskedjék.

81. A tornai egyházmegye felülvizsgálat alá bocsátja, a szilasi leányegyház felebbezése folytán, Szőlős-Ardóban, folyó évi április 4-én tartott közgyűlésében, 15. szám alatt hozott azon határozatát, melyben a szilasi leányegyházat, a komjátii anyaegyház paplakának s melléképületeinek fentartási költségeihez $\frac{1}{3}$ részben járulni kötelezi.

Az egyházmegye neheztelt határozata helyben hagyatik és kimondatik, hogy a komjátii anyaegyházban fennálló paplak s melléképületei javításához, a szilasi leányegyház $\frac{1}{3}$ részben járulni köteles.

Mert a komjátii anyaegyház papja egyszersmind a szilasi leányegyháznak is lelkésze és így az ő laka fentartásához aránylag járulni, ezen leányegyház is köteles.

Mert az ügyiratokhoz csatolt számadási kivonat szerint, régiebb időben, ily arányban járult ahoz a panaszkozó leányegyház.

Továbbá, mert a tornai egyházmegyének 1867. évben kelt s az ügyiratokhoz csatolt, s szerződésre hivatkozó határozata, mely pedig azon időben mindkét fél belenyugvásával találkozott: ezen arányt végérvényesen megállapította s elvette hatályát a panaszlók által hivatkozott s 1842-ben keletkezett egyházmegyei határozatnak.

82. Olvastatott ugyancsak a Tornamegyébe kebelezett *áji* egyház némely hiveinek, a tornai egyházmegye által, folyó évi április 24-én, 8. szám alatt hozott határozata ellen beadott fölebbezése, melyben az egyházmegyének ezen fölebbezés folytán fölterjesztett azon határozatát, hogy ők is kötelesek, bár iskolába járó gyermekeik nincsenek, a tanító fizetéséhez aránylag hozzájárulni, megváltoztatni kérik, azon indokból, mivel nekik iskolába járó gyermekük nincs s magukat a fizetésre a díjlevélben nem kötelezték s a jelenleg ideiglenesen működő tanító meghívásába be nem folytak.

Közgyűlésünk a tornai egyházmegye neheztelt határozatát, az abban felhozott indokokból annyival inkább helyben hagyja, mert a tanító fizetéséhez az egyház minden tagja hozzájárulni köteles.

83. Ugyancsak a tornamegyebeli jabloncai építkező egyház, a tornai egyházmegye által államsegélyre s egyszersmind a négy egyházkerületbeni közhirdetés utján segélygyűjtésre ajánlatik.

A jabloncai egyház kérelmének államsegély nyeresre vonatkozó része pénzügyi választmányhoz tétetik át, míg a közhirdetés utján segélygyűjtés iránti kérelme akként intéztetik el, hogy egyházkerületünkben a hirdetendők sorába felvétetik s szuperintendens ur felkéretik, hogy ily módon segélygyűjtésre folyamodó egyházat, a testvéregyházkerületeknek ajánlja.

84. A felsőzempléni egyházmegye, a zempléni építkező egyházat országos kéregetési szabadalom kieszközlésére ajánlja.

Nevezett egyház részére ily szabadalom kieszközlésére, szuperintendens ur felkéretik.

85. A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi február havában, Ladmacon tartott közgyűlésének 47. számú határozatában, tudatja, hogy a sárospataki főiskolai tanügyi és számvevőszéki bizottsági ülésekben, Laki András esperes és Bernáth Elemér világi tanácsbíró által kívánja magát képviseltetni.

Tudomásvétel végett az iskolai előljárósággal közöltetik.

86. Az egyes egyházmegyéből a következő lelkészi és tanítói változások s illetőleg megerősítések jelentettek be:

I. A b a u j b ó l.

A nagy-bozsvai egyházba: Kolozs Dániel, nyugalomban lévő főiskolai tanár. Az alsóvadászi egyházba: Kérészy Barna, főiskolai gimnáziumi tanár, rendes lelkész. Továbbá Pányba: Illés János, volt szurdoki tanító, rendes; K-Vágásra: Rozgonyi János, kéri, rendes; Szurdokra: Kondor József, bereti, rendes; Cécére: Kecskeméthy Gábor, csobádi, rendes; Fonyba: Janthó Gyula, időközben berendelt egyén, bekebeleztetvén az egyházmegyébe, rendes; Vilyba: Pásztor István, gönci fitanító, rendes; Nagy-Kinizsre: Láng Lajos, volt kiségitő, rendes és végre Lánkra: Kántor József, volt kiségitő, rendes tanítókül erősítették meg.

II. G ö m ö r b ó l.

A jánosii egyházba: Ruzskai Gyula, uzapanyiti lelkész; az uzapanyiti egyházba: Lengyel Ferenc, recskei lelkész; a recskei egyházba: Szentpéteri József, hamvai segédlelkész; a hamvai egyházba: Kovács László, imolai lelkész; az imolai egyházba: Lenkei Pál kövecsesi lelkész; a kövecsesi egyházba: Koncz Károly, jánosii segédlelkész; a zsiپی egyházba: Komjáthi István, s-keszii lelkész; a s-keszii egyházba: Czinyéri Barna, zsiپی segédlelkész, rendes lelkész; a pokorági leányegyházba: Nagy Jenő, sárospataki államképezdei végzett ifju; a kálosai egyházba: Juhász György, volt majomi; a majomi leányegyházba: Székely Bertalan, volt recskei; a hubói egyházba: Kiss Miksa, ott működött, ideiglenes; a szuhafői egyházba: Csabai József, volt körösi; a körösi egyházba: Sonkoly József, volt a. falusi, rendes tanítókül helyeztetek.

III. Alsóborsodból.

A s.-keszti, halál által megürült, lelkészi állomásra: Maklár Károly, papii lelkész; Papiba: Asztalos Ferenc, bábai lelkész; Bábára: Somody János, csáthy helyettes lelkész; *Tanítókül.* Oszlárra: Balogh István, bábai tanító; Bábára: Balla József, andornoki tanító; Papiba, leánytanítóul, Szondy Dénes lemondásával: Györy Sándor eszlári volt tanító; Noszvajra: Dancs Tamás, végzett képezdei növendék; Böcsre: Menyhért József, végzett theologus, 3 évre; Hevesre: Fejes József, jászkíséri tanító; Zsércere: Sipos Zsigmond, volt szőlősi tanító; Szederkénybe: Nagy János, végzett theologus; M.-Csátra: Barcsa Endre, végzett theologus helyeztek be.

IV. Alsózemlénből.

A tiszalúci, halál által megürült lelkészi állomásra: Rigó Lajos, eddigi hernádnémetii segédlelkész; a karcsai, szintén halál által megürült lelkészi állomásra: Páricsi József, eddigi n.-rosvági segédlelkész; a monoki helyettes lelkészi állomásra: Rácz József, eddigi tiszalúci helyettes lelkész; a hotykai helyettes lelkész-tanítói állomásra: Komáromi János, eddigi monoki helyettes lelkész; golopi tanítóvá: Egyed Mihály, volt zsércei tanító; lukai tanítóvá: Gönci Sámuel, volt golopi tanító; agárdi tanítóvá: Kun József, volt bacskai ideiglenes tanító; kaki tanítóvá: Soltész József, eddigi hotykai tanító választattak meg, illetőleg helyeztettek át.

V. Felsőzemlénből.

K.-Ráskára: Reho Endre, volt b.-ujlaki tanító; B.-Ujlakra: Keresztury Lajos, málcai volt tanító; Málcára: Tóth Lajos, volt bánóci tanító; Bánócra: Németh Bertalan, legényei volt tanító; Kolbására: Kurucz Péter; Legényére pedig, a képesítési vizsga letételének feltétele mellett, Marikovszky Lajos.

VI. Felsőborsodból.

Baksy Sándor, volt felső-barcikai lelkész, Szendrőre; Rozgonyi László, segédlelkész, Nyekésenbe; Dudás János, tornamegyei jólsvafői volt tanító, Felső-Kelecsenybe; Vályi Márton, Hegyemen; Szécsényi István, volt dubicsányi tanító Lászlófaluba; Réthi Bertalan, oklevél szerzés feltétele mellett, ideiglenes minőségben, Szentjakabon és Fekete József, II. éves sárospataki hittanhallgató, szintén ilyen feltétel alatt, Sajó-Szentpéteren.

VII. Ungból.

A k.-h.-helmei, halál által megürült, egyházba: Kovács Endre, ottani segédlelkész, rendes lelkészül; a cseppelyi egyházba: Szőlősy Gyula, minaji volt lelkész, rendes lelkészül; a minaji egyházba: Homoki Antal, ungvári volt segédlelkész, rendes lelkészül rendeltetett; a tarnóci egyházba: a lelkészi teendőkkal egy évre, míg az egyház szervezkedhet, Homoki Antal, minaji lelkész bizatott meg; a mogyorósi leányegyházba tanítóul: Vác Sándor, nagygeőci volt tanító; a nagygeőci egyházba: Csengeri Jenő, gálócsi volt állami tanító; a jenkei egyházba: Szabó Gábor, mogyorósi volt tanító; a felső-reviszcei egyházba: Kassai Károly, szalócai volt tanító; a szalócai egyházba: Nagy Endre, kis-ráskai volt tanító, a felsőzemlén egyházmegyéből választattak meg, illetőleg helyeztettek át.

VIII. Tornából.

Szabó Bertalan, a beterjesztett bizonylatok alapján, a teresztenei egyház tanítójául megerősítettet.

Tudomásul vétetett.

87. Az egyházmegyékből, a mult év lefolyása alatt, következő lelkész és tanítói halálozások jelentettek be:

a) *Az abauji egyházmegyéből*: Sűthő Sámuel, szászfai lelkész és Fejes János, fonyi tanító.

b) *A gömöri egyházmegyéből*: Csízy János hamvai, Székely János bejei lelkészek. Szabó Lajos szuhafői, Terhes Lajos rimaszombati tanítók.

c) *Az ungi egyházmegyéből*: Nagy Menyhért tarnóci, Kövér Ferenc k.-h.-helmei lelkészek.

d) *A tornai egyházmegyéből*: Sassi Szabó Ábrahám varbói, Vattay Miksa teresztenei tanítók.

e) *A felsőborsodi egyházmegyéből*: Terhes Károly szendrői, Kerekes István nyekései, Andó Lajos tiszakeszti lelkészek.

Mindnyájan derék, hű munkásai voltak az egyház és nevelés munkamezejének. Legyen áldva emlékezetök!!

88. Az ungi egyházmegye, folyó évi február hó 20., 21-ik napjain, Mokcsában tartott közgyűléséből, a jegyzőkönyv 5-ik száma alatt, a *k.-h.-helmei* lelkészi díjlevelet 1 példányban;

89. Az alsózempléni egyházmegye, folyó évi tavaszi közgyűléséből:

a) *a vámosujfalusi* lelkész díjlevelét 3 példányban;

b) *a visi* lelkészi és tanítói díjlevelet 3—3 példányban;

c) *a hernádkaki* díjlevelet egy példányban;

90. Az abauji egyházmegye, 1877. március 21—23-án, Göncön tartott közgyűléséből, a *nagy-kini-zi* tanítói javított díjlevél egy példányát,

91. A gömöri egyházmegye szintén, folyó évi ápril 4., 5-ik napjain, Ragályon tartott közgyűléséből, az *imolai* ujonnan módosított papi díjlevelet, 3 példányban, megerősítés végett fölterjesztvén: megerősítették s egy példányuk az egyházkerületi levéltárba letéetni, másod és harmad példányuk pedig, az illető egyházmegyéknek s egyházaknak, használat végett, visszaküldetni határozattak.

92. Az alsózempléni egyházmegye által, szintén megerősítés végett, 3 példányban fölterjesztett a monoki lelkész-tanítói díjlevél

amennyiben értéke, az egyházkerület erre vonatkozó határozata értelmében, a 600 frt. díjminimumot meg nem üti, megerősítés nélkül az illető egyházmegyéhez s egyházhhoz visszaküldetni határozottatott; azon utasítással, hogy az egyházmegyei kormány, vagy a 600 frt. díjminimum az egyház általi előállítását eszközölje, vagy az illető egyházat más szomszéd egyházhoz affiliálja.

93. Szóba jöven a tervezett zsinat előmunkálataihoz nélkülözhetlen adatok egybegyűjtése végett szükséges szűkebb körű bizottsági tagok megválasztása:

Említett bizottságba, szuperintendens ur elnöklete alatt, a következő tagok választottak meg; névszerint: *Szathmáry Király Pál, Ragályi György, Teleky Péter, Lükő Géza, Hegedűs László*, világi részről; egyházi részről pedig, *Kőrösi István, Prágai Lajos, Fejes István és Mitrovics Gyula*; szuperintendens ur biztatván meg, hogy a nevezett bizottsági tagokat, tanácskozás végett, majd annak idejében hívja meg.

94. Olvastatott a pesti biztosító-társaság jelentése, melyből kitűnik, hogy az egyházkerület összes egyházaiban levő épületek 1.269,737 frt. erejéig vannak biztosítva, melyért a 7949 frt. 59 kr. díjból levonatván az egyházkerület részére az intézet által átengedett 1524 frt. 61 kr. jutalék, fizet az egyházkerület az 1876/1. évre 5969 frt. 98 kr. biztosítási díjat.

Ezen jelentés tudomásul vétetik. Egyszermind, zavarok kikerülése céljából, utasítanak az egyházak, hogy a díjnyugták kifizetésekor, esetről-esetre, vessék össze a díjnyugtában kitett összeget, a szerződésben feltüntetve levő számítással, másrészről a biztosító-társaság miskolci főgynöksége is fölkéretik, hogy némely egyházból hangzó panasz megszüntetése céljából, a kivetést még egyszer vizsgálja át s ha esetleg abba hibák csusztak be, azokat kijavítani sziveskedjék.

95. A kassai pénzügyigazgatóság $\frac{44971.}{III.}$ szám alatt értesít, hogy a pénzügyminisztérium, a Pálóci Horváth Mária-féle alapítvány után, a főiskolára kivetett százalékot leiratni rendelte, s ennél fogva annak a főiskola ingatlanairól leendő kitörlése iránt intézkedett.

Ezen értesítés örömmel vétetik tudomásul.

96. Olvastatott gr. Vay Tihamér folyamodványa, melyben előadja, hogy részére abauj- és borsodmegyei birtokaira 26000 frt. törlesztési kölcsön lőn a bécsi nemzeti bank által megszavazva, melynek felvételét azonban azon körülmény akadályozza, hogy folyamodónak alsó-zsolcai és volaj-pusztai birtokaira a B. lapon, azon szolgálat van feljegyezve, miszerint ő a zsolcai helv. hitv. lelkész és tanító részére tett alapítványszerű fizetések teljesítésével tartozik. Ezen akadály elhárítása céljából, az iránt folyamodott az alsóborsodi egyházmegyéhez, hogy a felveendő kölcsön erejéig elsőség engedtesse, mely kérését azonban az alsóborsodi egyházmegye nem teljesíté s őt 1877. április 17-én, Átányon tartott közgyűlésében, 38. szám alatt hozott határozatával, oda utasítá, hogy a fentebb említett szolgálat értékének teljesen megfelelő tőkeösszeget tegyen le az alsó-zsolcai egyház számára. Egyházkerületünktől tehát, ezen határozat megváltoztatását s az elsőbbségi engedély megadását kéri.

Az alsóborsodi egyházmegye fennebb idézett számú határozata megváltoztatatik és megengedtetik, hogy a gr. Vay Tihamér f.-vadászi lakos részére, a bécsi nemzeti bank által megszavazott 26000 frt. kölcsöntőke és ennek minden járuléka, ugyanazon telekjegyzőkönyvekben a B. lapon feltüntetve levő azon feljegyzést, hogy az alsó-zsolcai lelkész és tanító részére tett alapítványszerű fizetéseket teljesíteni köteles, rangsorozatban megelőzze.

Felhivatni határoztatik azonban folyamodó, hogy ezen alapítványszerű fizetések tőkájének megfelelő s számszerint kiteendő összeget, ugyanazon telekjegyzőkönyvekben, a C. lapon, második helyen, s az általa felajánlott birtokra is első helyen, saját költségén kebeleztesse be, ezen alapítvány biztosítására.

97. Olvastatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve, melynek

a) első pontja szerint, mindkét pénztárnok számadása rendben találtatván, pénztárnokok, a számvevőszék elismerésének nyilvánítása mellett, a számadás terhe alól, az 1876. évi számadásokra vonatkozólag, felmentetnek.

Helyeslőleg vétetik tudomásul s a felmentés egyházkerületünk által is megadatik.

b) A második pont az egyes pénztárak állását tünteti ki. Ezek szerint:

I. A papi özvegy-árvtár állása következő:

1. Kint levő tőke	70885	frt. —	kr.
2. Alapítványok	310	frt. —	kr.
3. Kamat-hátralék	4590	frt. 53	kr.
4. Évi ajánlatok	198	frt. 75	kr.
5. Pénztári maradvány	2076	frt. 9	kr.
Összesen	78060	frt. 37	kr.

II. A „Hollandi tár“ állása:

1. Kint levő tőkék	35258	frt. —	kr.
2. Kamat-hátralék	952	frt. 48	kr.
3. Pénztári maradvány	936	frt. 88	kr.
Összesen	37147	frt. 36	kr.

III. Szükösi tár állása:

1. Kint levő tőkék	27739	frt. 47	kr.
2. Kamat-hátralék	2003	frt. 17	kr.
3. Pénztári maradvány	1499	frt. 38	kr.
Összesen	31242	frt. 2	kr.

IV. Közigazgatási tár állása:

1. Kint levő tőkék	31904	frt. 62 ² / ₁₀	kr.
2. Kamat-hátralék	9134	frt. 39 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Előlegezett perköltség	223	frt. 92	kr.
4. Pénztári maradvány	2255	frt. 58 ² / ₁₀	kr.
Összesen	43518	frt. 49 ⁹ / ₁₀	kr.

V. Vay-Mocsáry alapítvány:

1. Kint levő tőke	135429	frt.	1	kr.
2. Kamat-hátralék	17543	frt.	92 ² / ₁₀	kr.
3. Kamatok kamata	6867	frt.	89	kr.
4. Pénztári maradvány	2543	frt.	68 ² / ₁₀	kr.
Összesen	162384	frt.	50 ⁴ / ₁₀	kr.

VI. Teleky-Szeremley alapítvány:

1. Kint levő tőke	11547	frt.	—	kr.
2. Kamat-hátralék	2944	frt.	60 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	1295	frt.	29 ⁹ / ₁₀	kr.
Összesen	15786	frt.	90 ⁴ / ₁₀	kr.

VII. Szuperintendensi pénztár:

1. Kint levő tőke	3538	frt.	8 ⁵ / ₁₀	kr.
2. Kamat-hátralék	228	frt.	33 ⁵ / ₁₀	kr.
3. Pénztári maradvány	52	frt.	61	kr.
Összesen	3811	frt.	3	kr.

VIII. Vay József-féle alapítvány:

1. Kint levő tőke	1680	frt.	—	kr.
2. Kamat-hátralék	68	frt.	24 ¹ / ₁₀	kr.
3. Pénztár maradvány	174	frt.	22 ³ / ₁₀	kr.
Összesen	1922	frt.	46 ⁴ / ₁₀	kr.

IX. Főleánynöveldei pénztár:

1. Kint levő tőke	2258	frt.	30	kr.
2. Kamat-hátralék	116	frt.	—	kr.
3. Pénztári maradvány	257	frt.	33 ⁷ / ₁₀	kr.
Összesen	3631	frt.	63 ⁷ / ₁₀	kr.

Ebből azonban levonandó a más pénztárakból kölcsön vett
 1495 frt. 85 kr.
 így marad csak 1135 frt. 78⁷/₁₀ kr.

X. Tűzkár-biztosítási pénztár:

1. Kint levő tőke	5000	frt.	—	kr.
2. Kamat-hátralék	464	frt.	68	kr.
3. Egyházaknál kint maradt biztosítási díjak	41	frt.	92	kr.
4. Pénztári maradvány	11	frt.	— ³ / ₁₀	kr.
Összesen	5517	frt.	60 ³ / ₁₀	kr.

Ebből azonban levonandó a Vay-Mocsáry alap követelése
 1700 frt. — kr.
 Marad 3817 frt. 60⁴/₁₀ kr.

XI. Vitéz-féle alapítvány:

1. Takarékpénztárba elhelyezett tőke	2116 frt. — kr.
2. Tőkésített kamat	148 frt. 46 kr.
Összesen .	<u>2264 frt. 46 kr.</u>

XX. A lekenyei iskola javára tett alap:

1. Tőke	500 frt. — kr.
2. Kamat-hátralék	142 frt. 91 kr.
Összesen .	<u>642 frt. 91 kr.</u>

Tudomásul szolgál.

c) A 8-ik pontban indítványozza számvevőszék, hogy mindazon egyházkerületi adósok, kiknek kötvényei nem a saját nevükre szólnak, hanem még jogelődeik által vannak kiállítva, valamint azok is, kiknek kötvényei még 6% kamat fizetése iránti kötelezettséget tartalmaznak, a becsatolt minta szerinti pótkötvény kiállítására köteleztessenek.

Ezen indítvány elfogadtatván, mindezen adósok felhivatni rendeltetnek, hogy az ezennel jóváhagyott minta szerinti pótkötelezvényt írják alá, ellenesetben nekik tartozásuk felmondandó lévén.

Egyszersmind hasonló eljárás ajánlatik a sárospataki főiskolának, az egyházmegyék, sőt az egyes egyházaknak is.

d) A 26-ik pontban felhivatni határoztatnak az abauji, alsóborsodi, felsőzempléni, gömöri, tornai és ungi egyházmegyék, hogy a főiskola tápintézete részére; valamint az abauji, felsőzempléni, tornai és ungi egyházmegyék, hogy ugyanazon főiskola tanári nyugdíjintézete részére, segílyt gyűjtsenek.

A nevezett egyházmegyék felhivatnak, hogy jövőre a segílygyűjtést, az említett intézetek javára, ők is eszközöljék.

e) A 28. pontban, néhai Butykay János 630 frtot tevő tőketartozása s kamatai a számadásból kitöröltetni véleményeztetik, mivel nevezettnek semmi hagyatéka nem maradván, e követelés bevehetlenné vált.

Néhai Butykay János tartozása, a mondottak miatt, a számadásból kitöröltetni határoztatik.

f) Hasonlag kitöröltetni

határoztatott az egyházmegyék részére, 1869. évben kiszolgáltatót nyomtatványok árából hátralékban levő 9 frt. 13 kr., mint mely a 33-ik pontban foglalt számvevőszéki jelentés szerint bevehetlenné vált.

g) A 35. pont szerint, az abauji egyházmegye a közigazgatási hirdetésekbe befolyt összeget, 9 frt. 96 kr. levonásával fizetvén be:

a nevezett egyházmegye felhivatik, hogy azokat jövőre, a többi egyházmegyék példájára, minden levonás nélkül szolgáltatassa be közigazgatási pénztárunkba.

h) A 42. pontban, Bakos Antal pénztárnok, utasítatik, hogy a kint levő kamat-hátralékok késedelmi kamatainak számszerű kitételét, mint feleslegest, sőt az alapítványi tárvalódi állásának felismerését gátlót, jövőre a számadásból hagyja ki.

Ezen eljárás helyeseltetik.

i) A tűzkár-biztosítási illetékeknek 50⁰/₀-a a papi özvegy-árvatárt illetvén: a 44. pontban, az eddig lefolyt évekre eső összegek számszerű megállapítására, küldöttség küldetvén ki, jövőre utasított pénztárnok, hogy a papi özvegy-árvatárt illető százalékot, a dékánnak minden évben szolgáltassa át.

Számvevőszék ezen intézkedése egyházkerületünk által helyben hagyatott.

k) A rudnai egyház, a jegyzőkönyv 45. pontja szerint, az 187⁵/₆. évre reá rótt 3 frt. 84 kr. biztosítási díjat azon okból nem fizette be, mivel épületei régebben leégvén, újra fel nem építettek.

E körülmény tekintetbe vételével, a rudnai egyháznak tartozása elengedtetik ugyan, jövőre azonban figyelmeztetnek az egyházak, hogy, ha leégett épületeiket felépíteni nem akarják, idejekorán jelentsék a biztosító-társaság főügynökségének; mert különben a kivetett díjak rajtuk be fognak vétetni.

l) A tardonai egyház 14 frt. 28. kr., a csanárosi egyház 4 frt. biztosítási díjjal lévén az 187⁵/₆. évre adós:

ennek befizetésére utasítatik.

m) Az alsózempléni egyházmegye pedig felhivatik, hogy az 187³/₄. évről hatralékban levő 10 frt. 94 kr., az 187⁵/₆. évről elmaradt 10 frt. 17 kr. biztosítási díjat vagy fizesse be, vagy az elmaradás okát világosítsa fel, miután az a rovatos ivekből ki nem tűnik.

n) A számvevőszék jegyzőkönyvének is külön meg nem érintett pontjai tudomásul vétetnek.

98. Egyházkerületi dékán, a kezelése alatti pénztárak állásáról, kimutatást terjeszt be.

Miután ez a megelőző szám *h)* pontjában benn foglaltatik: további intézkedés szüksége fenn nem forog, hanem a kimutatás levéltárba tétetni határoztatik.

99. Beadatott a folyó évi január hó 26—27. napjain, Sárospatakon tartott, pálnapi segédlelkészi vizsgákra vonatkozó jegyzőkönyv; melyben feltüntettetik, hogy rendtartásunk értelmében, idejekorán kihirdettétvén a vizsga ideje, házi dolgozat tárgyul, a következő feladatok tüzetek ki. a) *Dogmatikai értekezésre*: „A hit által való megigazulás dogmájának történeti méltatása.“ b) *Egyházi beszéd írása*: I. Korinth. IV: 20. következő helye: „Nem beszédben áll az Istennek országa, hanem a léleknek erejében.“ Mely tárgyakra beadatván a dolgozatok, azok a vizsgáló-bizottsági tagok által megbíráltattak s a siker minőségéhez képest, megfelelő osztályzattal láttattak el. Vizsgára jelentkeztek összesen 5-en, névszerint: *Szöbly Ferenc, Szöbly József, Csatári Ferenc, Szikszai Kálmán*, végzett hittanhallgatók és *Fejérvári Gyula*, böcsi

végzett tanító; kik is, bemutatván bizonyítványaikat, amennyiben azok rendben találtattak s az írásbeli dolgozatokban kellő sikert mutattak fel, szóbeli vizsgára bocsáttattak; a hol is *Szűcsy Ferenc, Szűcs József és Fejérvári Gyula*, általános első osztályzattal *képesítettnek* nyilvánítottak; *Csatári Ferenc* és *Szikszai Kálmán* pedig, a dogmaticából és apologetikából nem tanusítván elég készütséget, az említett két tantárgyból *jávitásra* utasítottak.

Ugyanazon jegyzőkönyvben, küldöttség jelenti, hogy már máskor is, de különösen ez alkalommal, sajnos tapasztalta azt, hogy bár a pálnapi vizsgák behozatalánál, az vala célja az egyházkerületnek, hogy ily módon azoknak, kik talán az aratási vizsgákra, egy vagy más ok miatt, kellően el nem készülhetnének, elegendő idő és újabb alkalom nyujtassék a szükséges készütség megszerzésére, mégis úgy látja, hogy a pálnapi vizsgákon rendszeren gyöngye készütségü s oly tehetségü jelentkezőkkel van dolga, a kikre nézve, valóságos szükség az, hogy ilyen időközi alkalom ne legyen s minél hosszabb készületi évre szorittassanak; ezen okok alapján, indítványozza azért, hogy a pálnapi lelkészi vizsgák szüntettessenek meg s maradjon fel csak a nyári vizsgatétel alkalma.

A jegyzőkönyvnek a vizsgák lefolyását, annak eredményét feltüntető része, tudomásul vétetik; a mi pedig küldöttségnek, a pálnapi vizsgák eltörlésére vonatkozó indítványát illeti, minthogy a pálnapi vizsgák céljuknak csakugyan nem felelnek meg, azok ezennel megszüntettetnek.

100. A conventre küldendő képviselőkre beadott szavazatok felbontatván: a világi részről legtöbb szavazatot nyertek: Hegedűs László, Mocsáry Lajos és Ragályi Ferdinánd; az egyházi részről Mitrovics Gyula, Fejes István és Szentpéteri Sámuel, kik elnökeinken kívül, képviselőinkül elválasztatván, hozzájuk póttagokul az utánuk legtöbb szavazatot nyert egyének: Teleki Péter és Kovács Károly, Prágai Lajos és Terhes Barna jelöltettek ki.

101. A sárospataki főiskolában, az egyházi algondnoki hivatal betöltése céljából, mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyve 52-ik pontjában megrendelt s a folyó évi szentpálnapi számvevőszékre beadatni határozott s be is adott szavazatok felbontatván: a beérkezett 350 szavazat közül Kőrösi István alsózempléni esperes nyert 275, Fodor Pál abauji esperes 75 szavazatot. Szavazatukat nem adták be az unghi egyházmegyéből: a gálocsi, lucskai és csomonyai egyházak, továbbá a tarnóci egyház, hol a lelkészi hivatal nincs betöltve és a minaji egyház, hol lelkész már a körlevél kibocsátása után lön választva; az abauji egyházmegyéből a 89 éves lelkészszel bíró nyiri egyház és végre a sárospataki főiskola.

A szavazatok eredménye kihirdettetvén, a nagy többséggel elválasztott Kőrösi István alsózempléni esperes, a sárospataki főiskola egyházi algondnoki hivatalába megerősített s azt a jelen voltak jó kívánatai s öröm nyilvánítása között elfoglalta.

102. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmány elnökének, egyházkerületi közgyűlésünkre beadott jelentése, mely

I. Egyházkerületünk mult évi őszi közgyűlés által, elintézés végett, a gazdasági választmányhoz utasított ügyek mikénti elintézéséről tesz jelentést, és pedig:

a) értesít, hogy a gimnáziumi új épület homlokzatára emelt fatorony eltávolított s a harangok alkalmas helyen fognak elhelyeztetni.

Tudomásul vétetik.

b) A múlt 1876. évben engedélyezett 50,000 frt. kölcsön megszerzése végett tett intézkedések eredményéről tesz jelentést, melynélfogva a hazai első takarékpénztár részéről, titkári hivatalának értesítése szerint, 20,000 frt. kölcsöntőke, a puszta istvánházai birtokra, ápril hó 13-án, oly feltételek alatt utalványoztatott, hogy ezen kölcsön felvételére az egyházkerületi közgyűlés külön engedélyt adjon, a kötvény aláírására s a pénz felvételére meghatalmazotakat nevezzen s az ezek által aláírandó kötelezvény, a jelzálogul felajánlott birtokra, a C. lapon létező terhek után 4. tétel alatt kebeleztessek be s egy idejűleg a B. lapon, a tulajdonjog bekebelezésekor feljegyzett 1., 2. szám alatti szolgálmak, más telekjegyzőkönyvbe vitesenek át, s egyszersmind, mivel a felolvasott titkári értesítés szerint a kiutalt kölcsön csak 45 nap alatt vehető fel s addig is $2\frac{1}{2}$ ‰ kamat különbözet esik a főiskola terhére, ezen kölcsönügyben sürgős intézkedés teendő.

Ennek folytán egyházkerületünk közgyűlése, a hazai első takarékpénztár által a sárospataki főiskola részére kiutalt 20,000 frt. kölcsöntőke felvételére, a kivánt engedélyt ezennel megadja, a kötvény aláírására és a pénz felvételére Hegedűs László és Mocsáry Lajos urakat meghatalmazza, egyszersmind megengedi, hogy ezen 20,000 frt. tőke s annak 1877. évi ápril hó 13-ik napjától folyó $7\frac{1}{2}$ ‰-os kamatai erejéig, a zálogjog, a puszta istvánházai 1-ső és 6-ik számú telekjegyzőkönyvekben foglalt birtokra, a C. lapon 4-ik tétel alatt bekebeleztessek s egyidejűleg azon telekjegyzőkönyvekben, a B. lapon a tulajdonjog feljegyzésével feljegyzett szolgálmak, jelesen az 1-ső tétel alatti, melyszerint „a sárospataki főiskola köteles, a végrendelet a) pontja értelmében, örökhagyó családjából származott két ifjunak külön-külön 200 frtot, illetőleg 4 ifjunak összesen 400 frtot, esetleg ung- és szabolcs-megyei 8 szegény ifjunak évenként összesen 400 frtot kifizetni,“ ugyszinte a 2. tétel alatti, melyszerint a „sárospataki főiskolában felállított tápintézetben, lelkész és tanítói pályára lépett 20 ifju ellátásáról gondoskodni köteles,“ azon telekjegyzőkönyvekből oly módon töröltessenek ki, hogy ezen szolgálmak egyidejűleg a szabolcs-megyei Balkánypuszta perkedti teljesen tehermentes birtokra átvitessenek, illetőleg bekebeleztessek, mely jogügylet keresztülvitelére főiskolai jogigazgató, Németh László, utasítatik.

c) A főiskolai kórház leendő helyiségeül kijelölt és Steinfeld Béla nyomdász által lakott ház átadomítása ügyében tesz jelentést; betérjesztvén a gazdasági válnsztmány ide vonatkozó jegyzőkönyvét, melyszerint ezen átalakítás, legalább is 1000 frtba fog kerülni.

Minthogy azonban ezen jegyzőkönyvhöz szabályszerű tervezet és költségelőirányzat nem csatoltatott: utasítja egyházkerületünk gazdasági választmányt, hogy a kórházi helyiségeül kijelölt épületnek, a miniszteri utasítás figyelembe vételével leendő átigazítására, tervet és pontos költségelőirányzatot terjeszzen be nyári közgyűlésünkre, mely gyűlés feladatául tüzetik ki ezen terv megvizsgálása s az átadomítás mikénti keresztülvitele feletti határozat meghozatala.

Mínthogy azonban a felolvasott jegyzőkönyvből, örömmel győződött meg egyházkerületünk, hogy főiskolánk orvosa, dr. Kun Zoltán, az erre szükséges összeg egyrészének magán úton leendő előszerzésén fáradozik: főiskolai orvosunkat ezen nemes törekvésében szívesen buzdítja egyházkerületünk s felkéri, hogy kövessen el továbbra is minden lehető, ezen humanus cél elérésére.

d) Jelenti, hogy a vihar által összetört uszoda maradványait, az őszi egyházkerületi gyűlés 55. sz. határozata értelmében, a gazdasági választmány elárusította s ebből 312 frt. 20 kr. folyt be.

Tudomásul vétetik s ezen összeg, idézett határozatunk értelmében, „uszoda-alap“ címen, takarékpénztárilag külön kezeltetni határoztatik.

e) A Várkonyi-féle t.-ladányi árverésen vett birtoknak 7000 frton, tehát a főiskola vesztesége nélkül lett eladásáról tesz jelentést s beterjeszti, megerősítés végett, az erről Kardos Imrével, mint kiskoru Krajnyák Géza gyámjával kötött adás-vevési szerződést.

Ezen eladás helyeseltetvén, a bemutatott szerződés megerősítettet.

f) Arról értesít, hogy őszi egyházkerületi gyűlésből, 55. szám alatt kelt határozat i) pontja, valamint az egyházkerületi számvevőszék 112. számú határozata értelmében, Eperjessy József volt könyvbizományossal a bizományi ügy akként intéztetett el, hogy nevezett Eperjessy József 1500 frtot, részint készpénzben, részint kellőleg biztosított kötvényben, kifizetett.

Ezzel kapcsolatosan, tárgyalatott az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvének erre vonatkozó s ezen Eperjessy-féle bizományi ügylet véglebonyolítását tárgyzó fennebb idézett számú pontja, melynek alapján egyházkerületünk —

helyeselvén a gazdasági választmány eljárását — tudomásul veszi, hogy ezen régóta folyó bizományi ügylet valahára véglebonyolítást nyert.

A g) pontban, megfelelőleg a mult évi őszi közgyűlés jegyzőkönyve 43-ik pontjának, elfogadásra ajánlja az irodalmi kör által a hozzá áttett munkálatok figyelembe vételével készített népiskolai tantervjavaslatot, mint mely nemcsak a tudomány érdekeinek felel meg, hanem könyvkereskedésünknek is hatalmas lendületet adni van hivatva.

Ezen tantervjavaslat, megbirálás végett, egyházkerületi tanügyi bizottság elé terjesztetvén, olvastatott e pont kapcsában, tanügyi bizottságnak a birálatot magában foglaló jelentése, melyben kiemeltetik, hogy a munka a kitűzött célnak teljesen megfelel; továbbá, hogy az irodalmi kör ezen munkálatnál figyelembe vette ugyan a hozzá áttett s Szűcs Sándor tanár és Győry János tanító által összeállított két javaslatot is, s azokból is felhasználta, mit felhasználni szükségesnek látott; mindazáltal Gérecz Károly sárospataki tanító tervjavaslatát, mint leghelyesebb alapra fektetett, s ez alapon — a másik két munkának is felhasználása mellett — készített tantervet, tanügyi bizottság is elfogadásra melegen ajánlja.

Ezen, az irodalmi kör által összeállított s a tanügyi bizottság által átvizsgált népiskolai tanterv, ezen bizottság javaslata alapján, elfogadtatik s az kinyomatni s az egyes egyházaknak, az egyházmegyék útján, kiosztatni határoztatik.

Nem mulaszthatja el azonban egyházkerületünk, hogy úgy az irodalmi körnek, ezen munkálat összeállításáért, mint az alapúl szolgáló mindhárom terv készítőjének,

a tanügy érdekében tett, hasznos és nagy gondot igénylő munkálataikért, elismerését ki ne fejezze; különösen dicsérőleg el ne ismerje Gérecz Károly sárospataki tanító buzgalmát s igyekezetét, kit ezen felül, hasznos munkájáért, 50 frttal kíván jutalmazni.

II. A jelentés második része a főiskolai számvevőszék jegyzőkönyvének egyes pontjaira vonatkozóan: jelenti gazdasági választmányi elnök,

a) hogy a Tomka-féle 571 frt. 68 kr., valamint a Donga-féle 135 frt. 25 krt tevő adósági tőkék, mint behajthatlanok, a tőkék könyvéből kitöröltetni javasoltartak; Horváth Antal egyházkerületi ügyész azonban, a Donga-féle követelésből általa behajtott 34 frtot, a számvevőszék üléseinek befejezte után, befizette a főiskolai pénztárba.

Miután egyházkerületünk tudomással bír arról, hogy ezen tőkék csakugyan behajthatatlanokká váltak: belenyugszik, hogy azok a tőkék könyvéből kitöröltessenek.

b) A számvevőszék jegyzőkönyvének 62. számú határozata szerint, felhivatott egyházkerületi dékán, hogy Imre István, petrii lelkész, 42 frt. tőke s 15 frt. 72 kr. kamattartozása törlesztésére, a nevezett lelkésznek az egyházkerulettől járó segélyösszeget, a főiskola pénztárába tegye át.

Tudomásul vétetik s egyházkerületi dékán utasítatik, hogy Imre István részére kiutalványozott segélyösszeget, időnként, a kitelésig, ezen tartozása törlesztésére fordítsa.

c) A számvevőszék jegyzőkönyvének 71. pontjában kifejtetvén az, hogy az ungi, borsodi s gömöri egyházmegyékben levő egyházak kamat-hátralékai onnan származtak s azért nem fizettetnek, mert a nevezett egyházmegyék későbbi években fogadták el, a képezde alapjául, az egyházkerület által kivetett összegeket:

egyházkerületünk -- már őszi közgyűlésében kimondott elvet figyelemben tartva -- úgy látja igazságosnak s méltányosnak, hogy ezen tőkék után a kamatok csak azon időtől szedhetők, midőn az egyházmegyék azokat elfogadták s magukat azok fizetésére kötelezték, s az ezen időt megelőzőt időről számított kamatokat leírni rendeli.

d) Ugyanazon jegyzőkönyv 100-ik pontjában, Szűcs István rajztanár 100 frt. segélyre ajánltatván:

tekintve nevezett tanár szorult anyagi helyzetét, részére 100 frt. segély utalványoztatik, illetőleg a neki már kiadott 40 frthoz még 60 frt. rendeltetik e címen kifizettetni.

e) A 102. pontra vonatkozólag, jelenti gazdasági választmány, hogy az egyházkerületi küldöttség szállásának s a tápintézet ebédlő-helyiségének átadomítására szükséges költség 200—300 frt. körül tehető.

Azon feltétel mellett, hogy a gazdasági választmány a takarékoság elvét szigoruan szem előtt tartsa: ezen átalakításra szükséges összeg utalványoztatik.

f) Kovács János vámosujfalusi lelkész és Sipos Pál hoportyi lévita magtári tartozásaik lerovására javaslatba hozatik, hogy ezen tartozásuk, a kérelmük folytán megszavazandó egyházkerületi segélyből fedeztessék.

Nevezetteknek még segély nem szavaztatván meg, egyházkerületünk e tekintetben még nem intézkedhetik, hanem említett lelkész, illetőleg előkönyörgő kérelmét ajánlja a pénzkiosztó választmány figyelmébe.

g) Beterjeszti gazdasági választmány a számvevőszék 116. számú határozata alapján, a jogigazgató díjai és utazási költségeire vonatkozó árszabály-tervezetet.

Ezzel kapcsolatban, tárgyalatik a számvevőszéknek fennebb idézett számú határozata, melyben jogigazgatónak a megelőző időről tett felszámításaiban kitüntetett díjakat és költségeket kifizettetni rendeli; azonban jogigazgatót, átszállítási költségek címén felszámított követelésével elutasítja; mely intézkedés ellen jogigazgató felfolyamodással élt.

Ennek folytán egyházkerületünk elhatározza, hogy jogigazgatót akkor, midőn Sárospataktól távolléte estére véget ér, valamint akkor, midőn a főiskola jószágaira utazik, naponként 2 frt. napdíjat, egyéb utazásaiban pedig 4 frt. napdíjat számíthat fel, ezenkívül vasuton II-od osztályu menetdíj, kocsin tett utazásaiért, a helyi árak szerinti kocsibér illeti. A főiskola jószágainak megnézése végett tett utazások díja a közpénztárt terhelik, s ily utazás csak a gazdasági választmány esetről esetre szóló megbízása folytán történhetik.

A peres ügyek vitelére, jogigazgatónak, készpénzkiadásainak megfelelő előlegek adatnak, melyekről három havonként a gazdasági választmánynak számolni köteles, mely választmány aztán ezeket észrevételeivel együtt, alkalmilag a számvevőszékre terjeszti fel.

Az adósok ellen megítélt s behajtott munkadíjak jogigazgatót illetik. Ezeken kívül a főiskola irányában külön munkadíjt számítani nincs jogositva.

A kölcsönkérők telekkönyveinek, vagy birtokának megtekintése vagy megbecsültetése végett tett kiadások a kölcsönkérők terhére esnek s a kölcsönből fogandók ki.

A mi jogigazgatónak az elköltözés költségeinek fedezése iránti kérelmét illeti: egyházkerületünk ezen költségeket, a számvevőszék fennebb idézett számú jegyzőkönyvében felhozott indokokból, nem utalványozhatja.

A III-ik cím alatt, gazdasági választmányi elnök, a gazdasági választmány által tárgyalt ügyekről tesz jelentést és pedig:

a) számvevőszéki és tanügyi bizottmányi tagok napi díját és utazási költségét kéri, a mostani változott viszonyokhoz mérten, meghatározni.

Egyházkerületünk a számvevőszéki és tanügyi bizottmányi tagoknak, az eddig is szokásos 1 frt. napdíjon s ellátáson kívül, utazási költségeiket és pedig vasuton II-od osztályu jegydíját rendeli kifizettetni, s mennyiben jelentetett, hogy a folyó évben az utazási költségek már kifizettek: ezt helyeslőleg veszi tudomásul.

b) Pártolólág terjeszti fel gazdasági választmány Sárospatak városának azon kérését, illetőleg ajánlatát, hogy a főiskola környékének rendezése alkalmával, a Szűcs-köznek nevezett

átjáró kiszélesíttessék, a miért a város 200 frtot fizet, s a már kész kerítést is áttéteti; pártolja pedig ezt azért, mert ezen köz kiszélesítése egyrészt az épület környékét szebbé teszi, másrészt tűzveszély alkalmával nagy szolgálatot tehet.

Egyházkerületünk, fennebb előadott feltételek mellett, belenyugszik ezen változtatásba, azonban a gazdasági választmány által is javasolt azon megszorítással, hogy ezen út szekérutnak ne használtassék.

c) Pártolólag terjeszti elő gazdasági választmány dr. Ballagi Mór azon ajánlatát, melyben igéri, hogy a volt tanügyi bizottság tulajdonához tartozó népiskolai könyvek kiadási jogát s írói díját, ajánlatában megjelölt feltételek mellett, a többi egyházkerületektől egyházkerületünk részére megszerzi.

Egyházkerületünk hajlandó a testvéregyházkerületektől a tanügyi bizottság által kiadott népiskolai tankönyvek kiadási jogát, a Ballagi ur által ajánlott módon és alapon, megszerezni, s midőn a közvetítésre szívesen felkéri Ballagi urat, egyszersmind felhatalmazza szuperintendensünket, hogy Ballagi Mórral magát érintkezésbe téve, az egyházkerületekkel a szerződést kösse meg.

d) Beterjeszti, az idevonatkozó miniszteri szabályrendelettel együtt, a főiskolai kórház alapszabályait, megerősítés végett.

Ezen szabályzat megvizsgálása, valamint

e) gazdasági választmány azon kérelmének teljesítése, hogy a június 1-sőre elkészülő új épület felülvizsgálatára egyházkerületünk már jelen gyűléséből szakértőt bizzon meg. Sárospatakon tartandó nyári közgyűlésünkre hagyatik fel.

f) Pártolólag terjeszti elő gazdasági választmány, Csoma Mihály özvegyének azon kérését, hogy mintegy 200 frtot tevő magtári tartozása, a férje részére is megszavaztatni kért egy évi fizetéséből vonassék le, vagy esetleg engedessék el.

Ezzel kapcsolatban, olvastatott Csoma Mihály özvegyének ez érdemben egyházkerületünkre beadott s a fennebbi kérelmet tartalmazó folyamodványa.

Közgyűlésünk tekintetbe véve nyugalmazott tanára, néhai Csoma Mihály özvegyének kedvezőtlen anyagi viszonyait, a férjének eddig fizetett nyugdíjt, 700 frtot, kegydíj címén egy évre megszavazza; azt rendeli azonban, hogy nevezettnek magtári tartozása és Csoma Mihály egyéb tőketartozásainak hátralékban levő kamatai, ezen összegből vonassanak le, a felmaradó összeg pedig 12 részre elosztva, havonként adassék ki folyamodónak.

g) Végre beterjeszti Németh László jogigazgató évnegyedes jelentését, mely is felolvastatván:

tudomásul vétetik.

103. Olvastatott a sárospataki főiskola gazdasági ügyeinek kezelésére, illetőleg megvizsgálására kiküldött számvevőszék jegyzőkönyve, melynek 120. pontjában a jogigazgató azon kérelme, hogy mellé egy irnoki állás szerveztessék, jelenleg, a szűk pénzvizonyok miatt, nem teljesíthetőnek jeleztetik, hanem a gazdasági választmány csak arra hatalmaztatik fel, hogy a jog-

A felsőborsodi egyházmegyéből a dövényi, rudabányai, bánfalusi és kápolnai egyházak és Ferenczy István abódi tanító.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből a felső-ábrányi, hevesi, daróci, szalontai és bőcsi egyházak.

A gömöri egyházmegyéből a berzétei, kövecsesi, recskei, szútori egyházak és a csízi leányegyház.

A tornai egyházmegyéből a bódva-lenkei egyház.

A felsőzempléni egyházmegyéből a lasztoméri, tusai, garanyi és kis-azari egyházak. Szilágyi István bánóci lelkész, Kondás József lasztóci, Németh András mihályii Lukács Mihály morvai és Tóth Endre garanyi tanítók.

Az alsózempléni egyházmegyéből a király-helmeci, szentesi, alsó-bereckii egyházak, továbbá özvegy Nagy Józsefnő és Szaplóczay Benjámint.

Az ungi egyházmegyéből a mokcsai, solymosi, eszenyi egyházak; Rásky Endre vajkóci, Hegedűs Sámuel bajánháza lelkészek; Magyar András pallói, Csomár József pinkóci tanítók és Zay János özvegye.

Kérelmük az államsegélyosztó-bizottsághoz tétetik át.

- 113.** A szükösi pénztárból segélyt kérnek és ajánlatnak: Rozgonyi Jánosnő, Molnár Pálnő király-helmeci, Nagy Józsefnő karcsai lelkészözvegyek; Nagy János nyekézseni tanító, Fürjész Sámuel kereszti tanító, Mészáros Józsefnő, Kántor Ferencnő és Sárosy Györgynő tanító özvegyek és a k.-h.-helmeci egyház.

Kérelmük a pénzügyi választmányhoz tétetik.

- 114.** A hollandi gyámtárból segélyt kérnek és ajánlatnak: az abauji egyházmegyéből a regmecsi kajatai egyházak; Beregszászy Sámuel nyugalmazott világtalan lelkész és Hegedűs Dániel g.-bogdányi tanító.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből Kovács István halászi elkönyörgő, Nagy Pál felső-ábrányi és Fekete József bőcsi tanítók.

A felsőzempléni egyházmegyéből Ujj István kolbásai, Szkárossy József legényei lelkészek.

A gömöri egyházmegyéből az uzapanyiti egyház.

A felsőborsodi egyházmegyéből Kökényesdi Pál lászlófalvai lelkész és Nagyszegi András kondói tanító.

Az ungi egyházmegyéből Vágó István gálocsi, Pazar József szelmenci lelkészek.

- 115.** Bármely tárból segélyt kérnek s ajánlatnak: Szondy Dénes, özv. Tóth Józsefnő, Képes Istvánné és Szondy Lászlóné, Béressy István rási tanító, Tóth Sándor agglelkész, özv. Török Józsefné, Nemes Lajos vágási lelkész, Kocsó Lajos hidvég-ardói tanító, a nagy-bárii leányegyház, szőlős-ardói egyház, a gesztelyi, golopi és karosi egyházak.

Kérelmük a segélyosztó-bizottsághoz tétetik át.

- 116.** Szegény egyházi hivatalnokok segélyezésére ajánlottak: Ungból Ujhelyi Ferenc ásványi lelkész, Lisznyay Elek k.-h.-helmeci tanító, Felsőborsodból Nagy Sándor rakaca-szendi lelkész, Sipos László meszei tanító.

Alsózemlénből Nagy Károly alsó-bereckii lelkész és Soltész József m.-hotykai tanító. Valamint Abaujból Literáthy Lajos csécsi lelkész, Prokátor János h.-petrii és Sárkány Albert buzitai tanítók.

117. Kölcsönre ajánlatnak: az erdő-bényei és jabloncai egyházak.

Kérésük a pénzügyi bizottsághoz áttétetik.

118. Állandó segélyre ajánlottak a hidvég-ardói egyház s ugyanazt kér Czike István kenézli lelkész.

Egyházkerületünk pénzereje, az állandó segély utalványozását nem engedvén meg, kérésük nem teljesíthető.

119. A folyó 1877. évben, közhirdetés útján leendő segélyezés végett, következő intézetek és egyházak vétettek fel.

1. Közigazgatási pénztár 6 kommunio alkalmával.
2. Papi özvegyárvtár,
3. Sárospataki főiskola két urnapon.
4. Miskolci lyceum házankénti megkeresés útján is.
5. Maros-vásárhelyi és székely-udvarhelyi iskolák egy urnapon.
6. Egyházmegyei pénztár.
7. Váci siket-némák intézete.
8. Elmebetegek intézete.
9. Pesti ref. theologiai intézet.
10. M.-szigeti iskola.
11. Losonci iskola.
12. Szegény egyházakban szolgáló lelkészek s tanítók.
13. Moldva-oláhországi missio.
14. Egyházkerületi főleánynövelde.
15. Sárospataki tanári nyugdíjintézet.
16. Sárospataki tápintézet.
17. Miskolci lyceumi tápintézet.
18. A bukovinai andrás-falvi magyar ref. egyház.
19. A radványi egyház.
20. Zsadányi egyház.
21. Kéri,
22. Selyebi,
23. A bánfalusi építkező egyház.
24. A lád-besenyői építkező egyház.
25. A gálócsi egyház.
26. A kereszti leányegyház.
27. Az andornoki iskolát javító egyház.
28. A tibold-daróczi templomot javító s tornyot építő egyház.
29. Az erdő-horvátii.

- 30. A kis-tárkányi.
- 31. A tusai.
- 32. Kis-azari.
- 33. A jabloncai.
- 34. B.-lenkei.

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi főjegyző: az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 47, 53, 58, 66, 67, 68, 69, 76, 77, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118.

Mitrovics Gyula, aljegyző: a 7, 10, 13, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 39, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 54, 55, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 70, 71, 72, 78, 79, 85, 86, 93, 99, 106, 107, 110, 111.

Debreczeni Bertalan, világi jegyző: 8, 9, 32, 37, 38, 40, 41, 51, 52, 56, 57, 65, 73, 74, 75, 80, 81, 82, 83, 84, 94, 95, 96, 97 — a), b), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m), n), 98, 100, 101, 102 — I. — a), b), c), d), e), f), g), II. — a), b), c), d), e), f), g), III. — a), b), c), d), e), f), g), 102, 103, 104, 105, 108, 119.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés elnökileg megnyitattik.
2. Főgondnok ur hivatalát továbbra is megtartja.
3. Elnök szuperintendens ur, évi jelentését fölolvassa.
4. A képviselők megbízó-levelei igazoltatnak.
5. Az elnökség Lovász Miklós és Bárczay Abert halálukat jelenti.
6. Két segédgondnok, hivatalára föleskettetik.
7. Az edinburgi presbyterian főgyűlésre képviselők küldetnek.
8. A báró Baldácsy alapítvány ügye.
9. Ugyanannak folytatása.
10. A Soltész János és Ferenc nyugdíjai ügyében jelentés.
11. A főiskola régi ispotály helyisége elárusítása iránti értekeződés Patak városával.
12. Lelkészi nyugdíjintézet iránti javaslat.
13. A legyes-bényei adóügyről küldöttségi jelentés.
14. Az egyházi hivatalnokok eskümintái ügye.
15. A vallás- és közokt. minisztérium intézvényei, Lähne Frigyes soproni középtanodája.
16. " " " a külföldi követségekkel folytatandó levelezés módja.
17. " " " a külföldön kötött házasságok honunkban érvényesítése.
18. " " " a felső-ábrányi elemi népiskola rendezése.
19. " " " a középiskolai módszeres tanácskozások, s jegyzőkönyvekre nézve követendő eljárás.
20. " " " Petracsevics Endrének trencsénmegyei ideiglenes segédtanfelügyelővé kineveztetése.

21. A vallás- és közokt. minisztérium az újból szervezett tanfelügyelői s tollnoki állomások betöltése.
22. " " " ő Felsőnének a tardonai egyház részére tett ajánlata.
23. " " " Görög István, budapesti tanszerraktára.
24. " " " a katonák és honvédek időközbeni nősülésének ellenőrzése.
25. " " " Hajdu András és Szilágyi Juliánna gyermekek kereszteléséről szóló anyakönyvi kivonat.
26. " " " a „*statisztikai évkönyv*“ megrendelése.
27. " " " a halottkémlés szabályozása.
28. " " " a katonaság átmeneteinél a polgári lelkészek esetleges szolgálatai.
29. " " " a hadköteles egyének nősülhetése.
30. " " " némely egyházak részére, könyöradományok gyűjthetése iránti engedély.
31. " " " a hittani és jogtani intézetek számára, a közoktatás állapotáról szóló általános jelentés megküldése.
32. " " " Fehérváry Kálmán, képezdei növendék megintetése.
33. " " " az állami tanító-képezdekben, a valláserkölcsstanból nyilvánosan tartandó vizsgák.
34. " " " a családi értesítők bélyegilletősége.
35. " " " a polgári községek részére, a népiskolai közoktatást rendező törvénycikkek megküldése.
36. " " " a segélyezésben részesült honvédek halálesetének bejelentése.
37. Az igazságügyi minisztériumtól Batta Mihály, zsiپی lelkésznek, a váci fegyintézet papjává lett kineveztetése.
38. A vallás- és közokt. minisztérium intézvénye, Szabó Károly és Zagróczky Gyula tan- és segéd-tanfelügyelőkké neveztetése.
39. " " " Kolbay Jánosnak szintén sopronmegyei segéd-tanfelügyelővé neveztetése.
40. " " " az anyakönyvekben elő nem forduló halálesetek kiadásátóli óvakodás ügyében.
41. Ugyanazon minisztérium intézkedése, iskolai könyvtárak fölállítása iránt.
42. A magyar királyi belügyminisztérium tudatja Szoboszlai József tomori lelkésznek az országos tébolydába történt bevételét.
43. A vallás- és közokt. minisztérium részéről, ő Felsőnének több egyházaink részére tett adományozásukról tett jelentés.
44. A tiszántúli egyházkerület föl hívása, alkotmányozó zsinat s ezt megelőzőleg konvent tartásra.
45. Ugyanazon egyházkerület felhívása az edinburgi presbyteriumi gyűlés ügyében.
46. Dr. Pauler Tivadar a Jettin alapítvány főigazgatójává történt elválasztatását tudatja.
47. Az alsóborsodi egyházmegye jelentése Szathmáry Király Pál segédgondnok lemondásáról.
48. Ugyanazon egyházmegye előterjesztése a Bató István ügyében.
49. " " " képviselőket nevez a nyári egyházkerületi gyűlésre.
50. " " " a főiskolai könyvtár rendezését sürgeti.

51. Ugyanazon egyházmegyében a tiszatarjáni fitanítóóság állandósíttatik.
52. Ugyanazon egyházmegye fölterjeszti özvegy Ando Lajosné kérelmét.
53. A gömöri egyházmegyéből fölterjesztet pálfalvai ügy.
54. Ugyanannan a zsipei egyház kérelme, a szükösi pénztári illeték iránt.
55. Ugyanazon egyházmegye államsegélyre ajánlja a tamási egyházat.
56. Ugyanazon egyházmegye jelenti a majomi tanító faizási ügyének kiegyenlítését.
57. Ugyanazon egyházmegye a lekenyei ágostai hitvallásuk kötelezettségök megtagadása ellen panaszol.
58. Az alsózempléni egyházmegye indítványa a lelkészválasztásoknál indíttatni szokott nyomozások szabályozására nézve.
59. Ugyanazon egyházmegye a zombori egyházat állandó segélyezésre ajánlja.
60. Ugyanazon egyházmegye fölterjesztése a Szepesy és Nagy-féle ingatlanok eladatása ügyében.
61. Ugyanazon egyházmegye intézkedése a lelkészvizsgáló-választmányba leendő képviseltetése iránt.
62. Ugyanazon egyházmegye jelentése a kebelebeli tanképesítő-vizsgálól.
63. Ugyanazon egyházmegye fölterjesztése a szentesi birtokeladási ügyben.
64. A szentesi egyház segély iránti kérelme, ajánlás végett visszautasíttatik.
65. Ugyanazon egyházmegye főlebbezése a lúci papválasztás ügyében.
66. Az abauji egyházmegye, az országos tanítói nyugdíjintézet alapjára, az egyházaktól követelt díjilleték ellen felszólal.
67. Ugyanazon egyházmegyében, az aszalói egyházi szőlő eladatása megengedtetik.
68. Ugyanazon egyházmegye népiskolai bizottsága működéséről jelentést tesz.
69. „ „ a szászfai egyházat házankénti megkeresés útján kéri segélyeztetni.
70. „ „ fölterjesztése a sárospataki népiskolai könyvek elárúsítása ügyében.
71. „ „ pártolja a kis-kinizsi egyházat, zsellérháza eladhatása iránti kérelmében.
72. Az ungi egyházmegye fölterjesztése, a szelmenci tetemes adóhátralék elengedése ügyében.
73. Ugyanazon egyházmegye kéri, hogy a déteri birtok eladása ügyében, magát szintén képviseltethesse.
74. Ugyanazon egyházmegye, a pálóci Horváth Mária alap kezeléséről, számadását bemutatja.
75. Ugyanazon egyházmegye, a minaji egyházat segélyezésre ajánlja.
76. A felsőborsodi egyházmegye, a bánfalusi egyház pincéje eladhatása iránti kérelmét fölterjeszti.
77. Ugyanazon egyházmegye, a mártonyii, szendrőládi és bánhorváti egyházakat könyöradományok gyűjthetésére ajánlja.
78. Ugyanazon egyházmegyében, a nyekézseni pap halál által megürült egyház, a szabályszerű szükösi pénztári illetéket befizetni köteleztetik.
79. Ugyanazon egyházmegye, a folyó évi nyári lelkészi vizsgákra, képviselőit kinevezi.
80. Ugyanazon egyházmegye, a Szűcs Sámuel kondói lelkész ügyében hozott határozatát fölterjeszti.
81. A tornai egyházmegye, a szilasi leányegyházat, a komjátii anyaegyház iránti kötelezettségére figyelmezteti.
82. Ugyanazon egyházmegyében levő áji egyház hivei, a tanító fizetéséhez járulni köteleztetnek.

83. Ugyanazon megyebeli jabloncai építkező egyház államsegélyre s mind az öt egyházkerületben leendő közhirdetésre ajánltatik.
84. A felsőzempléni egyházmegyéből, a *zempléni* egyház országos kéregetési szabadalom kieszközlésére ajánltatik.
85. Ugyanazon egyházmegye, a főiskolai tanügyi és számvevőszéki ülésekbe, képviselőket nevez.
86. Az egyes egyházmegyékből bejelentett papi s tanítói változások s elhelyezések.
87. Az egyházmegyékből bejelentett papi s tanítói halálozások.
88. Az unghi,
89. Az alsózempléni,
90. Az abauji,
91. A gömöri,
92. Az alsózempléni egyházmegyékből beadott némely papi s tanítói díjlevelek,
93. A zsinati előmunkálatok megtételére bizottság neveztetik,
94. A pesti biztosító-társaság jelentése.
95. A kassai pénzügy-igazgatóság jelentése, a pálóci Horváth Mária féle alapítvány után, a főiskolára kivetett százalék leiratása iránt.
96. Vay Tihamér gróf folyamodványa.
97. Az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyve:
- a) b) tudomásul szolgálnak;
 - c) az adósok fölhivatnak;
 - d) az egyházmegyék, a főiskolai tápintézet és tanári nyugdíj-intézetekre, segélygyűjtésre hivatnak föl;
 - e) Butykai János tartozása kitöröltetik;
 - f) szintén kitöröltetik az egyházmegyék részére kiosztott nyomtatványok árából fennmaradt hátralék.
 - g) az abauji egyházmegye, a közigazgatási hirdetésekbe begyűlt pénzt, levonás nélkül szolgáltatassa be;
 - h), i) pontok helyeseltetnek;
 - k) a rudnai egyház a biztosítási eljárás pontosságára figyelmeztetik;
 - l) a tardonai, csanárosi egyházak biztosítási díjhátralékaik befizetésére figyelmeztetnek;
 - m) az alsózempléni egyházmegye hátralék biztosítási díjainak vagy befizetésére vagy okadatolására utasítatik;
 - n) tudomásul vétetik.
98. Az egyházkerületi dékáni számadás bemutatattatik.
99. E folyó évi január havi lelkészi vizsgáról jelentés tétetik.
100. A konventre képviselők neveztetnek.
101. A főiskolai egyházi algondnoki hivatal betöltetik.
102. A főiskolai gazdasági választmány elnökének jelentése;
- I. a) a harangok elhelyezése tudomásul vétetik;
 - b) a 20000 frt. kölcsöntőke felvételére engedély adatik;
 - c) a kórházi helyiség iránti intézkedés;
 - d) az uszoda romjainak ára, takarékpénztárba tétetik;

- e) a Várkonyi féle birtok eladása, helyeseltetik;
- f) Eperjessi könyvbizományossal, a bizományi ügy véget ért;
- g) a népiskolai tanterv elfogadtatik.
- II. a) a Tomka- és Donga-féle behajthatlan tőkék kitöröltetnek;
- b) az Imre István részére kiutalványozott segélyösszeg, tartozása törlesztésére fordittatik;
- c) a képezdei tőketartozások után, a kamatok csak az elfogadás idejétől követeltetnek az egyházaktól, a többi leiratik;
- d) Szücs István rajztanárnak 100 frt. utalványoztatik;
- e) tápintézeti ebédlő és küldöttségi szállások iránt intézkedés tétetik;
- f) Kovács János és Sipos Pál magtári tartozásuk lerovása eszközlésbe vétetik;
- g) a jogigazgatói napi és uti díjak meghatározatnak.
- III. a) a számvevőszéki és tanügyi bizottsági tagoknak, napi díjjai s uti költségei megállapítatnak;
- b) a főiskola környéke rendeztetik;
- c) a volt tanügyi-bizottság tulajdonához tartozó népiskolai könyvek kiadási joga s írói díjak megszerzése iránt, intézkedés tétetik;
- d) a miniszteri szabályrendelettel, a főiskolai kórház alapszabályai s
- e) az elkészülendő új épület felülvizsgálata, a pataki nyári közgyűlésre hagyatik föl;
- f) Csoma Mihály tanár özvegyének a 700 frt. kegydíj megadatik, a kikötött föltételek alatt.
- g) Németh László jogigazgató évnegyedes jelentése tudomásul vétetik.
103. A főiskola gazdasági ügyeinek megvizsgálására kiküldött számvevőszék, a jogigazgató kérelmét egy irnok állandósítása iránt nem pártolhatván, az a fölhozott indokból nem teljesíthetetik.
104. Indítványba tétetik, hogy mindennemű egyházi és iskolai alapítványok összeirandók.
105. Az irodalmi kör által kiállított iskolai valláskönyvek meg- vagy nem történt szuperintendensi átvizsgálása iránt kérdés tétetik.
106. A joghallgatók az ünnepi legatiók rendezése ügyében kérelmeznek.
107. A Borsodmegye területén szervezendő népnevelési bizottság tagjául Gyöngyössy Sámuel kineveztetik.
108. Makkay Endre csomonyai lelkész a 2 frt. birság fizetése alól fölmentetik.
109. Gazda József ecsegi lakos kérelme, a templomszékből lett kitiltatása ügyében.
110. Szuhay Sándor és Kecskeméthy Gábor, részint ideiglenes, részint állandó segélyezést kérnek.
111. Kovács János és Botka Károly, bármely tárból segélyezést kérnek.
112. Államsegélyre ajánltatnak.
113. Szükösi pénztárból segélyezésre ajánltatnak.
114. A hollandi gyámtárból segélyezésre ajánltatnak.
115. Bármely tárból segélyezésre ajánltatnak.
116. Szegény egyházi hivatalnokok segélyre ajánltatnak.
117. Kölcsönre ajánltatnak.
118. Állandó segélyt kérők.
119. A folyó évben közhirdetésre kijelölt intézetek és egyházak.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 97—g).
 Alsózempléni egyházmegyét 59, 63, 64, 92, 97—d), m).
 Államsegély-osztó bizottságot 55, 102—II.—f). 111, 112.
 Apostol Mihály, felsőborsodi tanácsbíró 79.
 Aszalói egyházat 67.
 Áji leányegyház 82.
 Bakoss Antal, egyházkerületi pénztárnokot 97—h), i), k), l).
 Baldácsy Antal, bárót 8.
 Ballagi Mórt 102—III.—c).
 Bánfalvai egyházat 76.
 Bató István, miskolci egyháztagot 48.
 Bernáth Elemér, felsőzempléni világi tanácsbíró 85.
 Bódogh Albert, alsó-borsodi világi tanácsbíró 65.
 Csanálosi egyházat 97—l).
 Csoma Mihálynő, özvegy tanárnőt 102—III.—f).
 Debreczeni Gábor, felsőborsodi esperest 79.
 Elek István, borsodmegyei szolgabíró 80.
 Egyházmegyéket általában 58, 66, 69, 70, 104.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 83, 97—c), e), f), 113, 114, 115, 116, 117.
 Egyházkerületi dékáni hivatalt 52, 102—II.—b).
 Egyházakat általában 94, 100, 11, 102—I.—c), d), II.—a), c), d), e), g).
 Felsőborsodi egyházmegyét 78, 109.
 Fejes István, sátoralja-ujhelyi lelkészt 44, 65.
 Főgondnoki hivatalt 7, 100.
 Főiskolai gazdasági választmányt, 11, 102—I.—c), d) III.—a), c), d), e), g). III.—a), b), f).
 Főiskolai előljáróságot 101, 106.
 Főiskolai tanügyi bizottságot 102—III.—a).
 Főiskolai számvevőszéket 102—III.—a).
 Gazda József, ecsegi egyháztagot 109.
 Gyöngyössy Sámuel, miskolci lelkészt 65, 107.
 Hegedűs László, főiskolai világi algondnokot 44, 102—I.—b).
 Imre István, petrii lelkészt 102—II.—b).
 Irodalmi kört 105.
 Kecskeméthy Gábor, csobádi tanítót 110.
 Kis-kinizsi egyházat 71.
 Kondói egyházat 80.

- Kovács Károly, unghi egyházmegyei tanácsbirót 100.
 Körössy István, alsózempléni esperest 44.
 Laky András, felsőzempléni esperest 85.
 Lelkésztanulmányok-választmányt 99.
 Lelkészeket általában 15—42 ig.
 Lúci egyházat 65.
 Lükő Géza, tornai segédgondnokot 44.
 Mádi egyházat 60.
 Makay Endre, csomonyai lelkészt 108.
 Mitrovics Gyula, egyházkerületi aljegyzőt 44.
 Mocsáry Lajos, alsóborsodi egyházmegyei tanácsbirót 102—I.—b).
 Monoki egyházat 92.
 Németh László, főiskolai jogigazgatót 102—I.—b)—II.—g).
 Nyekézseni egyházat 78, 79.
 Pálfalvai leányegyházat 53.
 Pesti biztosító-intézetet 94.
 Prágay Lajos, alsóborsodi esperest 44, 65, 100.
 Ragályi György, felsőborsodi segédgondnokot 44, 65.
 Rudnai egyházat 97—k).
 Sárospataki joghallgatókat 106.
 Szathmáry Király Pál, alsóborsodi tiszt. segédgondnokot 47, 93.
 Szentesi egyházat 63, 64.
 Szilasi leányegyházat 81.
 Szinyei Gerzson, főiskolai könyvtárnokot 50. ✓
 Sturmán György, felsőborsodi egyházmegyei tanácsbirót 79.
 Szuperintendensi hivatalt 7, 8, 9, 10, 14, 48, 57, 77, 84, 102—III.—c).
 Szücs István, rajztanárt 102—II.—d).
 Szücs Sámuel, kondói lelkészt 80.
 Tardonai egyházat 97—l).
 Teleky Péter, abauji egyházmegyei világi tanácsbirót 44, 100.
 Terhes Barna, alsózempléni egyházmegyei főjegyzőt 100.
 Testvéregyházkerületeket 44.
 Tisza-tarjáni egyházat 51.
 Tornai egyházmegyét 81.
 Ungi egyházmegyét 74.
 Zsipi egyházat 54.
 Jánosii egyházat 53.
 Vallás- és közoktatási minisztériumot 48.
 Vay Béla, bárót 65.
 Vay Tihamér, grófot 96.